

Praktická příručka úřadu EASO k posuzování věku druhé vydání

*Soubor praktických příruček
úřadu EASO*

2018

EASO a žádná osoba vystupující jeho jménem není zodpovědná [nejsou zodpovědní] za využití níže uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019

© Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, 2019

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž Evropská unie nemá autorská práva, je nutné získat svolení přímo od držitelů těchto práv.

Print	ISBN 978-92-9476-988-6	doi:10.2847/675454	BZ-02-18-896-CS-C
PDF	ISBN 978-92-9476-969-5	doi:10.2847/48420	BZ-02-18-896-CS-N

Praktická příručka úřadu EASO k posuzování věku druhé vydání

*Soubor praktických příruček úřadu
EASO*

2018

Praktická příručka úřadu EASO k posuzování věku vychází z informací a pokynů týkajících se procesu posuzování věku a z přehledu metod posuzování věku, které již byly analyzovány v dokumentu s názvem *EASO age assessment practice in Europe* (2013). Příručka obsahuje praktické pokyny, hlavní doporučení a nástroje k provádění nejlepšího zájmu dítěte při posuzování věku osoby z multidisciplinárního a holistického pohledu. Poskytuje rovněž aktuální informace o metodách, které uplatňují státy EU+, a o nových, dosud nepoužívaných metodách jako možných nebo budoucích alternativách.

Obsah

Zkratky	6
Shrnutí	9
Úvod	11
Kapitola 1 Okolnosti posuzování věku	14
Posuzování věku z hlediska základních práv	16
Kapitola 2 Nejlepší zájem dítěte a procesní záruky	18
Nejlepší zájem dítěte	18
Posouzení nejlepšího zájmu dítěte pro účely posouzení věku	19
Uplatňování zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“	20
Opatrovník/zástupce	24
Právo na informace	25
Právo vyjádřit svůj názor a právo být vyslechnut	26
Informovaný souhlas a právo na odmítnutí	27
Zásada důvěrnosti a ochrana údajů z bezpečnostních důvodů	28
Kvalifikovaní odborníci se zkušenostmi s dětmi	29
Metoda představující nejmenší zásah do soukromí	29
Správnost a tolerance chyb	32
Kombinace zásahu do soukromí a přesnosti	34
Právo na účinnou právní ochranu	34
Kapitola 3 Proces posuzování věku: provádění multidisciplinárního a holistického přístupu	36
Provádění holistického a multidisciplinárního přístupu k procesu posuzování věku	36
Vývojový diagram procesu posuzování věku	38
Pokyny k procesu posuzování věku	39
Při zvažování, zda je posouzení věku nezbytné, či nikoli	39
Při posuzování věku	40
Kapitola 4 Přehled metod posuzování věku	43
Vývojový diagram metod	43
Pokyny pro postupné zavádění metod	44
A. Nelékařské metody	46
B. Lékařské metody (bez záření)	51
C. Lékařské metody (používající záření)	55
Kapitola 5 Závěrečná doporučení	59
Příloha 1 Slovníček pojmů	63
Příloha 2 Nejlepší zájem dítěte a posuzování věku: praktické nástroje	69
A. Formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte	71
B. Kontrolní seznam pro nejlepší zájem dítěte pro účely posouzení věku	73
Příloha 3 Právní a politický rámec	76
Příloha 4 Přehled metod a procesních záruk používaných v procesech posuzování věku	102
Příloha 5 Bibliografie	111

Zkratky

ADCS	Association of Directors of Children's Services Ltd. je národní hlavní sdružení statutárních ředitelů služeb pro děti a jejich vedoucích pracovníků v Anglii.
AGFAD	Německá asociace soudního lékařství
ALARA	Používá se v oblasti radiační bezpečnosti a znamená „na co nejnížší rozumně dosažitelné úrovni“.
AMIF	Azylový, migrační a integrační fond
Směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany. Je též uváděna jako směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění.
APR	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU.
AT	Rakousko
Směrnice proti obchodování s lidmi	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV. Je též uváděna jako směrnice proti obchodování s lidmi.
BE	Belgie
BG	Bulharsko
BIA	posouzení nejlepšího zájmu
BIC	nejlepší zájem dítěte
BID	určení nejlepšího zájmu
CEAS	společný evropský azylový systém
CFR	Listina základních práv Evropské unie
COI	informace o zemi původu
CRC	Úmluva o právech dítěte
CT/CAT	počítačová tomografie / výpočetní tomografie
CY	Kypr
CZ	Česko
DE	Německo
DK	Dánsko
Nařízení Dublin III v přepracovaném znění	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění)
EASO	Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu
EE	Estonsko

EL	Řecko
EMS	Evropská migrační síť
ES	Španělsko
Státy EU+	členské státy EU plus Norsko a Švýcarsko
EU	Evropská unie
Eurodac	Evropská databáze otisků prstů žadatelů o azyl
Nařízení o systému Eurodac v přepracovaném znění	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013 kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (přepracované znění)
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva
FI	Finsko
FR	Francie
Ženevská úmluva z roku 1951	Úmluva Organizace spojených národů o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (a Protokol týkající se právního postavení uprchlíků z roku 1967)
HR	Chorvatsko
HU	Maďarsko
ICRC	Mezinárodní výbor Červeného kříže
IE	Irsko
Prováděcí nařízení č. 118/2014	Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci (Agentura OSN pro migraci)
IP	mezinárodní ochrana
IT	Itálie
JRC	Společné výzkumné středisko – vědecký a informační útvar Evropské komise, který zaměstnává vědce k provádění výzkumu za účelem poskytování nezávislého vědeckého poradenství a podpory politiky Evropské unie.
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MRI	magnetická rezonance
ČS	členský stát / členské státy EU

MT	Malta
NGO	Nevládní organizace
NIDOS	Nadace NIDOS (opatrovnícký institut pro nezletilé žadatele o mezinárodní ochranu bez doprovodu v Nizozemsku)
NL	Nizozemsko
NO	Norsko
OHCHR	Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva
PL	Polsko
PT	Portugalsko
Kvalifikační směrnice v přepracovaném znění	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění). Je též uváděna jako „kvalifikační směrnice“ v přepracovaném znění.
Směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění). Je též uváděna jako směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění.
RO	Rumunsko
SCEP	Program pro děti odloučené od rodiny v Evropě
SE	Švédsko
SIS	rozsáhlý informační systém, který podporuje ochranu vnějších hranic a spolupráci v oblasti prosazování práva v schengenském prostoru
SI	Slovinsko
SK	Slovensko
SLTD	databáze, která obsahuje záznamy o odcizených, ztracených nebo zrušených cestovních dokladech, jako jsou cestovní pasy, průkazy totožnosti, cestovní doklady OSN („laissez-passer“) nebo vízové štítky
THB	obchodování s lidmi
UAM	nezletilá(é) osoba(y) bez doprovodu
UK	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Unicef	Dětský fond OSN
VIS	Vízový informační systém

Shrnutí

Posuzování věku zůstává složitým procesem, jenž má pro žadatele, kteří tímto posuzováním procházejí, dalekosáhlé důsledky. Metody a postupy posuzování věku se v jednotlivých členských státech liší a spolehlivé multidisciplinární postupy posuzování věku v souladu s právy nejsou vždy zaručeny. S ohledem na tyto problémy vyzvalo sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě s názvem „Ochrana migrujících dětí“ (COM(2017) 211 ze dne 12. dubna 2017) v roce 2017 k tomu, aby Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) aktualizoval své pokyny k posuzování věku.

Účelem této publikace je poskytnout návod k tomu, jak zohlednit nejlepší zájem dítěte při posuzování potřeby ověřit věk, ale také při koncipování a realizaci posuzování věku s využitím holistického a multidisciplinárního přístupu se zvláštním zřetelem k potřebám a situaci dané osoby.

S cílem podpořit orgány při uplatňování zásady nejlepšího zájmu dítěte tato publikace:

- analyzuje dopad posuzování věku na jiná práva žadatele a motivaci k posuzování věku,
- nabízí pokyny k uplatňování nezbytných zásad a záruk v procesu posuzování věku,
- popisuje, jak provádět proces posuzování věku pomocí holistického a multidisciplinárního přístupu,
- poskytuje vizuální model možného postupu, který zdůrazňuje postupné využívání metod s cílem předejít zbytečným vyšetřením,
- zkoumá nové metody používané k posuzování věku žadatele, nejnovější vývoj již používaných metod a dopad každé metody na záruky a práva žadatele,
- poskytuje klíčová doporučení pro řešení praktických problémů, které se mohou objevit před různými fázemi procesu, po něm a v jednotlivých jeho fázích,
- obsahuje soubor nástrojů a referenčních dokumentů, které doplňují informace uvedené v této praktické příručce:
  - slovníček s klíčovými pojmy,
  - mezinárodní, evropský a vnitrostátní právní rámec a dokumenty s pokyny k tomuto tématu,
  - praktické nástroje pro zajištění nejlepšího zájmu dítěte (formulář a kontrolní seznam) a
  - aktualizovaný přehled metod a procesních záruk používaných na území EU+.

V této publikaci byla identifikována a je řešena řada výzev objevujících se v procesu posuzování věku, např. (ne)dostatečná motivace k posouzení věku, omezení používaných metod související se zásahem do soukromí a přesnosti, nejednotné odhady založené pouze na fyzickém vzhledu, primární využívání lékařských metod (v některých případech pouze ionizačních metod), opakovaná vyšetření prováděná u stejného žadatele v různých členských státech nebo nedostatečné provedení klíčových záruk v tomto procesu (tj. chybějící opatrovník/zástupce nebo účinná právní ochrana).

V reakci na tyto výzvy vypracoval úřad EASO klíčová doporučení, která budou podrobně rozebrána v této publikaci. Tato doporučení lze shrnout takto:

- Nejlepší zájem dítěte by měl být respektován nejen v případě, že dítě je jako takové identifikováno, ale také v případě pochybností o tom, zda žadatel může být dítětem.
- Posuzování věku by nemělo být rutinní praxí. Nutnost posoudit věk by měla být řádně odůvodněna na základě opodstatněných pochybností o udávaném věku.
- Provádění zásady nejlepšího zájmu dítěte vyžaduje posouzení věku zaměřené na dítě, při němž by dítě mělo být středem zájmu a které by mělo být přizpůsobeno zvláštním potřebám žadatele (pohlaví, rozpětí sporného věku, kulturní prostředí atd.).
- Jakmile se při posuzování objeví pochybnosti o udaném věku a dokud nebudou předloženy konečné výsledky, musí se uplatňovat zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. Žadatel by měl být považován za dítě a jako s dítětem by s ním mělo být zacházeno až do doby, než bude zjištěno, že se jedná o dospělou osobu.

- Pro dítě nebo předpokládané dítě musí být ustanoven opatrovník/zástupce, který zajistí, že se dítě může účastnit posouzení věku, že bylo informováno o procesu posuzování věku, a to způsobem vhodným pro děti, zohledňujícím pohlaví a přiměřeným věku dítěte v jazyce, kterému rozumí, a že skutečně plně chápe proces posuzování věku. Tyto informace jsou nezbytné pro to, aby dítě mělo možnost vyjádřit své názory, přání a stanoviska a učinit informované rozhodnutí o účasti v tomto procesu.
- Proces posuzování věku se musí provádět na základě holistického a multidisciplinárního přístupu, který zajistí, že budou zavedeny veškeré nezbytné prozkoumané záruky a zásady a budou chráněna práva žadatele.
- Vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje žádná jediná metoda, kterou by bylo možné určit přesný věk osoby, může dotčené věkové rozpětí omezit kombinace metod, které hodnotí nejen tělesný vývoj, ale i vyspělost a duševní vývoj žadatele.
- Pro účely posuzování věku by se neměla používat žádná metoda, která by zahrnovala nahotu nebo vyšetření, prohlídku nebo měření pohlavních orgánů či intimních částí těla.

Úvod

Proč bylo toto druhé vydání vypracováno?

V souladu s akčním plánem EU pro nezletilé osoby bez doprovodu (2010–2014) a vzhledem k obavám ohledně spolehlivosti a zásahu metodik používaných k posouzení věku žadatelů do soukromí byl úřad EASO pověřen vypracováním publikace, která shrnuje osvědčené postupy při posuzování věku. První vydání bylo zveřejněno v prosinci 2013. Podobné obavy ohledně problémů v procesu posuzování věku opět vyjádřily vnitrostátní orgány během třetí výroční konference úřadu EASO o dětech, která se konala v prosinci 2015 na Maltě. V praxi se posuzování věku a zejména některé z metod od roku 2013 rychle vyvíjely. Panuje přesvědčení, že nastala příhodná doba pro další zamyšlení a analýzu posledního vývoje. V souladu se závěry konference a sdělením Komise o ochraně migrujících dětí ⁽¹⁾ vypracoval úřad EASO toto nové vydání, které obsahuje aktualizované informace a propracovanější doporučení týkající se procesu posuzování věku. Za tímto účelem úřad EASO více zmapoval metody posuzování věku a procesní záruky používané na území EU+ v roce 2016. Hlavní zjištění tohoto výzkumu lze nalézt v celé publikaci v rámečcích nazvaných „Hlavní zjištění z praxe států EU+“ a v příloze 4 byly doplněny příklady z praxe.

Jak toto druhé vydání souvisí s jinými podpůrnými nástroji úřadu EASO?

Posláním úřadu EASO je podporovat členské státy EU a přidružené země (Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) při provádění společného evropského azylového systému. Tato podpora je částečně poskytována prostřednictvím společné odborné přípravy, společné úrovně kvality a společných informací o zemích původu. Stejně jako u všech podpůrných nástrojů úřadu EASO vychází i tato publikace ze společných norem společného evropského azylového systému. Na tuto publikaci by se mělo pohlížet jako na doplnění ostatních nástrojů úřadu EASO, které řeší azylové procesy citlivé vůči dětem, zejména *praktickou příručku úřadu EASO k vyhledávání rodinných příslušníků* ⁽²⁾ (EASO practical guide on family tracing) a školicí modul úřadu EASO o pohovorech s dětmi ⁽³⁾.

Co je obsahem této publikace?

Toto druhé vydání obsahuje soubor referenčních a orientačních materiálů k posuzování věku i mapování současné situace ve státech EU+.

Stručně řečeno, toto vydání je členěno do pěti vzájemně propojených pilířů.

- První kapitola, **Okolnosti posuzování věku**, je úvodem k tomuto tématu a zabývá se předpoklady, motivací a cíli procesu posuzování věku.
- Druhá kapitola, **Nejlepší zájem dítěte a procesní záruky**, řeší otázku, jak zásadu nejlepšího zájmu dítěte, zakotvenou v Úmluvě Organizace spojených národů o právech dítěte a v *acquis* EU v oblasti azylu, zavést do praxe, a procesní záruky prováděné v procesu posuzování věku.
- Třetí kapitola, **Proces posuzování věku: provádění multidisciplinárního a holistického přístupu**, analyzuje, jak by se měl tento proces provádět s využitím multidisciplinárního a holistického přístupu a podle pokynů obsažených v této publikaci. Obsahuje rovněž vývojový diagram pro vizualizaci hlavních kroků, které je třeba při posuzování věku dodržet.

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Ochrana migrujících dětí — COM(2017) 211, 12. dubna 2017, k dispozici na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0211&from=EN>.

⁽²⁾ K dispozici na webových stránkách úřadu EASO.

⁽³⁾ Další informace jsou k dispozici na webových stránkách úřadu EASO.

- Čtvrtá kapitola, **Přehled metod posuzování věku**, si všímá nejnovějšího vývoje metod, které již byly zkoumány v prvním vydání, stejně jako i nových metod a řeší jejich potenciální (pozitivní a negativní) dopad na záruky. Zvláštní pozornost je věnována metodám, které v roce 2013 nebyly uplatňovány nebo od té doby prošly podstatným vývojem.
- Pátá kapitola, **Závěrečná doporučení**, shrnuje klíčová doporučení, která byla zformulována s cílem posílit účinný postup posuzování věku a zároveň zaručit práva dětí.

Tuto publikaci doplňuje několik **příloh**.

- Příloha 1: Slovníček pojmů
Cílem této přílohy je usnadnit identifikaci a/nebo zajistit obecné pochopení nejdůležitějších výrazů, které se používají v procesu posuzování věku.
- Příloha 2: Nejlepší zájem dítěte a posuzování věku: praktické nástroje
Tato příloha sestává z formuláře pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte a z kontrolního seznamu pro nejlepší zájem dítěte s cílem posoudit, zda konkrétní proces posuzování věku zaručuje zavedení nezbytných procesních záruk, které zajišťují dostatečnou ochranu práv jednotlivého dítěte.
- Příloha 3: Právní rámec a pokyny politiky
Tato příloha má sloužit jako referenční bod pro určení příslušných nástrojů a ustanovení na mezinárodní, evropské a vnitrostátní úrovni. Kromě toho zahrnuje i nástroje právně nevynutitelných předpisů a příslušnou judikaturu. Její součástí jsou i relevantní odkazy na pokyny politiky na toto téma.
- Příloha 4: Přehled praxe států EU+ v oblasti posuzování věku
Tato příloha obsahuje metodiku a procesní záruky, které používají státy EU+ při provádění tohoto procesu.
- Příloha 5: Bibliografie
Shrnutí zdrojů, které byly použity při práci nebo oživení obsahu této publikace.

Co toto druhé vydání obsahuje?

Tato publikace poskytuje další pokyny k základním aspektům procesu posuzování věku, jako je holistický a multidisciplinární přístup, provádění zásady nejlepšího zájmu dítěte a aktualizace informací shromážděných pro první vydání publikace. Tato publikace se sice zabývá posuzováním věku pro specifický účel řízení o mezinárodní ochraně, ale může rovněž sloužit jako užitečný odkaz v jiných souvislostech, v nichž je vyžadováno posouzení věku (migrující děti, minimální věk trestní odpovědnosti atd.).

Vzhledem k tomu, že významné aspekty, jako jsou příslušné metodiky, se rychle vyvíjejí, není cílem této příručky být na téma posuzování věku vyčerpávající. Z toho důvodu, v závislosti na potřebách cílové skupiny, může být nutné vypracovat její další vydání

Jak probíhaly práce na tomto druhém vydání?

Tuto publikaci vypracoval úřad EASO a přezkoumala Evropská komise, agentury EU, odborníci ze států EU+ a mezinárodní a nevládní organizace. Cenné informace byly dále poskytnuty během dvou *ad hoc* schůzí pracovních skupin, které se konaly v září 2016. Různorodé složení pracovních skupin zaručilo komplexní a multidisciplinární příspěvek odborníků. Jednalo se o sociální pracovníky, forenzní antropology a výzkumné pracovníky v oblasti radiologie, jakož i referenty pro politiku a přijímající úředníky. Byli přítomni také úředníci z oblasti azylu s odbornými znalostmi o dětech z řad zástupců států EU+ (BE, IE, NL, LT, NO), z Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), jakož i z příslušných mezinárodních organizací a nevládních organizací s odbornými znalostmi v této oblasti, jako je Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Nidos Foundation (NIDOS), Červený kříž Spojeného království a program pro děti odloučené od rodiny v Evropě (separated children in Europe programme, SCEP) v rámci organizace Defence for Children International. Tato publikace je produktem spojených odborností a odráží

společné standardy a sdílený cíl dosáhnout bezpečných a efektivních procesů posuzování věku v rámci vysoce kvalitních řízení o mezinárodní ochraně.

Jak by se tato příručka měla používat?

Pro účely této příručky jsou pro větší srozumitelnost některé pojmy, které se v obsahu této publikace běžně používají (posuzování věku, biologický věk, chronologický věk, dítě, opatrovník, státy EU+) v konkrétním významu, definovány níže. Slovníček pojmů (příloha 1 publikace) obsahuje další informace o těchto výrazech a doplňující terminologii, která byla označena za užitečnou pro zúčastněné strany zabývající se posuzováním věku.

Posuzování věku je proces, jehož prostřednictvím se orgány snaží odhadnout chronologický věk nebo věkové rozpětí dané osoby s cílem stanovit, zda je daný jedinec dítě, nebo dospělá osoba.

Biologický věk je definován současným postojem jedince vzhledem k jeho potenciální délce života, což znamená, že daný jedinec může být mladší nebo starší, než je jeho chronologický věk.

Chronologický věk se měří v letech, měsících a dnech od chvíle narození dané osoby.

Dítě a nezletilá osoba se pokládají za synonyma (každá osoba mladší 18 let) a v této publikaci se používají oba tyto pojmy. Úřad EASO upřednostňuje výraz „dítě“; výraz „nezletilý“ se však používá v případech, kdy je výslovně uveden odkaz na právní ustanovení. Pro účely této publikace, která je zaměřená na děti žádající o azyl, se pro označení osoby, jejíž věk není stanoven, používá výraz **žadatel**.

Jak je uvedeno výše, pojem **dítě bez doprovodu** je používán jako synonymum výrazu **nezletilá osoba bez doprovodu** a je definován jako dítě / nezletilá osoba, která na území států EU+ vstupuje bez doprovodu dospělé osoby, která za ni podle práva nebo praxe dotyčného státu odpovídá, a to po dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takové osoby/dospělého. Zahrnuje dítě / nezletilou osobu, která je ponechána bez doprovodu poté, co vstoupila na území EU+.

Neexistuje obecný konsensus ohledně definice **opatrovníka** a v praxi je opatrovník často zaměnitelný za **zástupce** dítěte nebo sociálního pracovníka. Nicméně pro účely této příručky je **opatrovník** považován za nezávislou osobu, kterou jmenuje vnitrostátní orgán, jenž chrání nejlepší zájem dítěte a jeho obecné blaho. V souvislosti s reformou společného evropského azylového systému⁽⁴⁾ navrhla Evropská komise, aby byl odkaz na „zástupce“ ve stávajících právních nástrojích EU v oblasti azylu nahrazen výrazem „opatrovník“. Vzhledem k tomu, že reforma společného evropského azylového systému byla v době této publikace stále předmětem diskuse, odkazuje se v celém textu na **opatrovníka/zástupce**.

Acquis EU v oblasti azylu tvoří tento soubor právních nástrojů EU: směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění, směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění, kvalifikační směrnice v přepracovaném znění, směrnice o dočasné ochraně, nařízení Dublin III a nařízení o systému Eurodac v přepracovaném znění⁽⁵⁾. Sbírku mezinárodních, evropských a vnitrostátních předpisů a právních nástrojů týkajících se posuzování věku lze nalézt v příloze 3 „Právní rámec a pokyny politiky“ této publikace.

Pro účely této příručky jsou členské státy EU, Norsko a Švýcarsko označovány jako **státy EU+**.

⁽⁴⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (COM (2016) 467 final, 2016/0224 (COD)), k dispozici na adrese <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-467-EN-F1-1.PDF>. V době práce na tomto dokumentu jsme nemohli vědět, zda návrh Komise povede k novému nařízení nebo jaké budou jeho přesné podmínky. Čtenáři by si proto měli být vědomi toho, že někdy v budoucnu možná bude směrnice o azylovém řízení (v přepracovaném znění) zrušena a nahrazena nařízením, v němž budou některá ustanovení změněna.

⁽⁵⁾ Právní texty a jejich překlady jsou k dispozici na adrese:
[směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění](#)
[směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění](#)
[kvalifikační směrnice v přepracovaném znění](#)
[nařízení Dublin III](#)
[nařízení o systému Eurodac](#).

Kapitola 1 Okolnosti posuzování věku

Věk je základním prvkem identity dítěte. *Acquis* EU⁽⁶⁾ a Úmluva o právech dítěte (článek 1) definují dětství podle věku:

Dítě / nezletilá osoba je každá osoba mladší 18 let.

Z této definice vyplývají dva hlavní důsledky. Prvním z nich je to, že se tato konvence uplatňuje na všechny osoby mladší 18 let. Za druhé, jak je stanoveno v *acquis* EU, každý žadatel o mezinárodní ochranu ve věku do 18 let má nárok na procesní záruky ohleduplné k dítěti a na zvláštní podmínky přijetí.

Přestože se věk neustále mění, představuje vrozený charakteristický rys **identity**. Jako součást osobního statusu osoby určuje vztah mezi státem a danou osobou. Změny věku jako takové mohou přinést zvláštní práva a povinnosti, například člověk je považován za dospělého, jakmile dosáhne věku osmnácti let. Věk osmnácti let však není vždy určujícím faktorem pro získání nových práv a povinností nebo plnou způsobilost v některých aspektech, jako je vojenská služba, zletilost a minimální věková hranice trestní odpovědnosti, minimální věk pro uzavření manželství nebo věk pro zaměstnání či věk způsobilosti k pohlavnímu styku. V závislosti na vnitrostátních právních předpisech může být těchto věkových hranic dosaženo v nižším chronologickém věku.

Je-li znám, řídí věk osoby vztah mezi ní a státem, a následně články 7 a 8 Úmluvy o právech dítěte stanovují následující klíčové povinnosti státu v souvislosti s věkem:

- zaregistrovat dítě po narození,
- respektovat právo dítěte na zachování jeho totožnosti,
- urychlené obnovení jeho totožnosti.

Podle těchto ustanovení by všechny děti měly být při narození zaregistrovány a měl by jim být poskytnut doklad o jejich totožnosti. Statistiky Organizace spojených národů⁽⁷⁾ však ukazují, že v období 2003–2007 uvádělo celkový počet živě narozených dětí méně než 10 % afrických zemí⁽⁸⁾ na rozdíl od míry evropských zemí (90 %). Nízká míra registrace narozených dětí v zemích původu je jedním z důvodů, proč žadatelé o mezinárodní ochranu mohou do EU přijet **bez dokladů** nebo s dokumenty, které jsou považovány za nespolehlivé. Míra registrace narozených dětí není v hlavních zemích původu žadatelů o mezinárodní ochranu jednotná; například v Somálsku byla při narození zaregistrována pouze 3 % dětí mladších 5 let, zatímco v Afghánistánu se tento počet zvyšuje na 37 %⁽⁹⁾ (tyto procentní podíly se týkají stávající míry porodnosti). Podle statistik OSN se toto číslo snižuje na méně než 6–10 % v případě dětí, které se narodily před 14–18 lety (věk dětí bez doprovodu přicházejících do Evropy). Kromě toho mohou v přístupu k registraci novorozenců bránit další faktory, jako je venkovský původ nebo příslušnost k menšině nebo určité společenské vrstvě (kasty, kmeny atd.). Nedostatečné povědomí o jejím významu nebo nedostatečné znalosti o tom, jak registraci novorozence provést, prohlubuje rozdíly v registraci novorozenců i v rámci téže země. Nízká míra registrace novorozenců vede k tomu, že děti mají potíže prokázat svou totožnost a věk prostřednictvím písemných dokladů, a v důsledku toho mohou zůstat bez ochrany a zbaveny práv, na něž mají právo. Kromě nedostatečné registrace nemusí být vydání rodného listu možné v zemích, v nichž probíhá válka nebo ozbrojený konflikt, nebo v zemích, v nichž úřady nejsou ochotny je vydávat. Skutečnost, že chybí dokumenty prokazující, že dítě je mladší 18 let, může mít přímý dopad na jeho uznání jakožto držitele práv dítěte. V důsledku toho se s dětmi může zacházet jako s dospělými v takových záležitostech, jako je například vojenská služba, sňatek a přístup na trh práce a ke spravedlnosti.

⁽⁶⁾ Viz čl. 2 písm. d) směrnice o podmínkách přijímání, čl. 2 písm. l) směrnice o azylovém řízení, čl. 2 písm. k) kvalifikační směrnice, čl. 2 písm. i) nařízení Dublin III a čl. 2 odst. 6 směrnice proti obchodování s lidmi.

⁽⁷⁾ http://unstats.un.org/unsd/demographic/CRVS/VS_availability.htm

⁽⁸⁾ Tamtéž, na základě úplných registračních systémů.

⁽⁹⁾ http://data.unicef.org/wp-content/uploads/2015/12/Birth_registration_May-2016.xlsx

Vzhledem k tomu, že chronologický věk nehraje důležitou úlohu při získávání statusu dospělé osoby ve všech kulturách, je důležité brát v úvahu kulturní faktor. V některých kulturách jsou děti považovány za dospělé, jakmile u nich začne docházet k určitým fyzickým změnám nebo se stanou součástí samostatné rodiny (např. v důsledku praxe dětských sňatků). Z těchto důvodů je běžné, že nemusí znát svůj chronologický věk a může být pro ně obtížné pochopit jeho význam v západních kulturách. Vzhledem k tomu, že chronologický věk nemusí být určující pro jejich postavení v jejich komunitě nebo pro jejich vztah k ostatním (v některých regionech jsou děti vždy zapsány jako narozené 1. ledna roku, v němž se narodily, bez ohledu na to, že se narodily v jiném měsíci), může tento **kulturní rozdíl** vést k poněkud vágním prohlášením, pokud jde o datum narození nebo věk.

V souvislosti s mezinárodní ochranou je věk žadatele klíčovým ukazatelem zvláštních **potřeb ochrany** ⁽¹⁰⁾ (dětí, starších osob). Příslušnost k určitým věkovým skupinám vede během postupů mezinárodní ochrany k uplatnění zvláštních/doplňkových procesních záruk, jakož i ke zvláštním podmínkám přijímání (jako je právo na vhodné a bezpečné ubytování, právo na vzdělání a zvláštní zdravotní péči, omezení zajištění pro účely migrace ve výjimečných případech a povinnost hledat nejprve schůdné alternativy k zajištění). V případě dětí, nebo jsou-li pochybnosti o věku žadatele, musí být v průběhu celého řízení v první řadě brán v úvahu nejlepší zájem dítěte. Věk je rovněž značně důležitý pro druhy nároků související s dítětem (nucené sňatky / sňatky v raném věku, nucené odvozy, mrzačení ženských pohlavních orgánů, obchodování s dětmi, rodinné a domácí násilí, nucená práce, prostituce a dětská pornografie) ⁽¹¹⁾.

Kromě kontextu mezinárodní ochrany hraje věk osoby roli, když úřady řeší jiné postupy, jako je udělení souhlasu s manželstvím, hlášení sexuálních vztahů nezletilých osob, souhlas s poskytnutím zdravotní péče nebo odmítnutí zdravotní péče, přístup na trh práce, zajištění přístupu k jiným právům (právo na vzdělání atd.), a má vliv na trestní odpovědnost (minimální věková hranice trestní odpovědnosti atd.).

Proto v případě, že věk není znám a existují **důvodné pochybnosti** o věku, budou orgány asi muset věk dané osoby posoudit, aby bylo možné říci, zda se jedná o dospělého, nebo dítě. V případech, kdy je žadatel zjevně dítětem nebo kdy v rozporu s důkazy z fyzického vzhledu žadatele, jeho vystupování a duševní vyspělosti nepochybně vyplývá, že žadateli je výrazně více než 18 let, nemusí být posouzení věku nutné. Pokud však existují protichůdné důkazy mimo fyzický vzhled, například pokud osoba vypadá výrazně starší než na 18 let, ale má dokumentaci, z níž vyplývá, že se jedná o dítě, mohlo by být stále vyžadováno posouzení věku. Nutnost posoudit věk ve skutečnosti znamená existenci pochybností o věku, a tudíž i existenci možnosti, že žadatel je dítětem.

Pochybnosti se mohou objevit nejen v případě, kdy žadatel tvrdí, že je dítě, ale i když tvrdí, že je dospělý. Děti na cestě mohou předstírat, že jsou dospělé, aby se **vyhnuly ochranným opatřením** orgánů. To se může dít z různých důvodů; mohou například chtít pokračovat v přesunu na zamýšlené místo určení, a proto se chtějí vyhnout kontrolovanému ubytování v některých případech s omezenou svobodou pohybu nebo tam, kde by byly odděleny od doprovázejících dospělých osob. Děti mohou často tvrdit, že jsou dospělé, aby jim bylo umožněno pracovat, aby mohly uzavřít manželství, nebo proto, že se považují za dospělé osoby odpovědné za blaho rodiny, která zůstala ve vlasti. V jiných případech však děti mohou plnit pouze pokyny převaděčů nebo obchodníků s lidmi. V takových případech se převaděči či obchodníci s lidmi snaží udržet děti mimo zorné pole orgánů, proto děti zůstávají bez ochrany, což vede k tomu, že se stávají oběťmi pozdějšího vykořisťování. Informovanost o tomto jevu může usnadnit včasnou identifikaci ⁽¹²⁾ oběti nebo potenciální oběti obchodování s lidmi a narušit řetězec vykořisťování.

Závěrem je třeba uvést, že **posuzování věku** je proces, kterým se orgány snaží odhadnout chronologický věk nebo věkové rozpětí určité osoby, aby zjistily, zda se jedná o dítě, nebo dospělou osobu.

Správná identifikace jedince jako dítěte nebo jako dospělé osoby má zásadní význam pro zajištění ochrany a zaručení práv dítěte a pro to, aby se zabránilo umísťování dospělých mezi děti za účelem získání výhod

⁽¹⁰⁾ Viz například nevyčerpávající seznam zranitelných žadatelů stanovený v článku 21 směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění.

⁽¹¹⁾ UNHCR, *Guidelines on international protection: child asylum claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 convention and/or 1967 protocol relating to the status of refugees*, 22. prosince 2009, HCR/GIP/09/08, k dispozici na adrese: <http://www.refworld.org/docid/4b2f4f6d2.html>.

⁽¹²⁾ Úřad EASO vyvinul on-line nástroj, který vnitrostátním orgánům pomáhá včas určit osoby se zvláštními procesními potřebami a/nebo potřebami v souvislosti s přijímáním. (IPSN).

dalších práv či záruk (jako je přístup ke vzdělání, ustanovení opatrovníka/zástupce), které jim nejsou poskytovány.

Posuzování věku z hlediska základních práv

Zvláštní význam pro proces posuzování věku má řada základních práv zakotvených v Úmluvě o právech dítěte a Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) ⁽¹³⁾.

Nejlepší zájem dítěte (článek 3 Úmluvy o právech dítěte a článek 24 Listiny)

V rámci všech opatření týkajících se dětí musí být v první řadě brán v úvahu nejlepší zájem dítěte. Je tedy třeba jej uplatňovat od okamžiku, kdy se má za to, že žadatel může být mladší 18 let, a to po celou dobu posuzování věku, je-li takové posouzení nezbytné, a až do vydání průkazných výsledků o tom, že žadatel je dospělou osobou.

Zákaz diskriminace (článek 2 Úmluvy o právech dítěte a článek 21 Listiny)

Se všemi osobami by se mělo zacházet objektivně a měly by být brány v úvahu jako jednotlivci. Je zásadní vyvarovat se při posuzování věku předsudků ohledně určitých národností, etnik atd.

Právo na totožnost (články 1, 7 a 8 Úmluvy o právech dítěte)

Věk je v podstatě součástí totožnosti osoby jako jeho jméno, státní příslušnost, občanství a rodinný stav. Určuje práva a povinnosti osoby, jakož i závazky státu vůči této osobě (např. poskytování ochrany, vzdělávání, zdravotní péče). Jednou z těchto povinností je obnovit totožnost osoby, která jí byla nezákonně zbavena, což fakticky stát zavazuje k tomu, aby poskytl důkaz o této skutečnosti a zaručil uznání a dodržování těchto práv jinými subjekty. Nesprávné posouzení věku může způsobit trvalé škody, pokud brání v přístupu k jejím právům a možnosti jejich uplatnění, jakož i uznání těchto práv jinými subjekty. Nesprávně provedené posouzení věku může vést k tomu, že se děti dostanou do citlivých situací. To by mohlo znamenat, že děti budou v kontaktu s dospělými nebo budou umístěny mezi dospělé nebo dospělí budou nesprávně umístěni mezi děti, což je obzvláště znepokojivý scénář.

Právo svobodně vyjadřovat své názory a právo být vyslechnut (články 12 a 14 Úmluvy o právech dítěte a články 24 a 41 Listiny)

Jedná se o základní právo s dalekosáhlými účinky. Zahrnuje právo dítěte vyjádřit svobodně svůj vlastní názor a právo na to, aby jeho názory byly brány v úvahu a aby byly patřičně zohledněny v souladu s jeho věkem a vyspělostí. Panují-li pochybnosti o věku žadatele, je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, aby se předešlo subjektivním či svévolným úvahám (např. věk, kdy dítě může mít vlastní názor) při zohlednění názorů dítěte v závislosti na jeho stupni vyspělosti. Zvláštní pozornost je třeba věnovat osobám se zdravotním postižením a jinými zvláštními potřebami (např. negramotnost).

Právo být vyslechnut je úzce spjato s právem vyjádřit své názory a právem na účinnou právní ochranu předtím, než je ve správním nebo soudním řízení přijato individuální opatření, které by na něho mělo nepříznivý dopad.

Právo na informace

⁽¹³⁾ Listina je k dispozici na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>.

Klíčem pro pochopení procesu posuzování věku, jakož i práva a povinnosti, které tento proces s sebou nese, jsou informace. Kromě toho, je-li vyžadován souhlas, měla by tato osoba dát souhlas na základě přesných a komplexních informací a měla by mít možnost ho volně poskytovat bez jakéhokoli tlaku či podmínky.

Respektování důstojnosti a právo na nedotknutelnost (články 3 a 37 Úmluvy o právech dítěte a články 1, 3 a 5 Listiny)

Proces posuzování věku musí respektovat důstojnost žadatele i jeho fyzickou nedotknutelnost. Jelikož vyšetření při posuzování věku vyžadující odhalení intimních částí těla nebo nahotu představují velký zásah do soukromí a nemají žádný léčebný účel, je třeba se jich vyvarovat. Odhalení částí těla je pro děti, dospívající a žadatele z odlišného kulturního prostředí obzvláště traumatizující a obtížně pochopitelné. Tato vyšetření jsou obzvláště stresující a mají možná opětovně traumatizující účinek na děti, které mohly být během své migrace vystaveny zneužívání nebo jiným rizikovým situacím nebo které mají zkušenosti s pronásledováním či vážnou újmou.

Respektování soukromého života a ochrana osobních údajů (článek 16 Úmluvy o právech dítěte a články 7 a 8 Listiny)

Toto právo chrání soukromý život dětí před svévolnými zásahy ze strany veřejných orgánů a soukromých organizací, např. sdělovacích prostředků. Tato ochrana se vztahuje na čtyři samostatné oblasti: soukromý život, rodinný život, domov a korespondence. Zásahy orgánů do osobního života musí být odůvodněné, v maximální míře omezené a v souladu s přesným souborem norem. Podle práva EU lze osobní údaje shromažďovat legálně pouze za přísných podmínek, pro legitimní účely, a to se souhlasem osoby nebo jejího zástupce, nebo na základě zákonných požadavků. V opačném případě je toto zasahování svévolné nebo nezákonné. Osoby nebo organizace, které shromažďují a spravují osobní údaje, musí zajistit ochranu před jejich zneužitím a musí respektovat práva vlastníků údajů zaručená právem EU. Děti a jejich opatrovníci/zástupci by měli být informováni o údajích, které budou shromažďovány podle příslušného vnitrostátního právního rámce. V kontextu mezinárodní ochrany je při shromažďování údajů třeba postupovat obezřetně, aby nedošlo k narušení informací, které by mohlo ohrozit žadatele nebo jeho rodinu.

Právo na účinnou právní ochranu (články 12 a 47 Listiny)

Toto právo znamená, že výsledky procesu mohou být napadeny a že jsou dětem k dispozici informace a pomoc potřebná k výkonu tohoto práva. Finanční náklady vynaložené v důsledku napadení rozhodnutí o posouzení věku nenese žadatel; jinak by právo na účinnou právní ochranu nebylo uplatňováno účinně.

Většina těchto základních práv je vyjádřena jako zásady (nejlepší zájem dítěte) a procesní záruky vyplývající z mezinárodních a evropských právních předpisů, zejména z *acquis* EU v oblasti azylu, jak ukazuje následující kapitola.

Kapitola 2 Nejlepší zájem dítěte a procesní záruky

Nejlepší zájem dítěte

Zásada nejlepšího zájmu dítěte je v evropských právních předpisech v oblasti lidských práv a azylu a v mezinárodním právním rámci hluboce zakořeněna ⁽¹⁴⁾.

„Při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány, nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejlustnější zájem dítěte.“ (článek 24 Listiny)

Nejlepší zájem dítěte jako zastřešující zásada musí být brán v potaz od okamžiku nalezení dítěte až do doby, kdy je pro dítě vybráno trvalé řešení.

V souvislosti s mezinárodní ochranou by měly jakékoli náznaky toho, že by žadatel mohl být dítětem, okamžitě vyvolat zohlednění nejlepšího zájmu dítěte ve všech činnostech, které se ho týkají, a tedy i v průběhu celého azylového řízení. V tomto ohledu jsou hostitelské státy EU+ odpovědné za dodržování zásady nejlepšího zájmu dítěte nejen v azylových řízeních, ale i ve všech ostatních procesech a rozhodnutích dotýkajících se dětí, například v procesu posuzování věku.

Jak uvedl Výbor OSN pro práva dítěte ⁽¹⁵⁾, nejlepší zájem dítěte je trojí pojem.

(a) Hmotné právo: Právo dítěte na posouzení jeho nejlepšího zájmu a jeho prvořadé zohlednění v případech, že jsou zvažovány různé zájmy s cílem dosáhnout v dané věci rozhodnutí, a záruka, že toto právo bude uplatněno vždy, když má být učiněno rozhodnutí týkající se dítěte, skupiny identifikovaných nebo neidentifikovaných dětí nebo dětí obecně.

(b) Základní, interpretační právní zásada: Pokud lze právní předpis vykládat více než jedním způsobem, měl by být zvolen výklad, který nejučinněji slouží nejlepšímu zájmu dítěte.

(c) Jednací řád: Má-li být učiněno rozhodnutí, které bude mít dopad na konkrétní dítě, identifikovanou skupinu dětí nebo děti obecně, musí rozhodovací proces zahrnovat hodnocení možného dopadu (pozitivního nebo negativního) rozhodnutí na dotyčné dítě nebo děti.

Posouzení a stanovení nejlepšího zájmu dítěte vyžaduje procesní záruky. Kromě toho musí odůvodnění rozhodnutí prokázat, že nejlepší zájem dítěte byl výslovně zohledněn. V tomto ohledu orgány vysvětlí, jak bylo toto právo v rozhodnutí dodrženo, tj. co bylo považováno za nejlepší zájem dítěte; z jakých kritérií se vycházelo a jak byly zájmy dítěte zváženy s ohledem na jiné aspekty, ať už se jedná o rozsáhlé otázky politiky nebo jednotlivé případy.

V důsledku toho a v souladu s obecnou připomínkou Výboru OSN pro práva dítěte by prvořadým hlediskem posouzení nejlepšího zájmu dítěte mělo být i rozhodnutí provést posouzení věku a metody pro to zvolené.

⁽¹⁴⁾ Článek 3 Úmluvy o právech dítěte, článek 24 Listiny; *acquis* EU v oblasti azylu: článek 23 směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění, článek 11 směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění, čl. 25 odst. 6 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění, čl. 20 odst. 5 kvalifikační směrnice a článek 6 nařízení Dublin III v přepracovaném znění.

⁽¹⁵⁾ Obecná připomínka č. 14 (2013) o právu dítěte na prvořadé zohlednění jeho nejlepšího zájmu (čl. 3 odst. 1), k dispozici na adrese: https://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

Posouzení nejlepšího zájmu dítěte pro účely posouzení věku

Posouzení nejlepšího zájmu dítěte ověřuje, zda proces posuzování věku slouží nejlepšímu zájmu dítěte, zda jsou zavedeny nezbytné procesní záruky, zda jsou chráněna práva jednotlivého dítěte a zda by výsledky měly rozptýlit pochybnosti o věku žadatele. Posouzení nejlepšího zájmu dítěte by mělo zohledňovat konkrétní situaci dítěte, stejně jako by mělo zajistit, že při rozhodování o tom, zda a jak má být věk dítěte posouzen, bude vzat v úvahu v první řadě nejlepší zájem dítěte. Z tohoto důvodu musí být proces posuzování věku zaměřen na dítě, a to s ohledem na konkrétní situaci a potřeby žadatele.

S ohledem na výše uvedené by se mělo posouzení nejlepšího zájmu dítěte provést před jakýmkoli rozhodnutím týkajícím se dítěte, tedy předtím, než se rozhodne o provedení procesu posuzování věku.

V případě, že jsou zapotřebí další opatření, bude u posouzení nejlepšího zájmu dítěte zapotřebí přijmout návazná opatření, která zajistí, že nejlepší zájem bude zohledněn. Rozhodnutí o provedení posouzení věku by mělo zohlednit výsledek pohovoru při posuzování nejlepšího zájmu dítěte a všechny informace uvedené ve spisu dítěte. Pokud se posouzení věku nepovažuje vzhledem k očekávaným výsledkům za nezbytné a užitečné, **nemělo by se provádět**.

Kromě toho jsou při posuzování nejlepšího zájmu dítěte pro konkrétní účel posuzování věku v kontextu mezinárodní ochrany obzvláště důležité následující faktory.

- **Hlediska bezpečnosti a zabezpečení** ⁽¹⁶⁾: Po příjezdu nebo v pozdější fázi děti někdy tvrdí, že jsou dospělými, aby se vyhnuly ubytování pro děti. Toto ubytování má více ochranných opatření, jako je omezení svobody pohybu a přidělený personál, který se o děti stará. Může to být způsobeno řadou různých důvodů, například přáním zůstat neodhalený, aby mohly pokračovat v cestě do zamýšleného místa určení. Při jiných příležitostech může být tato údajná dospělost součástí příběhu v pozadí, který mají podle instrukcí předkládat orgánům nebo jiným aktérům při dotazu na jejich věk. Zdroje těchto příběhů v pozadí mohou být poměrně různorodé. Tyto instrukce mohly dostat od příbuzných nebo doprovázejících dospělých, kteří chtějí zabránit odloučení, nebo od převaděčů. Mohly však také pocházet od člena sítě pro obchodování s lidmi, který si přeje udržet si kontrolu nad dítětem a během pobytu na tomto území mít k němu snadný přístup. Je proto velmi důležité mít na paměti, že pochybné tvrzení o dospělosti může být ukazatelem toho, že žadatel je potenciální obětí obchodování s lidmi, a orgány by měly jednat odpovídajícím způsobem (označení a předání příslušným vnitrostátním útvarům, včetně možného posouzení jako oběti obchodování s lidmi).
- **Blaho dítěte** ⁽¹⁷⁾: Pokud je posouzení věku odůvodněné, musí použité metody představovat nejmenší zásah do soukromí dítěte, musí být nejpřesnější pro posouzení věkového rozpětí, transparentní a definované v souladu s ověřenými normami, jakož i kontrolovatelné a přezkoumatelné. Aby bylo zajištěno, že očekávané výsledky metod budou realistické, je třeba určit a zdokumentovat toleranci chyb. Pochybnostem a obavám dítěte je třeba věnovat pozornost a musí být prozkoumány veškeré důvody odmítnutí podstoupit posouzení věku a případně musí být předloženy alternativy, jsou-li k dispozici. Žádostem dítěte nebo jeho opatrovníka/zástupce je nutné věnovat co největší pozornost za účelem zachování blaha dítěte a omezení tísně při zkoumání (omezení počtu osob ve vyšetřovně nebo místnosti pro pohovory, za přítomnosti opatrovníka/zástupce, pokud to dítě vyžaduje atd.).
- **Původní prostředí dítěte** ⁽¹⁸⁾: Je důležité přizpůsobit proces kulturnímu prostředí dítěte (upřednostňované pohlaví vyšetřovatele a tlumočnicka) a také jeho zkušenosti (útěk a migrace do Evropy, jimiž dítě prošlo, by mohly způsobit nebo zhoršit jeho zranitelnost).
- **Zvláštní okolnosti**: Orgány zváží zvláštní okolnosti žadatele (rozmezí sporných let, pohlaví žadatele atd.) a potřeby, potenciální pozitivní a negativní účinky, názory žadatele a to, zda jsou pro daný případ vhodné konkrétní metody.

⁽¹⁶⁾ Čl. 23 odst. 2 směrnice o podmínkách přijímání, článek 6 a 13. bod odůvodnění nařízení Dublin III a 18. bod odůvodnění kvalifikační směrnice.

⁽¹⁷⁾ Jak je uvedeno v čl. 23 odst. 2 směrnice o podmínkách přijímání, článku 6 nařízení Dublin III a 18. bodu odůvodnění kvalifikační směrnice, 33. bodu odůvodnění směrnice o azylovém řízení, 13. bodu odůvodnění nařízení Dublin III a 20. bodu odůvodnění návrhu nařízení.

⁽¹⁸⁾ Čl. 23 odst. 2 směrnice o podmínkách přijímání, 33. bod odůvodnění směrnice o azylovém řízení, 13. bod odůvodnění nařízení Dublin III a 18. bod odůvodnění kvalifikační směrnice.

Jak vyplývá z výše uvedeného, jak mezinárodní, tak evropský právní rámec stanoví následující normy a záruky nezbytné pro posouzení věku.

V případě dětí bez doprovodu, u nichž je méně pravděpodobné, že mají doklady, je třeba v co nejširším rozsahu uplatňovat zásadu „**v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele**“.

Okamžitý přístup ke kvalifikovanému, nezávislému **zástupci a/nebo opatrovníkovi**, který jedná v nejlepším zájmu dítěte, zaručuje obecné blaho a vykonává právní způsobilost.

Právo obdržet **informace** přiměřené věku v jazyce, kterému rozumí.

Právo účastnit se slyšení a **vyjádřit svá stanoviska**, která budou zohledněna podle jeho věku a vyspělosti.

Informovaný souhlas a právo odmítnout lékařské prohlídky.

Ohledy zachování důvěrnosti, ochrany údajů a bezpečnosti.

Postupy vhodné pro děti vedené **kvalifikovanými odborníky**, kteří jsou obeznámeni s kulturními a etnickými zvláštnostmi.

Metoda nejméně zasahující do soukromí, proces nejméně zasahující do soukromí (postupné provádění), vhodný z hlediska pohlaví i z kulturního hlediska.

Přesnost a tolerance chyb, které se mají používat ve prospěch žadatele.

Lze uplatnit právo na **účinnou právní ochranu**.

Pokud proces a dostupné zdroje nezaručují uvedené záruky, jak se může stát v situacích velkého přílivu nebo vyloštění migrantů, mohlo by být posouzení věku vedeno v pozdější fázi nebo ve dvou fázích (s předběžným prověřením při příjezdu a plnohodnotným posouzením věku, jakmile to podmínky dovolí). V tomto scénáři je plně použitelná zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a udávaný věk musí být akceptován, dokud podmínky nezajistí, že bude možné provést bezpečné a účinné posouzení věku⁽¹⁹⁾.

Je třeba poznamenat, že se pokyny a nástroje uvedené v této publikaci sice zaměřují pouze na proces posuzování věku, ale posouzení nejlepšího zájmu dítěte musí pokračovat až do doby, než bude nalezeno trvalé řešení pro dítě. Kromě toho nemá posouzení nejlepšího zájmu dítěte nahradit určení nejlepšího zájmu dítěte, které je vyžadováno, pokud jsou zvažována trvalá řešení pro dané dítě.

Uplatňování zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“

Zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ je klíčovou zásadou a zárukou v oblasti posuzování věku, neboť žádná ze současných metod posuzování věku není s jistotou schopna určit konkrétní věk.

Vzhledem k významu této zásady se zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ opakovaně objevuje jako klíčová procesní záruka v záležitostech týkajících se dětí a též v procesu posuzování věku v *acquis* EU v oblasti azylu (čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění). Kromě toho směrnice proti obchodování s lidmi⁽²⁰⁾ jasně uvádí, že není-li jistý věk, měla by být uplatněna zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

⁽¹⁹⁾ Další pokyny a praktická doporučení lze nalézt v kapitole 4 a příloze 2 (nástroje zásady nejlepšího zájmu dítěte).

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV, k dispozici na adrese: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:CS:PDF>.

„Členské státy zajistí, aby osoba, která se stala obětí obchodování s lidmi a jejíž věk není znám a u níž existují důvody domnívat se, že se jedná o dítě, byla považována za dítě, a mohla tak získat okamžitý přístup k ochraně, podpoře a pomoci.“ (čl. 13 odst. 2 směrnice proti obchodování s lidmi)

Tato otázka se komplikuje, protože pochybnosti o věku žadatele jsou často důsledkem nedostatečných písemných dokladů. To je obzvláště běžné v případech dětí. Proces posuzování věku však z důvodu omezení stávajících metod nemusí rozptýlit všechny pochybnosti (výsledky jsou často asi jeden nebo dva roky pod nebo nad 18 lety).

Posuzování věku by nemělo být rutinní praxí. Potřeba posoudit věk by měla být **řádně odůvodněna** na základě **důvodných pochybností** o udávaném věku, a to pouze v případech, kdy neexistuje důkaz, a/ nebo v případech, kdy několik shromážděných důkazů je v rozporu s věkem, který žadatel uvádí. Pokud dostupné důkazy nejsou v rozporu s věkem nebo udávaný věk potvrzují, měl by být akceptován.

V případech, kdy nejsou k dispozici doklady (např. cestovní pasy, doklady totožnosti, pobytové karty nebo cestovní doklady, jako jsou doklady vydávané úřadem UNHCR, potvrzení jiných zemí nebo náboženská či občanská potvrzení prokazující rodinný stav – manželství, narození, rodinná knížka žadatele nebo kteréhokoli rodinného příslušníka – s odkazem na věk žadatele), si orgány nemusí být jisté nebo mohou mít **prosté pochybnosti** o věku dané osoby.

Prosté pochybnosti

V případě chybějící platné dokumentace, je-li udávaný věk (prohlášení žadatele) podpořen nebo potvrzen alespoň jedním z následujících důkazů shromážděných orgány, lze uváděný věk akceptovat bez posouzení věku.

- [Informace z jiných databází.](#)
- [Prohlášení ostatních rodinných příslušníků, příbuzných nebo opatrovníka dítěte.](#)
- [První odhady fyzického vzhledu.](#)

Jednotlivé důkazy mohou být váženy odlišně v závislosti na spolehlivosti konkrétního důkazu ve srovnání s ostatními.

V ostatních případech, kdy chybí dokumentace a udávaný věk není podporován nebo je v rozporu s několika doklady, které orgány shromáždily, se má za to, že pochybnosti jsou **opodstatněné**. Pokud škodlivé důsledky mohou vyplývat z nesprávného posouzení osoby jako dospělé osoby nebo dítěte, mělo by se za nezbytné považovat zahájení posuzování věku za předpokladu, že je to v nejlepším zájmu dítěte.

Důvodné pochybnosti

V případě chybějící platné dokumentace, není-li udávaný věk (prohlášení žadatele) podpořen nebo potvrzen několika důkazy, které shromáždily orgány, nelze udávaný věk akceptovat a bude nutné věk posoudit.

- [Informace z jiných databází.](#)
- [Prohlášení ostatních rodinných příslušníků, příbuzných nebo opatrovníka dítěte.](#)
- [První odhady fyzického vzhledu \(má se vzít v úvahu pouze ve spojení s předchozími důkazy, nikoli samostatně\).](#)

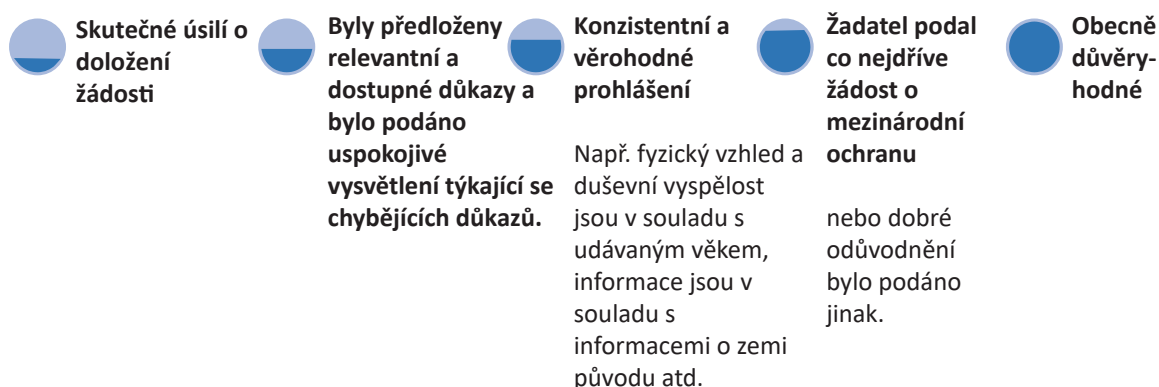
Jednotlivé důkazy mohou být váženy odlišně v závislosti na spolehlivosti konkrétního důkazu ve srovnání s ostatními.

Po analýze předchozích důkazů mohou mít orgány důvodné pochybnosti o udávaném věku, a proto může být zapotřebí proces posuzování věku, aby mohl být věk žadatele odhadnut.

Věk žadatele jako významná skutečnost

V některých konkrétních případech, například u důvodů ochrany dětí, které jsou specifické pro děti (nucené sňatky, dětští vojáci atd.), představuje věk žadatele významnou skutečnost⁽²¹⁾, a je tedy relevantní pro účely přezkoumání žádosti o mezinárodní ochranu. V těchto případech, i když prohlášení žadatele o věku nejsou podložena písemnými nebo jinými doklady, lze prohlášení považovat za důvěryhodná a přijatá bez potřeby dalšího posouzení (věku), pokud jsou splněny následující podmínky (stanovené v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice).

Požadované podmínky pro to, aby prohlášení žadatele byla shledána věrohodnými, a to i v případě, že nejsou podložena důkazy.

Jedná se o obzvláště důležité ustanovení pro děti bez doprovodu, u nichž může být menší pravděpodobnost, že budou mít doklady, a zejména pak v případě žadatelů o mezinárodní ochranu.

Informace by měli posuzovat úředníci v oblasti azylu nebo migrace, kteří by měli zohlednit individuální a kontextovou situaci žadatele. V případě dětí nebo předpokládaných dětí, a zejména pokud se jedná o děti bez doprovodu, by měla být úroveň očekávání ohledně dostupných důkazů a konzistence vysvětlení nižší.

Zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ v průběhu celého procesu posuzování věku

Vzhledem k nepřesnosti současných používaných metodik a jejich možnému zásahu do soukromí je zásadní v průběhu celého procesu posuzování věku systematicky uplatňovat zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. Je nezbytné uznat a stanovit toleranci chyb současných metod v rámci procesu a její vliv na výsledky. Tyto nedostatky by neměly poškozovat práva ani prohlášení žadatele; naopak, řádné uplatňování zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ by mělo vést orgány k tomu, aby neprůkazné výsledky vykládaly ve prospěch žadatele, *in dubio pro refugio or in dubio pro minore*.

„Členské státy mohou v rámci posuzování žádosti o mezinárodní ochranu použít k určení věku nezletilých osob bez doprovodu lékařské vyšetření, pokud mají členské státy i poté, co žadatel učinil obecné prohlášení nebo předložil jiné vhodné údaje, pochybnosti ohledně jeho věku. Pokud mají členské státy i nadále pochybnosti ohledně věku žadatele, považují jej za nezletilou osobu.“ (čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení)

Konečným přínosem uplatňování této zásady pro fázi identifikace dětí je to, že tato zásada dává okamžitou odpověď na jakékoli pochybnosti a nevyžaduje nákladný nebo zdlouhavý proces. Navíc by mohla a měla

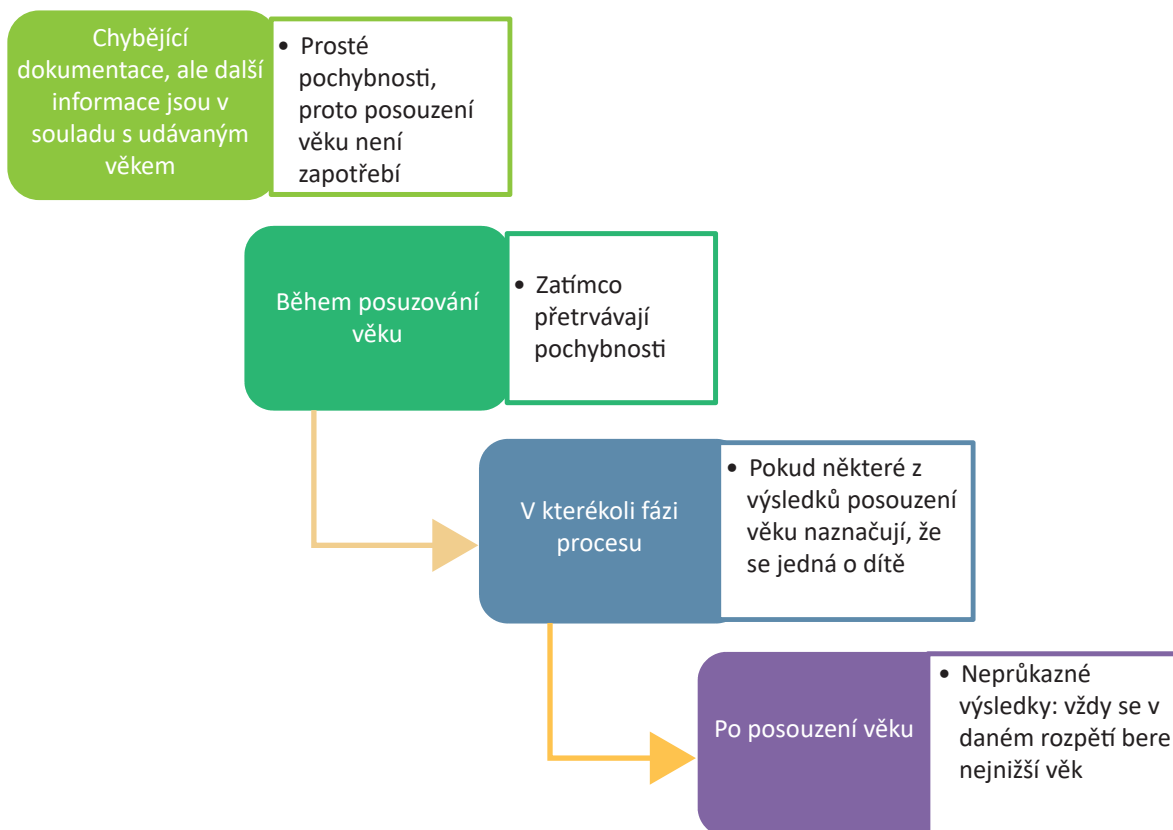
⁽²¹⁾ Jak je definováno v Praktické příručce úřadu EASO: Posuzování důkazů, významné skutečnosti jsou (údajně) skutečnosti, jež přímo souvisejí s jedním nebo více předpoklady definice uprchlíka nebo osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu.

by být uplatňována před posouzením věku a v kterékoli jeho fázi, pokud by odborníci účastníci se procesu vyjádřili jakékoli pochybnosti (odborníci provádějící posouzení věku nebo při interpretaci výsledků). To je obzvláště důležité v situacích vysokého přílivu osob, kdy orgány musí přijímat rychlá rozhodnutí a zdroje jsou přetíženy. Nicméně tváří v tvář možnosti, že se jedná o dítě, nesmí být daná osoba považována za dospělého, a proto nesmí být umístěna do ubytovacího zařízení pro dospělé nebo do zajišťovacích zařízení, a to ani před posouzením věku, ani v jeho průběhu.

Během těchto kroků je žadatel považován za dítě a jako s dítětem je s ním zacházeno:

Uplatňování zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ v praxi

Zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ je proto použitelná v těchto případech:

Pokud není udávaný věk (prohlášení žadatele) podložen dokumentací, ale odpovídá dalším důkazům, které shromáždily příslušné orgány, uplatňuje se přímo zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“, což znamená, že by posouzení věku nebylo nutné.

- V případech, kdy se posouzení věku provádí, by měl mít jedinec prospěch ze zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a mělo by se s ním jednat jako s dítětem **po celou dobu trvání procesu a po dobu, po kterou přetrvávají pochybnosti**.
- Pokud je u některé z metod použitých **během posuzování věku** získán určitý výsledek naznačující dětství, posouzení věku se v tomto bodě zastaví a za platný se považuje **nejnižší věk ve věkovém rozpětí**.
- A konečně, jestliže jsou výsledky **po ukončení procesu** stále **neprůkazné**, pokládá se za **platný nejnižší věk ve věkovém rozpětí** ⁽²²⁾.

⁽²²⁾ Viz čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění a obecná připomínka výboru OSN č. 6.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

V 17 státech EU+ je žadatel během posuzování věku považován za dítě.

Jeden členský stát uplatňuje po obdržení výsledků dvouletou toleranci ve prospěch žadatele.

Dva členské státy EU+ neuplatňují zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Opatrovník/zástupce

Klíčovou zárukou pro děti bez doprovodu by mělo být co nejrychlejší **ustanovení nezávislého a kvalifikovaného opatrovníka/zástupce předpokládaného dítěte** (viz čl. 25 odst. 1 směrnice o azylovém řízení).

Zástupce je osoba nebo organizace ustanovená příslušnými orgány s cílem pomáhat a zastupovat dítě bez doprovodu v řízeních. Zástupce zajišťuje nejlepší zájem dítěte a v případě potřeby uplatňuje za dítě právní způsobilost⁽²³⁾. Zástupce by měl být ustanoven co nejdříve a před zahájením jakéhokoli vyšetření při posuzování věku. Zástupce musí být navíc **nezávislý**, aby se vyhnul jakémukoli střetu zájmů, čímž se zajistí, že bude jednat v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v čl. 24 odst. 1 a čl. 25 odst. 1 písm. a) směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění, jakož i v článku 24 směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění. Pokud nemůže být z praktických důvodů dítěti rychle přidělen stálý opatrovník, měla by být ustanovena osoba, která bude úkoly opatrovníka vykonávat dočasně. V takových případech musí dočasní opatrovníci splňovat stejné podmínky (kvalifikace a nezávislost) jako stálí opatrovníci. Zástupce by měl být **informován a konzultován** ohledně všech aspektů procesu posuzování věku, a pokud si to dítě přeje, měl by mít možnost doprovázet dítě během vyšetření. Má-li se za to, že posouzení věku je v nejlepším zájmu dítěte, avšak dítě s ním nesouhlasí, mohl by souhlas s posouzením případně udělit opatrovník/zástupce. Mezi dítětem a jeho zástupcem však musí v této souvislosti probíhat dobrá komunikace, aby nebyla ohrožena jejich vzájemná důvěra.

Je-li to možné, opatrovník/zástupce by měl být přítomen i pohovoru v rámci posouzení nejlepšího zájmu dítěte. Měl by být kontaktován i právní poradce dítěte, je-li k dispozici, a měl by dostat příležitost zúčastnit se pohovoru v rámci posouzení nejlepšího zájmu dítěte⁽²⁴⁾.

Proces by měl pokračovat za přítomnosti opatrovníka/zástupce, pokud dítě nepožádá o jiný postup. V každém případě by měl opatrovník/zástupce tento proces pozorně sledovat, aby mohl v případě potřeby žadateli poradit.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Přítomnost nezávislé osoby na podporu žadatele během vyšetření je povolena ve 23 státech EU+. Ve 12 z nich vykonává tuto úlohu opatrovník nebo zástupce.

V jednom státě EU+ je tato nezávislá osoba povolena pouze pro případy podle dublinského nařízení.

Jeden stát EU+ umožňuje přítomnost podporující osoby během forenzního vyšetření.

Jeden stát EU+ to neumožňuje.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

⁽²³⁾ Čl. 2 písm. n) směrnice o azylovém řízení.

⁽²⁴⁾ Za tímto účelem lze použít kontrolní seznam pro posuzování nejlepšího zájmu uvedený v příloze 2.

Další pokyny týkající se úlohy opatrovníka při posuzování věku lze nalézt v příručce Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) *Poručenství dětí bez rodičovské péče* ⁽²⁵⁾, která obsahuje následující informace.

Možné kroky opatrovníka v souvislosti s posuzováním věku:

- ověřit, zda existuje **oprávněný důvod** pro posouzení věku, a požadovat, aby děti, které jsou jednoznačně nezletilé, takovému posouzení vystaveny nebyly,
- zajistit, aby dítě obdrželo všechny **relevantní informace** o postupu posuzování věku, včetně jasných informací o jeho účelu a procesu a možných důsledcích – informace by měly být poskytovány způsobem vhodným pro děti a v jazyce, kterému dítě rozumí,
- zajistit, aby posouzení věku bylo provedeno s **informovaným souhlasem** dítěte a jeho opatrovníka,
- ověřit, zda posouzení věku provádějí nezávislí odborníci s **patřičnými odbornými znalostmi**, kteří jsou obeznámeni s etnickým a kulturním prostředím dítěte, a zda jej provedou bezpečným způsobem citlivým vůči dítěti a zohledňujícím rovnost žen a mužů s náležitým ohledem na důstojnost dítěte,
- v případě pochybností o věku dítěte po ukončení posouzení věku trvat na tom, že daná osoba bude považována za dítě,
- zajistit, aby byl dítěti **výsledek** postupu vysvětlen způsobem vhodným pro děti a v jazyce, kterému dítě rozumí,
- požádat, aby byly **výsledky** postupu posuzování věku sdíleny s opatrovníkem, a zahrnout tyto výsledky do spisu dítěte,
- přezkoumat s dítětem **možnost odvolání** proti rozhodnutí o posouzení věku v souladu s vnitrostátními právními předpisy,
- se souhlasem dítěte **být přítomen** během postupu k posouzení věku.

Příklady z praxe

DK – V případech dětí bez doprovodu lze prodlení při ustanovení opatrovníka odvozovat od sporů týkajících se věku. K tomu může dojít, pokud je nezbytné dokončit postupy posuzování věku před ustanovením opatrovníka. K překonání tohoto prodlení je dánský Červený kříž oprávněn jmenovat pozorovatele, který je nazýván „bisidder“.

UK – Skotská opatrovníká služba (zřízená na nepovinném základě) pracuje s dětmi a mladými lidmi, kteří přijedou do Skotska bez doprovodu a odloučení od svých rodin. Podporuje mladé lidi do 18 let ze zemí mimo EU, kteří žádají o azyl nebo jsou obětmi obchodování s lidmi, a pracuje s nimi. Pracuje také s každým, s kým je zacházeno jako s dítětem do 18 let, ale jehož věk je zpochybňován a kdo prochází procesem posouzení věku. Dětem a mladým lidem je přidělen opatrovník, který jim pomůže pochopit složité přistěhovalecké, právní a sociální procesy, zúčastnit se jich a orientovat se v nich.

Právo na informace

Před posouzením žádosti o mezinárodní ochranu musí dítě obdržet všechny **příslušné informace způsobem vhodným pro děti** a v jazyce, kterému rozumí. Před přistoupením k procesu posuzování věku musí být zajištěno, aby dítě informacím rozumělo. Tyto informace by měly být poskytovány bezplatně a měla by být věnována pozornost otázkám žadatele nebo opatrovníka/zástupce. Je důležité zajistit, aby žadatel chápal proces, cíl a důsledky (např. může je vysvětlit vlastními slovy). Někteří žadatelé se z důvodu svého věku, kulturního prostředí nebo psychického stavu možná neodvažují klást otázky. Použití materiálů vhodných pro děti nebo materiálů přizpůsobených specifickým potřebám dané osoby může žadateli pomoci tento proces pochopit; nicméně v praxi mají pro úspěšný výsledek zásadní význam dovednosti a empatický a podpůrný přístup osoby poskytující tyto informace. Informace musí být v průběhu procesu poskytovány systematicky a doklady o tomto poskytování informací by měly být zdokumentovány (kdy byly poskytnuty, kým apod.). Informace by měly obsahovat alespoň toto:

⁽²⁵⁾ Příručka je k dispozici na adrese https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-guardianship-children_en_0.pdf.

- existují pochybnosti o věku a důvody těchto pochybností,
- možnost, že věk může být odhadnut na základě posouzení věku, jehož součástí může být lékařské vyšetření, pokud k němu žadatel udělí souhlas,
- informace o metodě a procesu (jaké metody jsou používány, proč jsou upřednostňovány tyto konkrétní metody, přesnost metody a její zásah do soukromí, dopad, který konkrétní metoda může mít apod.),
- je třeba řešit pochybnosti a obavy, pro snadnější získání souhlasu je zásadní systematické poskytování informací a dobré pochopení procesu a jeho účelu,
- práva a povinnosti spojené s tímto procesem (důsledky nesmí být příliš nežádoucí, jinak by to ovlivnilo souhlas žadatele),
- právo odmítnout podstoupit lékařské vyšetření a jeho důsledky,
- možnost zpochybnit výsledky posouzení věku,
- další kroky, které budou následovat.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Většina respondentů (15 států EU+) poskytuje informace o všech metodách používaných v procesu posuzování věku, zatímco devět států EU+ poskytuje informace pouze při používání lékařských metod.

22 států EU+ sděluje žadateli informace v jazyce, kterému rozumí nebo o němž se předpokládá, že mu rozumí.

Jeden stát EU+ informuje o výsledcích pouze tehdy, je-li žadatel posouzen jako starší, než uvádí.

Jeden stát EU+ zajišťuje, že formální rozhodnutí vysvětlují sociální pracovníci.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Právo vyjádřit svůj názor a právo být vyslechnut

Jak je uvedeno v Úmluvě o právech dítěte (článek 12) a zanalyzováno v obecné připomínce výboru OSN č. 12, vztahuje se právo být vyslechnut na každé dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory. Poskytování informací a podpory je rozhodující v tom, že přispívá k rozvoji schopnosti dítěte formulovat vlastní názory.

Poté, co byly informace poskytnuty a žadatelem pochopeny, měly by být shromážděny a zohledněny ve všech záležitostech, které se ho týkají, a to v závislosti na jeho stupni vyspělosti. Toto právo musí být uplatňováno systematicky v průběhu celého řízení, minimálně však v následujících chvílích.

- Názory by měly být shromažďovány vždy, když mají orgány **pochybnosti** ohledně prohlášení nebo důkazů předložených žadatelem. Pouhý pokus o výměnu názorů a konstruktivní vysvětlení důvodů, proč není udávaný věk akceptován nebo proč nejsou tyto informace dostatečné, může žadateli pomoci pochopit tento proces a zvýšit jeho ochotu spolupracovat.
- V případech, kdy existuje možný **nesoulad** ve věku žadatele, musí žadatel dostat příležitost a čas jej vysvětlit ústně či písemně.
- V některých případech bude žadatel schopen **udávaný věk doložit** pomocí další dokumentace, důkazů nebo věrohodných vysvětlení. V takových případech by tato vysvětlení a podmínky vedly k tomu, že by posouzení věku bylo zbytečné.
- V případech, kdy žadatel **odmítne podstoupit** lékařské vyšetření, je třeba posoudit důvody, a žadatel by proto měl být rovněž vyslechnut. Někdy může být tato neochota překonána prostřednictvím více informací nebo přizpůsobením procesu jeho potřebám, například výběrem alternativní metody.

- Vzhledem k tomu, že důsledky označení za dospělého, nebo dítě jsou dalekosáhlé, měl by mít žadatel příležitost **výsledky napadnout** okamžitě a dostupným způsobem, pokud se konečné výsledky procesu posuzování věku liší od udávaného věku.
- Pokračující účast a zapojení do tohoto procesu pomáhají snižovat pocit nejistoty a strachu a budovat důvěru mezi žadatelem a orgány hostitelských zemí EU+. Vyslýchané děti mají často strach z možnosti, že budou vnímány jako „lháři“. Kromě toho se mohou nacházet v posttraumatické situaci. Přítomnost zástupce je klíčem pro zajištění toho, aby byly názory žadatele **vyslyšeny a brány v úvahu** v závislosti na jeho úrovni vyspělosti, a proto je dítěti při přijímání informovaného rozhodnutí o vyšetření konkrétní používanou metodou pravděpodobně poskytována pomoc.

Vzhledem k tomu, že vybízení dítěte, aby vyšlo vstříc při sdělování informací o svém věku, má zásadní význam pro stanovení potřeby provést proces posuzování věku, měli by být úředníci, kteří jednájí přímo s dítětem, vyškoleni v používání **technik vedení pohovoru vhodných pro děti**. Stejně tak by měli mít nezbytné kontextové informace a odborné znalosti (včetně souvislostí týkajících se dětí) ohledně země původu dítěte ⁽²⁶⁾ nezbytné pro řádné posouzení informací o věku uváděného dítětem. Je-li to možné, měl by být s vedením pohovoru s dětmi dobře obeznámen i tlumočnick.

Informovaný souhlas a právo na odmítnutí

Informovaný souhlas se vztahuje na svobodné, dobrovolné a informované rozhodnutí. Podle čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění musí žadatelé a/nebo jejich zástupci poskytnout souhlas s lékařským vyšetřením. Přestože souhlas není právním požadavkem, je vybízeno k získání žádosti o souhlas s posouzení věku vždy, když jsou využívány nelékařské metody. Lze ho získat systematickým a účinným poskytováním informací a řádným pochopením procesu a jeho cílů.

Informovaný souhlas by měl být získán od žadatele a/nebo jeho zástupce před provedením posouzení věku a poté, co byly poskytnuty všechny relevantní informace, aby žadatel mohl učinit **informované rozhodnutí**. Zejména by měl být vysvětlen a dobře pochopen možný dopad lékařského vyšetření, právo na odmítnutí a důsledky odmítnutí podstoupit lékařské vyšetření ze strany žadatele.

Jak bylo uvedeno výše, má žadatel právo odmítnout podstoupit jakákoli lékařská vyšetření. V některých případech může být neochota podstoupit je překonána poskytnutím více informací nebo přizpůsobením procesu jeho potřebám, někdy i tím, že se zvolí alternativní metoda. Skutečnost, že žadatel odmítl podstoupit vyšetření, by neměla bránit rozhodujícímu orgánu rozhodnout o žádosti o mezinárodní ochranu (čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení). Žádost o mezinárodní ochranu by navíc neměla být zamítnuta pouze na základě odmítnutí podstoupit lékařské vyšetření. Takové odmítnutí by nemělo vést k žádným automatickým předpokladům či důsledkům. Kromě toho by v případě odmítnutí neměl být žadatel automaticky považován za dospělé osobu, ale měly by být prozkoumány důvody, jeho situace by se měla posuzovat individuálně a důsledky odmítnutí by neměly být neúměrně nepříznivé, aby žadatele přiměly k souhlasu. Pokud se žadatel rozhodne, že se procesu posouzení věku nepodrobí, bez jakéhokoli zdůvodnění zamítnutí, musí posouzení věku pokračovat pokud možno s důkazy, které mají orgány k dispozici.

⁽²⁶⁾ Úřad EASO shromažďuje a rozvíjí informace o zemi původu.

Hlavní zjištění z praxe států EU

- Jedenáct států EU+ získává informovaný souhlas žadatele bez ohledu na metodu posouzení věku.
- Dvanáct členských států EU+ žádá o souhlas žadatele, pouze pokud budou použity lékařské metody.
- Čtyři státy EU+ nevyžadují souhlas u žádné metody (dvě z nich nevyžadují souhlas, protože nepoužívají lékařské metody).
- Na druhé straně šest států EU+ požaduje ve všech případech souhlas zástupce.
- Sedm států EU+ požaduje souhlas zástupce pouze v případě, že by měla být použita lékařská vyšetření.
- Jeden stát EU+ požaduje souhlas zástupce, pokud se žadatel zdá být mladší 14 let.
- Pět států EU+ nevyžaduje souhlas zástupce v žádném případě.
- Patnáct států EU+ dává žadateli možnost odmítnout posouzení věku bez ohledu na metodu.
- Sedm států EU+ dává tuto možnost, ale je to omezeno na lékařská vyšetření.
- Tři státy EU+ tuto možnost nepřipouštějí.
- Pokud jde o důsledky odmítnutí podstoupit lékařské posouzení věku:
  - patnáct států EU+ by nepovažovalo žadatele automaticky za dospělého,
  - šest států EU+ by žadatele považovalo za dospělého, pokud by odmítnutí nebylo odůvodněno nebo pokud by nic dalšího nenaznačovalo tomu, že žadatel je dítě,
  - šest států EU+ by žadatele automaticky považovalo za dospělého, pokud by odmítl podstoupit posouzení věku.
- Při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu by sedm členských států EU+ toto odmítnutí nezohlednilo, zatímco 14 států EU+ toto odmítnutí zohlední.
- Jeden členský stát EU+ objasnil, že odmítnutí zohlední pouze tehdy, pokud je pro podstatu tvrzení relevantní nezletilost (důvody specifické pro děti pro pronásledování nebo vážnou újmu).

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Zásada důvěrnosti a ochrana údajů z bezpečnostních důvodů

Důvěrnost se týká zacházení s informacemi. Pokud jsou informace poskytovány důvěrně, a jsou tudíž důvěrné, lze je sdílet pouze se souhlasem subjektu údajů nebo s oprávněnými stranami v případě, že to umožňují vnitrostátní právní předpisy. Rozsah sdílených informací je omezen pouze na informace, které tyto strany potřebují pro plnění svých úkolů. Pokud to právní předpisy neumožňují, bude držitel informací potřebovat souhlas majitele s předáním informací jiné straně. Před zveřejněním citlivých informací je třeba získat souhlas dítěte se sdílením informací, a to způsobem přiměřeným jeho věku. Všichni, kdo jsou zapojeni do procesu posuzování věku, by měli chápat požadavky na ochranu údajů a měli by být jimi vázáni. Kromě toho by před dalším sdílením informací měl být od jednotlivce získán informovaný souhlas. Informace musí být shromažďovány a používány také pouze pro účely posouzení věku.

Zásada důvěrnosti je ze své podstaty spjata s bezpečnostními ohledy. Záruky bezpečnosti a důvěrnosti musí být zavedeny jako důležité záruky v procesu posuzování věku. To platí zejména v případě dětí bez doprovodu, které mohou potřebovat mezinárodní ochranu.

Při hledání informací v zemi původu dítěte, které je žadatelem o mezinárodní ochranu, nabývá tento aspekt na významu.

Pokud žadatel nemá dokumentaci k tomu, aby doložil svůj věk, a tvrzení nejsou považována za dostatečný důkaz, měly by se orgány pokusit získat tyto informace proaktivně jinými prostředky. Rozmanitost prostředků, které lze využít, je široká, jsou to například vnitrostátní databáze či databáze států EU+, rodinní příslušníci, kteří by mohli mít další dokumentaci, nebo velvyslanectví jiných zemí.

Jak však zdůraznil Výbor OSN pro práva dítěte v obecné připomínce č. 6 ⁽²⁷⁾, při posuzování věku by se nemělo odkazovat na status dítěte jako žadatele o azyl nebo uprchlíka (bod 80). Pokud není dodržena zásada důvěrnosti, může být ohrožena bezpečnost rodinných příslušníků dítěte, kteří zůstávají v zemi původu; dítě se může stát uprchlíkem *sur place* (bod 23), což znamená, že pokud dítě žádá o mezinárodní ochranu, mohlo by poskytnutí těchto informací orgánům země původu znamenat, že žadatel může být pronásledován nebo by mohl při návratu utrpět vážnou újmu.

Nepříznivé důsledky porušení zásady důvěrnosti informací shromážděných v rámci řízení o mezinárodní ochraně, včetně informací shromážděných pro účely posouzení věku, mohou mít vážný dopad nejen na konkrétní dítě a jeho rodinu, ale také na integritu azylového systému.

Kvalifikovaní odborníci se zkušenostmi s dětmi

Všichni ti, kdo pracují s dětmi a pro děti, by měli získat náležité úvodní a průběžné školení o právech a potřebách dětí. V rámci své odbornosti by měli prokázat odbornou způsobilost při jejím používání pro konkrétní účel posouzení věku nebo by měli být k tomu vyškoleni.

Metoda představující nejmenší zásah do soukromí

Jak je uvedeno ve směrnici o azylovém řízení v přepracovaném znění, mělo by být posuzování věku prováděno nejméně invazivním vyšetřením vzhledem k požadované úrovni jistoty. Mělo by se provádět při plném respektování lidské důstojnosti.

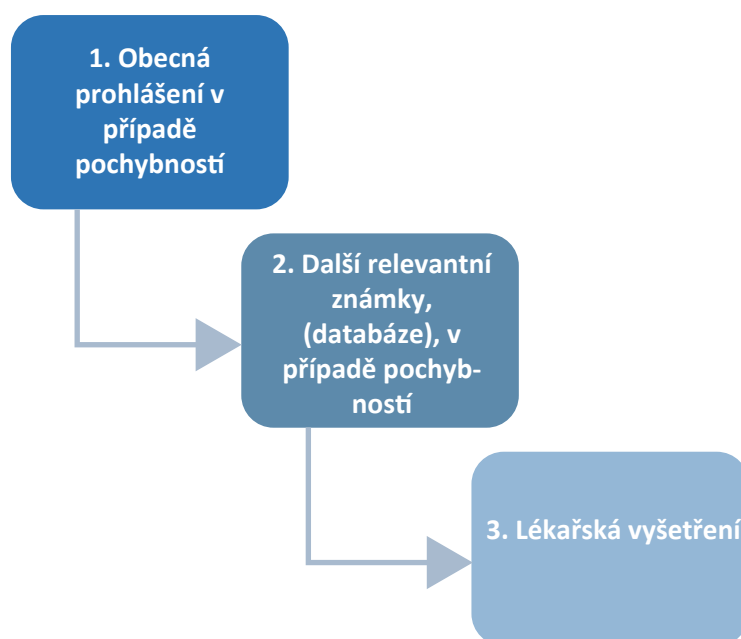
Pojem **invazivní** se běžně používá v lékařských postupech k označení zavedení nástrojů nebo jiných předmětů do těla nebo tělních dutin. Patří sem také řezání tkání. Tento pojem lze používat jako synonymum pro zásah do soukromí, avšak oba pojmy lze v této souvislosti považovat za vzájemně zaměnitelné. Vzhledem k tomu, že negativní účinky metod posuzování věku vždy nenaznačují uvedené fyzické účinky, nýbrž zásah do soukromí jedince, upřednostňuje se z důvodu jeho širšího **spektra** výraz **zásah do soukromí**.

Lze se domnívat, že míra zásahu do soukromí závisí na vlivu metody na soukromí člověka (důkladný pohovor), který se liší od vlivu na jeho fyzické zdraví (např. ionizace) nebo na duševní zdraví (např. připomenutí traumatických událostí). Z těchto individuálních důvodů je velmi obtížné dosáhnout shody ohledně toho, které metody zasahují do soukromí více než jiné, a proto je obtížné je jako takové objektivně hodnotit. Z tohoto důvodu by měl být v závislosti na okolnostech konkrétního žadatele zásah do soukromí posuzován případ od případu. Například u některých žadatelů s posttraumatickou stresovou poruchou nemusí být rentgen zápěstí vnímán jako psychický zásah do soukromí, zatímco pohovor se silným psychologickým prvkem, jako je připomenutí událostí z minulosti, by pro ně mohl být stresující. V jiných případech může být použití konkrétního válce při magnetické rezonanci (MRI) klaustrofobické, a proto je pro některé žadatele nevhodné.

Z tohoto důvodu představuje pro orgány i nadále výzvu výběr metody nejméně zasahující do soukromí a procesu posuzování věku, který zohledňuje potřeby konkrétního žadatele. Čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění však poskytuje užitečné pokyny k tomuto konkrétnímu bodu.

„Členské státy mohou [...] použít k určení věku nezletilých osob bez doprovodu lékařské vyšetření, pokud mají členské státy i poté, co žadatel učinil obecné prohlášení nebo předložil jiné vhodné údaje, pochybnosti ohledně jeho věku.“ (Čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění)

⁽²⁷⁾ Výbor OSN pro práva dítěte, obecná připomínka č. 6 (2005) o zacházení s dětmi bez doprovodu a dětmi odloučenými od rodiny mimo jejich zemi původu.

V důsledku toho musí orgány před rozhodnutím o tom, zda je nutné provést další posouzení, nejprve přezkoumat veškeré existující důkazy, včetně prohlášení a relevantních známek.

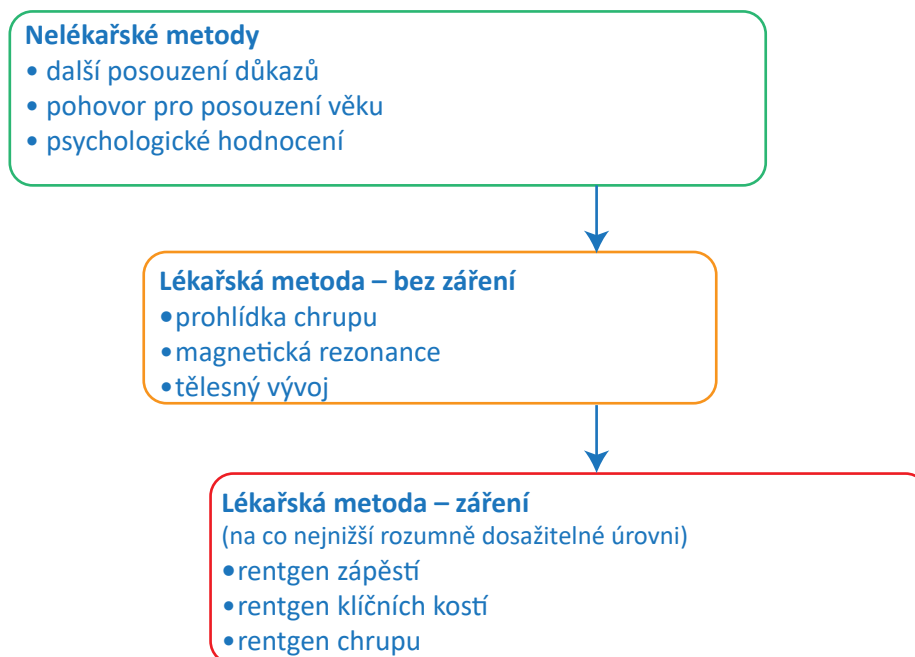
Orgány jsou proto nuceny zaujmout ke **shromažďování a analýze všech existujících důkazů, které mají k dispozici**, proaktivní přístup. To zahrnuje nejen doklady dané osoby, ale i informace od ostatních rodinných příslušníků, kteří mohou mít informace a doklad o věku dané osoby (např. starší sourozenec s dokumentací prokazující jeho věk), další databáze atd. Tyto informace by měly být shromažďovány za podmínky, že žadatel nebo jeho rodina nejsou ohroženi. Při shromažďování tohoto druhu informací neprovádějí orgány posouzení věku; místo toho se má za to, že azylové nebo migrační orgány provádějí v rámci své činnosti pravidelnou analýzu důkazů.

Pokud dostupná dokumentace nebo důkazy informace o věku neposkytují přímo, je zapotřebí hlubší analýza nebo šetření, po jejichž uplynutí je zapotřebí **další analýza důkazů**. Tento postup by byl považován za metodu posuzování věku odlišnou od metody pravidelného shromažďování informací uvedené v předchozím odstavci. Tato metoda je spolu s dalšími metodami podrobněji zkoumána v kapitole 4, kde jsou analyzovány výhody a omezení každé jednotlivé metody.

Některé z lékařských metod používaných pro účely posouzení věku zahrnují použití rentgenu (rentgenový snímek karpálních kostí, klíčních kostí, pánve nebo chrupu). Použití těchto metod s sebou nese riziko potenciálně škodlivých účinků, které záření může mít na zdraví žadatele. Z tohoto důvodu by měly být nejprve použity metody s menším zásahem do soukromí (nelékařské), a pokud se ukáže, že je nezbytné uchýlit se k lékařským metodám, musí být metody bez záření upřednostněny před metodami s použitím záření. Následující obrázek poskytuje vizuální návod, jak by měly být metody upřednostňovány.

Upřednostňování metod posouzení věku

Používání metod zahrnujících záření by mělo být považováno za nezbytné až jako poslední možnost. Pokud je třeba tyto metody použít, musí být přijata všechna varování a opatření nezbytná k tomu, aby se zabránilo riziku utrpení jakýchkoli možných negativních účinků. Dávka ozáření se u žadatele v praxi liší v závislosti na oblasti expozice, zařízení a vnitrostátních právních předpisech. V tomto ohledu má zásadní význam uplatňování zásady „na nejnížší rozumně dosažitelné úrovni“ (ALARA). ALARA je zásada radiační bezpečnosti založená na minimalizaci dávek ozáření a omezení vypouštění radioaktivních látek do životního prostředí za použití všech „rozumných metod“. ALARA není pouze spolehlivou zásadou radiační bezpečnosti, ale je to také regulační požadavek na všechny programy ochrany před radiací. Třemi hlavními faktory, které slouží k udržení dávek ozáření ALARA, je čas, vzdálenost a stínění:

1. Čas: omezením doby expozice záření se sníží radiační dávka.
2. Vzdálenost: zvětšením vzdálenosti mezi vyšetřovaným a zdrojem záření se sníží expozice o druhou mocninu vzdálenosti. Zdvoujnásobení vzdálenosti mezi tělem a zdrojem záření sníží expozici záření čtyřikrát.
3. Stínění: existují různé druhy stínění, které se používají při snižování expozice záření, včetně olověných zástěr, mobilních olověných štítů, olověných brýlí a olověných bariér; při práci v oblastech s vysokým radiačním zářením je důležité používat stínění vždy, když je to možné.

Další důležitá otázka, kterou je třeba vzít v úvahu v souvislosti s otázkou zásahu do soukromí, se netýká pouze zvolené metody, ale také toho, jak jsou vyšetření prováděna.

- Vyšetření by nikdy neměla být vynucována ani by neměla být kulturně nevhodná; odborníci by měli být kvalifikovaní a vyškolení v otázkách rovnosti pohlaví a kulturně citlivých otázkách.
- Interní pokyny k tomu, jak vyšetření provést, by měly odrážet nezbytná opatření v případě potřeby k zajištění upřednostňovaného pohlaví vyšetřující osoby a tlumočnicka, nebo ke snížení počtu vyšetřujících na dvě osoby, aby tento scénář naháněl žadateli méně strachu.
- Prostory, v nichž jsou metoda/postupy prováděny, musí mít vhodné podmínky pro zajištění maximálního soukromí, a to s ohledem na zásadu důvěrnosti a práva dítěte, včetně jeho ochrany.
- Vyšetření zahrnující nahotu, prohlídku nebo antropometrické měření pohlavních orgánů či intimních částí těla by měla být vyloučena, neboť představují velký zásah do soukromí; to platí zejména pro osoby pocházející z jiného prostředí a pro osoby, které mohly být zneužívány.

i Z tohoto důvodu by pro účely posouzení věku neměla být používána metoda, která vyžaduje nahotu nebo prohlídku či vyšetření pohlavních orgánů jakožto vyšetření pohlavní vyspělosti.

Příklad z praxe

FR – Podle zákona ze dne 14. března 2016 o ochraně dětí je použití rentgenových paprsků jako metoda pro posouzení věku osob tvrdících, že jsou mladší 18 let, nyní omezeno a vyšetření pohlavní vyspělosti je výslovně zakázáno.

UK – Imigrační úředníci na hranicích jsou oprávněni provést prvotní posouzení při prvním setkání s mladou osobou bez doprovodu na základě jejího vlastního prohlášení, jakýchkoli dostupných dokumentů a vlastního osobního posouzení fyzického vzhledu a vystupování dané osoby. Není to závazné, neboť daná osoba může proti tomu vznést námitky nebo to může napadnout. Kromě toho může imigrační úředník požádat o další vyjasnění názoru na věk daného jedince. Dojde-li ke zpochybnění daným jedincem nebo znepokojení imigračního úředníka, že se jedná o osobu mladší 18 let, uplatní se v obou těchto situacích zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a s daným jedincem se zachází jako s dítětem. To znamená, že bude předán odboru péče o děti u místního orgánu, který bude následně požádán, aby provedl posouzení věku. Prostředky, s nimiž místní orgán tak učiní, nejsou v právních předpisech stanoveny, ale v praxi obvykle posuzují daného jedince dva sociální pracovníci, kteří na základě tohoto posouzení dospějí k rozhodnutí. K závěru dospějí na základě své odborné přípravy a zkušenosti s prací s mladými lidmi

CY – Při příslušném postupu se uplatňuje holistický přístup a součástí jsou lékařská a nelékařská vyšetření.

Nelékařská vyšetření:

1. dokumenty předložené žadatelem;
2. zpráva oblastního úřadu sociálních služeb;
3. pohovory pro posouzení věku, které vede azylová služba.

Pokud má azylová služba pochybnosti o věku žadatele i po provedení všech nelékařských vyšetření (1–3), může k posouzení věku žadatele využít lékařská vyšetření v souladu s čl. 10 odst. 1 písm. G vnitrostátních právních předpisů o uprchlících.

Všechna lékařská vyšetření jsou prováděna za přítomnosti tlumočnicka a opatrovníka nezletilé osoby.

Správnost a tolerance chyb

Pojem přesnost je definován jako „**kvalita nebo stav správnosti či přesnosti**“. Jedná se o zásadní otázku týkající se procesu posuzování věku. Dosud neexistuje žádná metoda posuzování věku, která by mohla poskytnout přesné výsledky ohledně chronologického věku dané osoby. Současné metody mohou nabídnout pouze odhad věku, proto by měly být výrazy jako „posouzení věku“ nebo „odhad věku“ upřednostňovány před výrazem „určení věku“. Jelikož všechny metody mají určitou toleranci chyb, měl by být tento aspekt vždy zdokumentován, a to zejména v případě neprůkazných výsledků. Vzhledem k tomu, že ne všechny metody mohou odhadnout všechna věková rozpětí, měl by výběr metody záviset na příslušném věkovém rozpětí (některé jsou v některých věkových skupinách přesnější než jiné). Dalším faktorem, který by měl být brán v úvahu, je pohlaví žadatele, jehož se posuzování týká, neboť metoda může mít odlišnou toleranci chyb v závislosti na pohlaví vyšetřované osoby ⁽²⁸⁾.

⁽²⁸⁾ Tscholl, P.M, Junge, A., Dvorak, J. and Zubler, V., „MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions“, Scand J Med Sci Sports, 2015, doi:10.1111/sms.12461.

V souladu s pokyny, které navrhl Ritz-Timme a kol. ⁽²⁹⁾, musí metoda posuzování věku splňovat tyto požadavky, aby byla považována za přijatelnou:

1. metoda musí být transparentní a prokazatelná a musí být prezentována vědecké obci zpravidla zveřejněním v odborných časopisech;
2. měly by být k dispozici jasné informace týkající se přesnosti metody posuzování věku;
3. metoda musí být dostatečně přesná, aby vyřešila všechny základní otázky a splňovala specifické požadavky konkrétního případu;
4. v případech posouzení věku žijících osob je třeba vzít v úvahu zásady lékařské etiky a právní předpisy, zejména pak, pokud jde o lékařský zákrok.

Podle Schmelinga a kol. 2011 ⁽³⁰⁾ musí každý použitý referenční materiál splňovat určité požadavky, aby byl považován za **přesný** (Solarí, A. C. a Ambramovitch, K., „The accuracy and precision of third molar development as an indicator of chronological age in Hispanics“, *Journal of Forensic Sciences*, (2002), Vol. 47, No 3, s. 531–535):

- dostatečná velikost vzorku,
- ověřený věk testovaných osob,
- jednotné rozložení věku,
- rozdělení podle pohlaví,
- podrobnosti o datu vyšetření,
- jasná definice zkoumaných charakteristik,
- přesný popis metodiky,
- podrobnosti o referenční populaci ve vztahu ke geneticko-zeměpisnému původu,
- socioekonomický status,
- zdravotní stav,
- údaje o velikosti skupiny, střední hodnota nebo medián a měřítko odchylky pro každou zkoumanou charakteristiku.

Tolerance chyb posouzení by měla být zdokumentována a zahrnuta do zprávy srozumitelným způsobem. To má zajistit správný výklad výsledků a porozumění ze strany ostatních odborníků, kteří nemají žádné lékařské znalosti, jako jsou úředníci orgánů pro prosazování práva, soudci, státní zástupci, opatrovníci/zástupci nebo úředníci pro oblast azylu a migrace.

DE – Pokud na základě prvního vyšetření nejsou získány přesvědčivé výsledky, měla by být i stále uplatňována zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a jako součást procesu by měly být postupně využity další metody posuzování věku. Tímto způsobem by se rozhodnutí opíralo o širší škálu důkazů, díky čemuž by bylo spolehlivé. Spolkové země (*Länder*) jsou odpovědné za určování věku dětí bez doprovodu, které probíhá v době „převzetí do péče“ (*Inobhutahme*), jakmile se děti dostanou do kontaktu s německým orgánem. Jejich příslušné rozhodnutí je rovněž základem pro azylové řízení.

V preambuli zákona, kterým se v roce 2015 změnil sociální zákoník, se odkazuje na doporučení Spolkové pracovní skupiny sociálních orgánů pro mládež (*Bundesarbeitsgemeinschaft der Landjugendämter*).

Proto článek 42 sociálního zákoníku poskytuje základ pro proces určování věku, který zavádí postupné řízení. Spolková pracovní skupina sociálních orgánů pro mládež doporučuje konzultovat doporučení pracovní skupiny pro forenzní diagnostiku věku (*Arbeitsgemeinschaft für Forensische*)

⁽²⁹⁾ Ritz-Timme, S., Cattaneo, C., Collins, M.J. et al., „Age estimation: the state of the art in relation to the specific demands of forensic practice“, *Int J Legal Med*, 2000, 113(3), s. 129–136.

⁽³⁰⁾ Schmeling, A., Garamendi, P. M., Prieto, J. L. a Landa, M. I., „Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults“, *Forensic medicine – From old problems to new challenges*, Vieira, D. N. (ed.), IntTech, (2001), k dispozici na adrese <https://www.intechopen.com/books/forensic-medicine-from-old-problems-to-new-challenges/forensic-age-estimation-in-unaccompanied-minors-and-young-living-adults>.

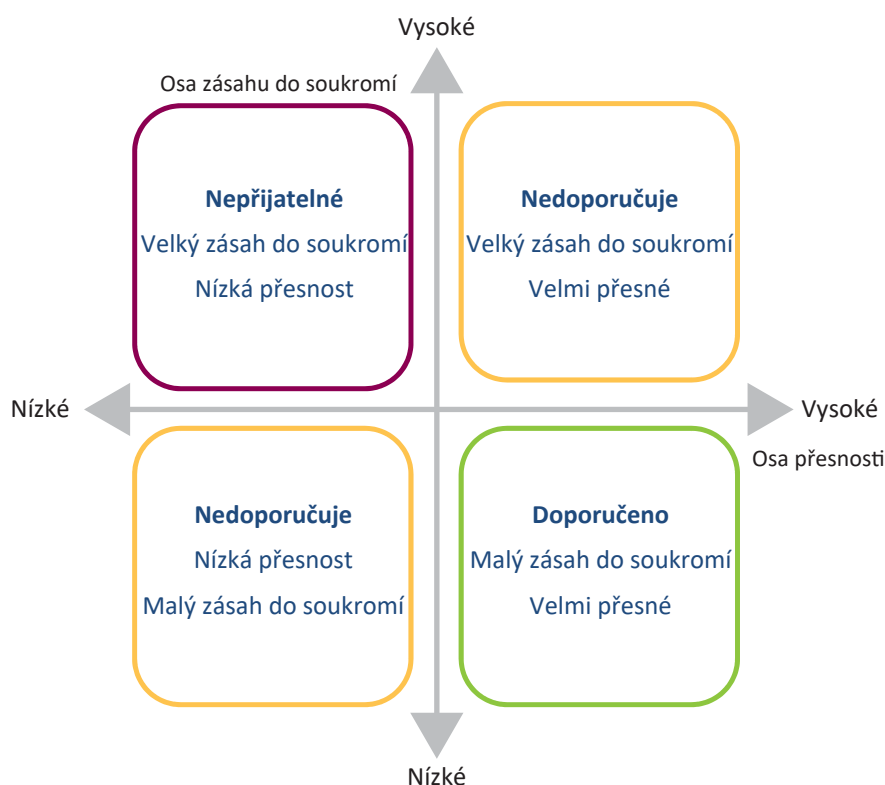
Hlavní zjištění z praxe států EU+

V případě neprůkazných výsledků procesu posuzování věku uplatňuje 16 států EU+ zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“, zatímco šest států EU+ ji neuplatňuje a zohledňuje pouze dostupné důkazy nebo informace.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Kombinace zásahu do soukromí a přesnosti

Metody by měly být voleny poté, co se zohlední jejich zásah do soukromí a přesnost. Metody, které do soukromí zasahují méně a jsou přesnější, by měly být upřednostněny jako první, zatímco metody, které do soukromí zasahují méně, ale jsou také méně přesné, by měly být zvoleny až jako poslední. Posouzení by mělo být zastaveno v okamžiku, kdy metoda začne velmi zasahovat do soukromí, a to bez ohledu na potenciální přesnost. I když je nahota nebo odhalování pohlavních orgánů mimořádně stresující pro všechny osoby, je ještě traumatizující pro děti, které mohly být vystaveny zneužívání při pronásledování ve své zemi původu nebo během své migrace. Vysoká míra zásahu do soukromí a zvýšené riziko traumatizace v důsledku používání těchto metod má za následek to, že tato vyšetření jsou pro účely posuzování věku nepřijatelná.

Zohlednění zásahu do soukromí a přesnosti**Právo na účinnou právní ochranu**

V případě zamítavého rozhodnutí (rozpor s udávaným věkem) by orgány měly vysvětlit důvody tohoto rozhodnutí a měly by žadatele informovat o tom, jak jej může napadnout. Vzhledem k tomu, že dětství/dospělost žadatele může ovlivnit způsob, jakým je vedeno řízení o mezinárodní ochraně (stanovení priorit, záruky atd.), mělo by být rozhodnutí o posouzení věku vydáno odděleně od rozhodnutí o mezinárodní ochraně a před tímto rozhodnutím. Pokud neexistuje samostatné právo na odvolání proti výsledku

samotného rozhodnutí o posouzení věku, měla by být dána příležitost napadnout výsledek prostřednictvím soudního přezkumu nebo v rámci posouzení celkové žádosti o ochranu. Daný jedinec by měl mít přístup k zástupci nebo k právní podpoře, kteří by mu byli v tomto procesu nápomocni. Při vydání samostatného rozhodnutí by informace o tom, jak ho napadnout, měly být poskytnuty zdarma a podle úrovně chápání žadatele. Žadatel by měl mít možnost vyjádřit v tomto bodě své názory.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Pokud jde o opravné prostředky, které žadatel může uplatnit proti rozhodnutí o posouzení věku:

- osm států EU+ nabízí možnost napadnout rozhodnutí o posouzení věku samostatně,
- devět států EU+ nabízí možnost napadnout rozhodnutí o posouzení věku v rámci rozhodnutí o mezinárodní ochraně nebo současně,
- dva státy EU+ neposkytují žadateli žádné opravné prostředky proti výsledkům posouzení věku.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Kapitola 3 Proces posuzování věku: provádění multidisciplinárního a holistického přístupu

Provádění holistického a multidisciplinárního přístupu k procesu posuzování věku

Holistický přístup bere v úvahu celek něčeho nebo celý systém namísto jeho částí. Na rozdíl od pouhého posouzení věku, při němž je hlavním cílem odhad chronologického věku, se proces posuzování věku založený na „holistickém“ přístupu nezaměřuje výhradně na věk, ale přihlíží k širšímu spektru faktorů. Při posuzování chronologického věku jsou pomocí tohoto přístupu brány v úvahu také potřeby dětí a mladých lidí v kontextu migrace. Holistické posouzení věku tedy ponechává prostor pro flexibilitu a individualizaci procesu posuzování věku, což umožňuje, aby se proces posuzování opíral o konkrétní okolnosti a potřeby žadatele (například zda provést posouzení věku či nikoli, vliv na výběr metod, vyšetřující osoby atd.).

V důsledku toho posiluje holisticky pojaté posouzení věku v průběhu celého procesu zajištění operativnosti nejlepšího zájmu dítěte. Systematické a průběžné dodržování nejlepšího zájmu dítěte by se mělo odrazit ve všech krocích, které se jej týkají. Každý proces posuzování věku by se proto měl především zabývat tím, jak uplatňovat zásadu řádné a upřednostňované identifikace dítěte (zejména v případě dětí bez doprovodu). Je třeba přijmout některá opatření, aby bylo možné získat úplnou představu o potřebách dítěte, například:

- osoby, které jsou v kontaktu s dítětem (včetně učitelů, pečovatелů, opatrovníků/zástupců, zdravotnických pracovníků, přijímacích orgánů, azylových a migračních orgánů a orgánů činných v trestním řízení), by měly zaujmout proaktivní přístup s cílem shromáždit veškeré informace, které jsou nezbytné pro zjištění obav nebo zájmů (jako je historie zneužití nebo traumatických zážitků) – během celého procesu by se dětem mělo naslouchat nejen ve věci jejich věku, ale i v souvislosti s jejich potřebami a obavami,
- aby se počet pohovorů minimalizoval a předešlo se opakujícím se otázkám, měly by být tyto informace zpřístupněny dalším příslušným subjektům (opatrovníkům/zástupcům, zdravotnickým pracovníkům, přijímacím orgánům, azylovým a migračním orgánům a orgánům činným v trestním řízení) v průběhu celého procesu, a to pokud možno v souladu s pravidly pro ochranu údajů,
- tito odborníci by navíc měli mít možnost vyjádřit své stanovisko na základě svých odborných znalostí a zkušeností a v případě potřeby si vyměňovat své názory,
- proces, který má být zaveden, by měl být vypracován na základě konzultací se všemi příslušnými zúčastněnými stranami – v tomto bodě bude holistický přístup spojen následujícím způsobem s multidisciplinárním přístupem.

Multidisciplinární přístup kombinuje nebo zahrnuje v přístupu k určitému tématu nebo problému několik akademických oborů nebo odborných specializací.

Multidisciplinární přístup pro účely posouzení věku by spočíval ve zkoumání různých aspektů nebo faktorů, jako jsou fyzické, psychologické, vývojové, environmentální a kulturní faktory⁽³¹⁾. Stejně tak nemůže být proces posuzování věku, který je založený pouze na lékařských metodách, považován za multidisciplinární. Jelikož neexistuje jediná metoda, kterou by bylo možné s jistotou určit věk konkrétní osoby, musí být více faktorů posuzováno pomocí různých metod. To zajistí, že rozhodnutí bude založeno na širší škále důkazů, a zlepší se tak spolehlivost posouzení. V tomto ohledu multidisciplinární posouzení vyžaduje, aby se do celého procesu, během vyšetření a při rozhodování po vydání výsledků různých vyšetření zapojili odborníci, kteří mají patřičnou kvalifikaci v oblasti odhadování věku. V závislosti na metodě se

⁽³¹⁾ Viz například program pro děti odloučené od rodiny v Evropě, prohlášení o osvědčených postupech ([Statement of good practice](#)) (2009).

může jednat například o sociální pracovníky, lékaře, radiology, (dětské) psychology, pediatry nebo jinou vhodně kvalifikovanou osobu s odbornými znalostmi z oblasti vývoje dítěte a odhadu věku. Za účelem koordinace příspěvků různých odborníků by měl být během praktického provádění multidisciplinárního přístupu zaveden koordinační mechanismus.

Stejně jako u všech záležitostí týkajících se posuzování žádosti o mezinárodní ochranu a v souladu s článkem 4 kvalifikační směrnice v přepracovaném znění by měly být vzaty v úvahu všechny dostupné důkazy. Rozhodnutí o tom, kteří odborníci by se měli zapojit do posouzení, by mělo být přijato s cílem co nejvíce zvýšit celkovou přesnost posouzení a zároveň zachovat co nejmenší případný zásah do soukromí žadatele.

Při rozhodování o tom, které metody by měly být při posuzování věku vybrány, by měl být prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění stanoví, že pokud členské státy mají na základě obecných prohlášení nebo jiných vhodných údajů pochybnosti o věku žadatele, mohou v rámci posuzování žádosti o mezinárodní ochranu využít ke stanovení věku dětí bez doprovodu lékařská vyšetření. Vzhledem k tomu, že psychický vývoj a vyspělost žadatele jsou základními aspekty, které je třeba během tohoto procesu prozkoumat, by před jinými metodami mělo být vybráno psychosociální posouzení.

Pokud má členský stát pochybnosti o věku žadatele i po multidisciplinárním posouzení, měl by předpokládat, že se jedná o dítě.

Podle Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ⁽³²⁾ existují v současnosti tři hlavní přístupy k posouzení věku:

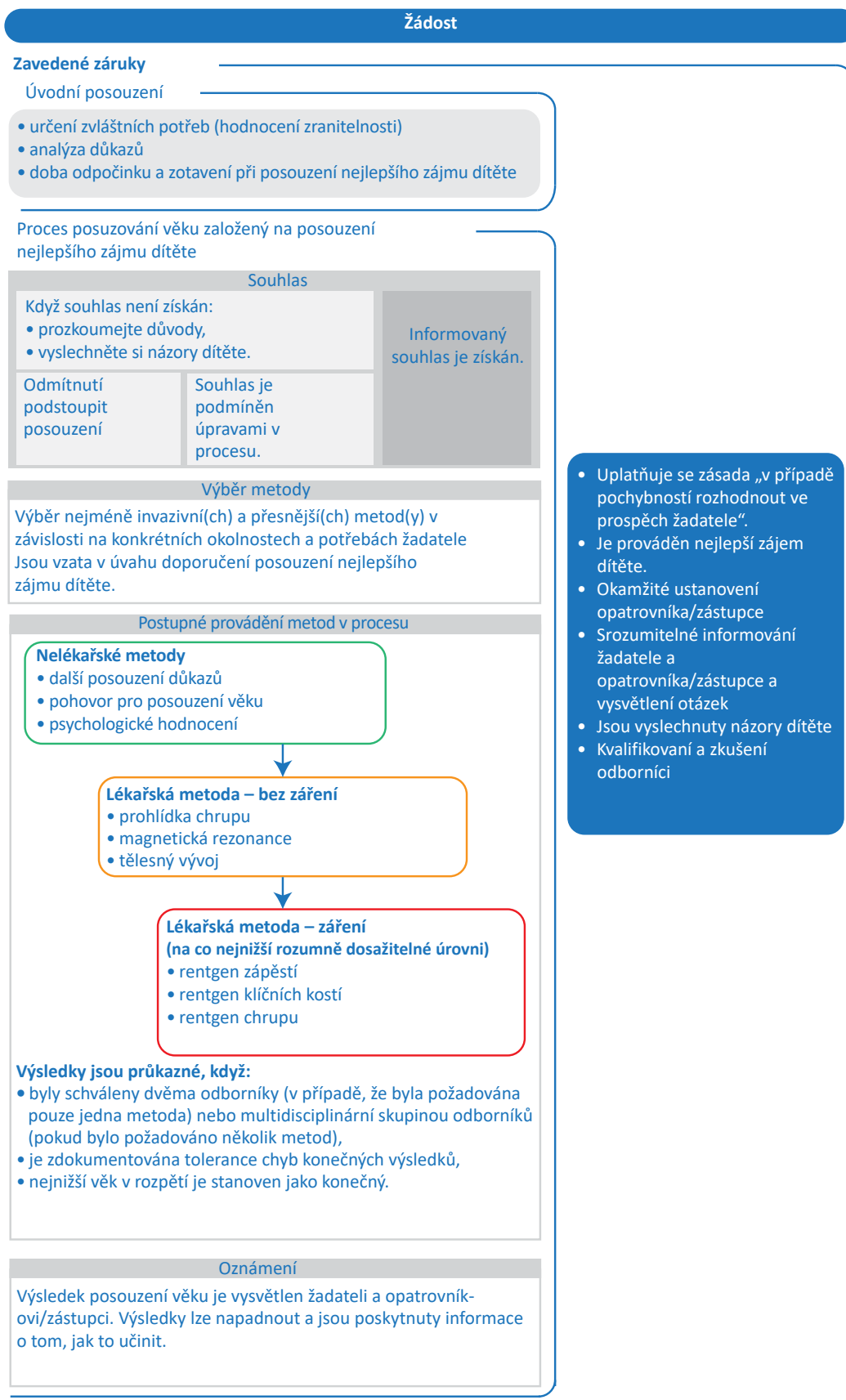
- první, který lze nejlépe popsat jako **nelékařský**, zahrnuje vyhodnocení stávající dokumentace, vizuální posouzení založené na fyzickém vzhledu a pohovory, které popisují život a situaci daného jedince,
- druhý je v podstatě **lékařský** a zahrnuje fyzické vyšetření a snímkování kostí a/nebo chrupu pomocí radiografie,
- třetí se snaží sloučit údaje z nelékařských a lékařských přístupů, přičemž uznává, že je nezbytným předpokladem pro zajištění dobrých výsledků u zranitelných dětí a mladých lidí je **multidisciplinární spolupráce**.

⁽³²⁾ Pracovní skupina úřadu EASO pro posouzení věku, září 2016.

Vývojový diagram procesu posuzování věku

Proces popsany v předchozím oddíle, společně s nezbytnými kroky a zárukami vyžadovanými k zajištění účinného a bezpečného posouzení věku, je vizuálně znázorněn v následujícím vývojovém diagramu.

Pokyny k procesu posuzování věku

Při zvažování, zda je posouzení věku nezbytné, či nikoli

Před rozhodnutím o procesu nebo před provedením jakéhokoli posouzení věku by měly být stanoveny určité podmínky a záruky.

- Žadatel podal žádost o **mezinárodní ochranu** a jsou zaznamenány osobní údaje, jako je totožnost, věk a rodinné vazby.
- Udávaný věk žadatele (jako dospělá osoba nebo jako dítě) **není podložen** dokumentací a nebyly předloženy žádné jiné důkazy prokazující udávaný věk.
- Udávaný věk žadatele je **sporný**.
- Žadatel by mohl být předběžně **odebrány otisky prstů** v případě, že sporné věkové rozpětí je zjevně vyšší než věk stanovený pro tento účel v právních předpisech EU a/nebo ve vnitrostátním právu, a mohl by být zaevidován v azylové databázi otisků prstů EU (Eurodac) ⁽³³⁾.
- Při uplatnění zásady „**v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele**“ se žadatel považuje za mladšího 18 let, a pokud je bez doprovodu, je mu okamžitě ustanoven **opatrovník/zástupce**.
- Od tohoto okamžiku je až do získání průkazných výsledků, že se jedná o dospělého, respektován **nejlepší zájem dítěte**.

Věk osoby je faktorem, který může způsobit její zranitelnost (dítě, starší osoba) nebo může ještě více zdůraznit další již existující zranitelná místa (odvozená z pohlaví, rodinné situace, sexuální orientace, genderové identity, zdravotního postižení, závažné nemoci nebo toho, že byla vystavena mučení či jiným závažným formám násilí). Vzhledem k tomu, že tato zranitelná místa mohou nepříznivě ovlivnit schopnost žadatele předložit a doložit svou žádost o mezinárodní ochranu, *acquis* EU v oblasti azylu prosazuje další záruky, které poskytují žadatelům se zvláštními potřebami spravedlivé azylové řízení. S cílem zajistit, aby žadatelé se zvláštními potřebami mohli plně předložit a doložit svou žádost, musí být zaveden **mechanismus včasné identifikace** a v případě potřeby i pozdější hodnocení zranitelnosti. Orgány však musí zůstat ostražitě, aby mohly rychle rozpoznat známky zranitelnosti, které se mohou objevit v pozdějších fázích řízení, a odpovídajícím způsobem zareagovat. Tento mechanismus musí být k dispozici v průběhu celého řízení, aby se zajistilo, že pozdější identifikace bude možná, a proto je bez zbytečného odkladu poskytována odpovídající podpora.

Při rozhodování o tom, jaké metody by se měly používat, jak by mělo být posouzení prováděno a zda by mělo negativní dopady na tohoto konkrétního žadatele, by měly hrát klíčovou úlohu zvláštní potřeby zranitelného žadatele. Při posuzování věku lze použít některé z informací shromážděných při posuzování zvláštních potřeb. Tím by se mělo zabránit prodlení a zdvojení řízení týkajících se téže osoby. V souladu s holistickým a multidisciplinárním přístupem by posouzení věku mohlo rovněž pomoci určit jiné potřeby a zranitelná místa, které nebyly odhaleny v předchozích hodnoceních zranitelnosti.

Pokud nelze udávaný věk ověřit a po zajištění toho, že vyšetřování neohrozí žadatele nebo jeho rodinu, by měli úředníci v této fázi proaktivně pátrat po informacích z jiných zdrojů. V průběhu tohoto předběžného kroku, známého jako **analýza důkazů**, se berou v úvahu všechny důkazy, které mají orgány k dispozici (dokumenty, prohlášení žadatele a jeho rodinných příslušníků ohledně jeho věku a totožnosti, prohlášení opatrovníka, informace obsažené v jiných databázích a první odhady založené na fyzickém vzhledu). Při jednání s dětmi žádajícími o azyl, zejména s dětmi bez doprovodu, se očekává, že úředníci zaujmou obzvláště proaktivní a empatický postoj.

Na základě výsledků výše uvedené analýzy by příslušné orgány byly schopny rozlišovat mezi případy, kdy je udávaný věk sporný, a případy, kdy sporný není.

⁽³³⁾ V současnosti se podle nařízení Eurodac snímají otisky prstů všem osobám nad 14 let; v návrhu přepracovaného znění byl navržený věk snížen na šest let.

Uplatňování zásady „**v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele**“ by mělo být zahájeno, jakmile se objeví pochybnosti o udávaném věku. Žadatel by proto měl být považován za dítě, dokud nebudou na základě dalších vyšetření získány průkazné výsledky.

Vzhledem k tomu, že žadatel je považován za dítě, měl by mu být neprodleně ustanoven **opatrovník/zástupce**, aby byla ve všech rozhodnutích týkajících se ho zajištěna zásada nejlepšího zájmu dítěte. Součástí toho je i rozhodnutí, že je nutné posoudit věk.

Ačkoli hlavním cílem posouzení věku je zhodnotit míru vyspělosti žadatele a je nutné vzít v úvahu všechny faktory významné pro posouzení, musí se zohlednit i blaho dítěte. Z tohoto důvodu je důležité zajistit **dobu odpočinku a zotavení** mezi první analýzou důkazů, která může být provedena při příjezdu, a plnohodnotným posouzením věku. Dvoufázový proces posuzování věku se tak považuje za nejvhodnější způsob, jak věk posoudit efektivně a bezpečně. To platí zejména v souvislosti s vysokým přílivem migrantů, kdy je nejdůležitější mít efektivní proces identifikace a registrace.

Doba odpočinku a zotavení může usnadnit budování důvěry mezi dítětem a jeho opatrovníkem/zástupcem. Umožňuje také, aby se dítě začalo cítit bezpečně a aby sdílelo informace potřebné k posouzení jeho potřeb. Během tohoto období by mělo být provedeno **posouzení nejlepšího zájmu dítěte** ⁽³⁴⁾, aby bylo zajištěno, že zvažovaný konkrétní proces posuzování věku bude slučitelný s individuální situací žadatele a že očekávaný výsledek bude pro tento proces přínosný a nebude pro dítě škodlivý.

Tento proces by měl zajistit, aby se **systematicky naslouchalo názorům** dítěte, které vyjádří přímo nebo které zprostředkuje jeho opatrovník/zástupce. Toto právo vyžaduje systematické uplatňování, a to nejen v průběhu celého řízení, ale i v nejranější fázi před přijetím rozhodnutí o provedení posouzení.

- Názory by měly být shromažďovány vždy, když mají orgány **pochybnosti** ohledně prohlášení nebo jiných důkazů předložených žadatelem. Jednoduchý pokus o výměnu názorů a konstruktivní vysvětlení důvodů, proč není udávaný věk akceptován nebo proč nejsou tyto informace dostatečné pro potvrzení výroků, může žadateli pomoci pochopit tento proces a zajistit jeho ochotu spolupracovat.
- V případě možného **nesouladu** ohledně jeho věku musí žadatel dostat příležitost a čas jej vysvětlit ústně či písemně.
- V některých případech poskytne žadatel další dokumentaci nebo jiné důkazy či věrohodná vysvětlení a bude schopen udávaný věk odůvodnit. V důsledku těchto **vysvětlení a dalších důkazů** by proto posouzení věku bylo zbytečné.

Po posouzení všech důkazů vedoucích k závěru, že pochybnosti o věku žadatele byly důvodné, po vyslechnutí názorů žadatele a po vyplnění formuláře pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte může být přijato rozhodnutí o tom, zda proces posuzování věku zahájit či nezahájit.

Při posuzování věku

Pokud se **posouzení věku považuje za nezbytné a doporučuje jej posouzení nejlepšího zájmu dítěte**, zahájí se proces posouzení věku bez zbytečného prodlení. Orgány musí zajistit, aby byly žadateli a opatrovníkovi/zástupci poskytnuty relevantní **informace**, které jsou vyjádřeny jednoduchým způsobem, a aby tyto informace byly pochopeny. Je třeba zodpovědět veškeré dotazy, které žadatel a/nebo jeho opatrovník/zástupce mohou mít, a měla by být poskytnuta jakákoli potřebná vysvětlení.

Poté bude žadatel a/nebo jeho opatrovník/zástupce lépe vybaven pro to, aby udělal **informovaný souhlas** s procesem. V případech, kdy žadatel nemůže dát souhlas z důvodu opodstatněné překážky, bude dostačující informovaný souhlas opatrovníka/zástupce. Mají-li k procesu výhrady, je třeba je v kterékoli fázi vyjasnit. **Odmítnutí podstoupit** posouzení by nemělo znamenat, že se bude automaticky předpokládat zletilost. V takových případech by měl být žadatel znovu **vyslechnut** a důvody by měly být plně prozkoumány.

⁽³⁴⁾ Viz například program pro děti odloučené od rodiny v Evropě, [Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe](#), (2012).

Zdráhání lze překonat tím, že žadateli a/nebo jeho opatrovníkovi/zástupci bude poskytnuto více informací nebo proces bude přizpůsoben jeho potřebám, například bude zvolena alternativní metoda.

Odmítnutí podstoupit posouzení věku nemůže být v žádném případě jediným důvodem pro zamítnutí žádosti (čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení).

Jakmile bude **informovaný souhlas** získán, měl by být tento proces se všemi nezbytnými zárukami zpřístupněn a v případě potřeby více přizpůsoben zvláštním potřebám nebo situaci dítěte v souladu s vnitrostátní praxí a s právním *acquis* EU.

Výběr metod by měl být co nejvíce individualizovaný a měla by být upřednostňována nejpřesnější metoda s nejmenším zásahem do soukromí. Při rozhodování o tom, jaká metoda nejméně zasahuje do soukromí, by se mělo přihlídnout nejen k fyzickému dopadu na žadatele, ale také k psychickému účinku na něho (viz čl. 25 odst. 5 druhý pododstavec směrnice o azylovém řízení). Je nutné vzít v úvahu i environmentální a kulturní faktory.

Vyšetření by se měla provádět postupně a nejprve by měla být dána přednost nelékařským metodám. Pokud tato vyšetření nevedou k přesvědčivým výsledkům, lze využít lékařské metody, které nevyžadují použití záření. Použití lékařských metod, které vyžadují záření, by mělo být zcela poslední možností, a jak je uvedeno výše, mělo by se jednat o takovou metodu, při níž se používá nejnižší možná dávka záření. Výsledky testů posuzujících duševní vyspělost by měly mít přinejmenším stejnou váhu jako výsledky posuzování tělesného vývoje. Tento přístup zajišťuje, že jakmile budou získány přesvědčivé výsledky z jedné metody, bude zamezeno provedení dalších zbytečných vyšetření.

Vyšetření by nikdy neměla být vynucená nebo kulturně nevhodná a odborníci by měli být **kvalifikovaní**, měli by být vyškoleni v otázkách citlivých z hlediska rovnosti žen a mužů a v otázkách citlivých z hlediska kultury a měli by mít znalosti o protokolech a/nebo pokynech poskytovaných v tomto ohledu ⁽³⁵⁾. Neměla by se používat žádná vyšetření, jejichž součástí je nahota nebo vyšetření, prohlídka nebo měření pohlavních orgánů či intimních částí těla, jelikož představují velký zásah do soukromí.

V případě, že některé z metod použitých v průběhu posuzování věku naznačují, že osoba je mladší 18 let, mělo by být posouzení zastaveno. Pokud je udávaný věk v daném rozpětí, měl by být v takových případech považován za platný; pokud však není, měl by být místo toho brán za platný **nejnižší věk daného rozpětí**.

- Pokud je kvůli následným a neprůkazným výsledkům požadováno několik vyšetření, měla by konečné výsledky zanalyzovat **komise odborníků**. Tito odborníci by měli mít různé oblasti odbornosti a obecné znalosti nebo zkušenosti s prací s dětmi. Komise odborníků z multidisciplinárního prostředí by měla sdružovat sociální pracovníky, soudní úředníky, odborníky na ochranu dětí a pracovníky zabývající se problematikou dětí.
- Pokud to není možné nebo v případech, kdy se používá pouze jedna metoda, měli by posouzení provést alespoň **dva odborníci**. Mělo by být zaručeno, že byly poskytnuty názory obou kvalifikovaných odborníků a že se oba na rozhodnutí shodli. Pokud se oba odborníci na konečném rozhodnutí nemohou shodnout, lze doporučit, aby byl případ postoupen výše a aby rozhodnutí přijal zkušený a kvalifikovaný orgán dohledu.

Pokud nelze dosáhnout dohody, mělo by být posouzení věku považováno za neprůkazné a měla by být uplatněna zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. V takových případech by měl být žadatel považován za dítě.

Rozhodnutí by mělo být odůvodněno, vydáno písemně a vysvětleno ústně. Měla by být v něm uvedena odborná kvalifikace, zkušenosti a příslušná odborná příprava odborníků, jakož i tolerance chyb u použitých metod. Žadatel by měl být informován o možnosti rozhodnutí napadnout a o možnosti, že mu při tom případně může být poskytnuta právní pomoc.

⁽³⁵⁾ Viz například program pro děti odloučené od rodiny v Evropě, [Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe](#), (2012).

Vzhledem k tomu, že důsledky označení za dospělého nebo za dítě jsou dalekosáhlé, měl by mít žadatel příležitost **výsledky napadnout** okamžitě a dostupným způsobem. Žadatel může výsledky posouzení napadnout prostřednictvím odvolání nebo soudních přezkumů.

Kromě toho by proces měl zohlednit možnost, že po dokončení posouzení lze poskytnout nové informace; proto musí být možné provést pozdější **revizi** posouzeného věku.

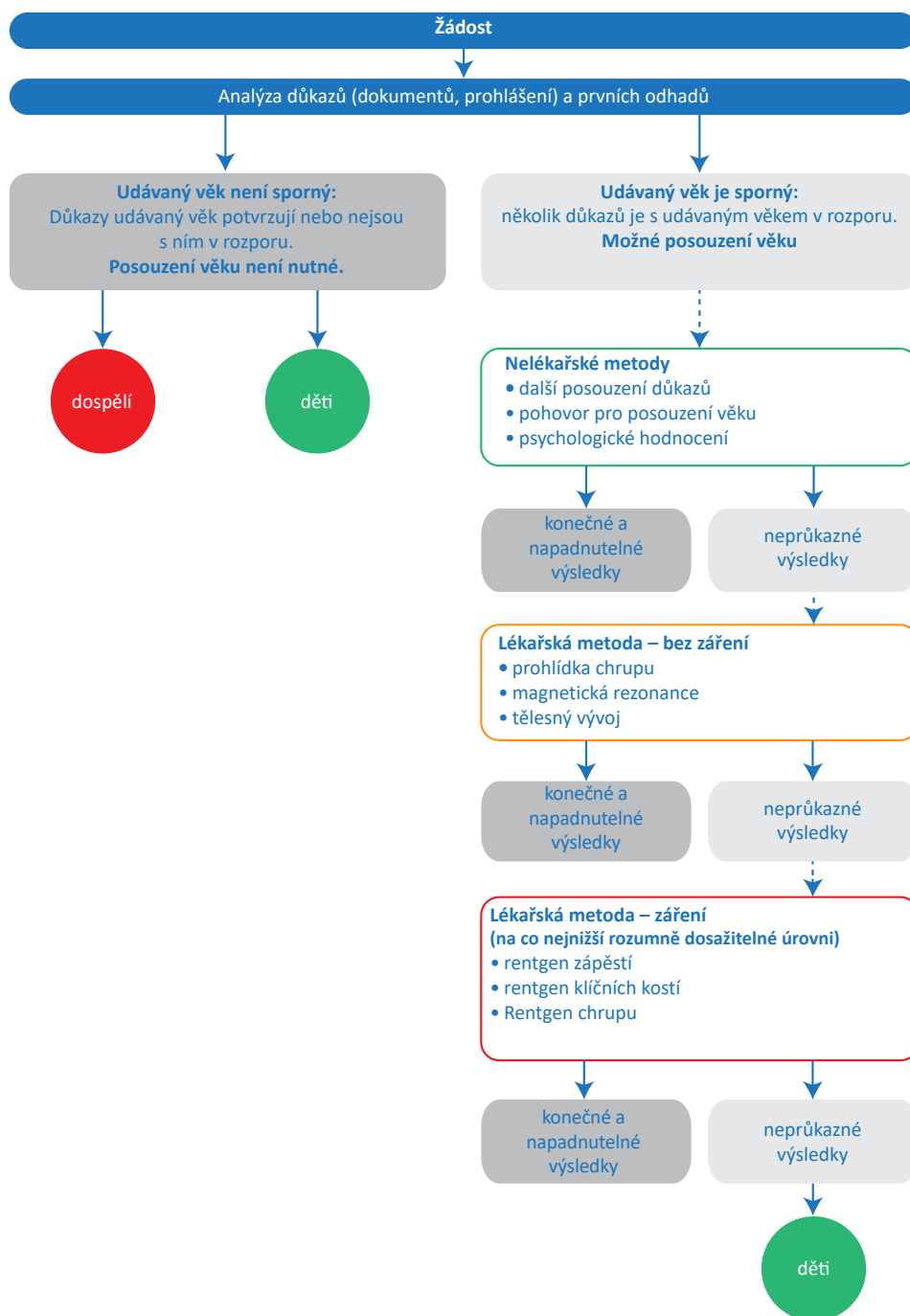
V případě nesprávného odhadu věku by měla být přijata okamžitá opatření k efektivní a účinné opravě těchto informací a všechny změny by měly být přeneseny do potřebných databází.

Kapitola 4 Přehled metod posuzování věku

Metody, které se v současnosti používají, jsou podle toho, zda vyžadují účast lékaře, klasifikovány jako lékařské a nelékařské. V rámci lékařských metod rozlišujeme mezi metodami bez záření a metodami se zářením.

Tuto klasifikaci a postupné používání těchto metod s cílem předejít zbytečným vyšetřením obsahuje následující vývojový diagram. Neuvádějí se záruky a práva v procesu, neboť ty byly zanalyzovány jak v předchozí kapitole, tak ve vývojovém diagramu pro posouzení věku.

Vývojový diagram metod

Pokyny pro postupné zavádění metod

Jakmile žadatelé vyjádří přání požádat o mezinárodní ochranu, získávají nárok na určitá práva (zůstat na území, na základní materiální podmínky přijetí a na určení nebo posouzení zvláštních potřeb). V případě, že se možná jedná o dítě, je určení zvláštních procesních potřeb a poskytování zvláštních podmínek přijetí prioritou z důvodu jeho přirozené zranitelnosti. V souladu s čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění mohou všechny získané důkazy přispět ke zjištění věku dítěte a/nebo k odstranění či snížení potřeby provést dodatečná posouzení věku; proto by měly být výchozím bodem před rozhodnutím, zda je zapotřebí posoudit věk, či nikoli.

Analýza dostupných důkazů a první odhady

Jak je uvedeno v článku 24 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a v článku 7 Úmluvy o právech dítěte:

„Každé dítě je registrováno ihned po narození a má od narození právo na státní příslušnost.“

Rodný list je doklad, který dosvědčuje narození dotyčné osoby, datum, místo, pohlaví a rodiče. Hlavním účelem zápisu do matriky je vytvořit právní dokument, který lze využít k vytvoření a ochraně práv jedince.

Jak již bylo zmíněno výše, některé země nevidují životně důležité události svých občanů či obyvatel (narození, sňatky a úmrtí) systematicky a některé z nich tuto evidenci provádějí velmi zřídka nebo pozdě. Taková evidence tedy nemusí splňovat standardy veřejných záznamů pro orgány ve státech EU+ (zamezení dvojímu zápisu téže události, mezery nebo nesrovnalosti v záznamech atd.). Kromě toho, v důsledku událostí, k nimž došlo v jejich zemi původu, nebo okolností jejich útěku (ozbrojené konflikty nebo pronásledování a/nebo diskriminace ze strany vnitrostátních orgánů atd.) nemusí mít osoby, které potřebují mezinárodní ochranu, tyto právní dokumenty k dispozici, a proto nebudou moci předložit platný důkaz nebo spolehlivá osvědčení o své totožnosti.

Vzhledem k výše uvedeným okolnostem a snahám žadatele předložit všechny informace, které má k dispozici, by orgány měly akceptovat jako podpůrné důkazy mimo jiné tyto dokumenty:

- cestovní pasy,
- doklady totožnosti,
- pobytové karty,
- cestovní doklady, jako jsou dokumenty vydávané Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky,
- potvrzení (náboženská nebo občanská) jiných zemí dokládající občanský stav (manželství, narození, rodinná knížka) žadatele nebo kteréhokoli rodinného příslušníka s jakýmkoli odkazem na věk žadatele.

Informace o věku žadatele by mohly obsahovat i jiné dokumenty, zdroje užitečných informací, jako jsou společné databáze (např. Schengenský informační systém ⁽³⁶⁾, Eurodac nebo databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů vedená Interpolem ⁽³⁷⁾).

Podobně lze k objasnění a/nebo potvrzení udávaného věku použít prohlášení nebo dokumenty, které jsou obsaženy ve spisech rodinných příslušníků či příbuzných žadatele, aniž by bylo nutné provádět další posouzení. Aby se zabránilo ohrožení dítěte nebo rodiny, je třeba při shromažďování tohoto druhu údajů postupovat obezřetně. To platí zejména v souvislosti s mezinárodní ochranou.

⁽³⁶⁾ SIS: rozsáhlý informační systém, který podporuje ochranu vnějších hranic a spolupráci v oblasti prosazování práva v schengenském prostoru.

⁽³⁷⁾ SLTD: databáze, která obsahuje záznamy o odcizených, ztracených nebo zrušených cestovních dokladech, jako jsou cestovní pasy, průkazy totožnosti, cestovní doklady OSN („laissez-passer“) nebo vízové štítky.

Pokud posouzení provádějí pracovníci, kteří mají zkušenosti s prací s dětmi, lze k posílení počáteční analýzy použít určité první odhady založené na fyzickém vzhledu. Pokud jsou použity ve spojení s jinými dostupnými informacemi, mohou podpořit výsledky předběžného prověření.

Nicméně vzhledem k tomu, že odhad je založen čistě na fyzických charakteristikách, a může proto snadno vést ke svévolným, subjektivním a nepřesným výsledkům, je třeba při zohledňování těchto úvah postupovat mimořádně opatrně. Z tohoto důvodu nelze prohlídku fyzického vzhledu považovat za metodu posuzování věku samu o sobě ani ji nelze používat samostatně, neboť nemůže s jistotou určit konkrétní chronologický věk.

Fyzický vzhled může sloužit k oddělení nebo odlišení zjevných případů (osob s nezpochybnitelnými charakteristikami dospělých nebo dětí), ale neměl by se používat u případů, kdy se jedná o starší dospívající nebo o mladé dospělé. V těchto případech platí, že až do přesvědčivých výsledků se uplatňuje zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ (potvrzení udávaného věku nebo odkázání na řádné posouzení věku).

IOM a další odborníci varují, že životní zkušenosti dětí mohly ovlivnit jejich vývoj. To by znamenalo, že v některých aspektech mohou být pozadu a v jiných vyvinutější. Z výzkumu v této oblasti vyplývá, že posttraumatická stresová porucha může vést ve věku od 5 do 10 let k předčasnému biologickému stárnutí⁽³⁸⁾.

Vzhledem k tomu, že omezení současných metod může vést k nesprávnému posouzení nebo odhadu věku, musí být zaveden opravný mechanismus, který by věk nesprávně vložený do systému opravil. Jakmile je zjištěno, že věk byl posouzen chybně, měla by být okamžitě přijata vhodná opatření (změna ubytování, ustanovení opatrovníka, pokud je žadatel shledán dítětem atd.).

DE – Použitelné pokyny:

1. kontrola osobních dokladů, vyhledávání dalších informací,
2. pohovor (dva kvalifikovaní a zkušení pracovníci), celkový dojem z vývoje včetně kvalifikované vizuální prohlídky,
3. v případě pochybností lékařské vyšetření – metoda s nejnižším dopadem na zdraví dítěte.

NO – Ve všech případech, kdy dítě bez doprovodu nepředložilo platný průkaz totožnosti s velkou proslulostí, je třeba provést další šetření totožnosti žadatele, mimo jiné včetně posouzení věku. Základem tohoto posouzení věku jsou informace získané o věku žadatele během azylového řízení, tj.:

- vlastní informace žadatele o jeho věku,
- doklady totožnosti,
- informace o totožnosti z jiných členských států (pokud byla totožnost žadatele zjištěna v jiných zemích),
- ověření totožnosti žadatele v jeho zemi původu,
- prohlášení nebo komentář týkající se věku žadatele od jiných aktérů, např. zákonného opatrovníka, právníka, sociální služby nebo zdravotnického personálu,
- prohlášení nebo komentář týkající se věku žadatele od imigrační policie (která provádí registraci žadatelů) a osoby, která vede pohovor v souvislosti s azylem,
- lékařské vyšetření ohledně věku,
- lékařské posouzení věku.

V případech, kdy se provádí lékařské vyšetření ohledně věku, se lékařské posouzení věku vyhodnotí ve vztahu k jiným informacím v daném případě. Pokyny politiky obsahují instrukce, jakou váhu připisovat jednotlivým důkazům uvedeným výše.

⁽³⁸⁾ Ladwig, K.-H., Brockhaus, A.C., Baumert, J. at al., „Post-traumatic stress disorder and not depression is associated with shorter leukocyte telomere length: findings from 3 000 participants in the population-based KORA F4 study“, Ouellette, M.M. (ed.), PLOS ONE, 2013, 8(7), e64762. doi:10.1371/journal.pone.0064762.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Dvacet sedm států EU+ bere předložené dokumenty v úvahu jako důkaz o věku žadatele.

Kromě těchto dokumentů provádí 19 států EU+ určité první odhady na základě fyzického vzhledu.

Udávaný věk je sporný: potenciální potřeba posouzení věku

Pokud existují důvodné pochybnosti o udávaném věku žadatele (udávaný věk je sporný, dostupné důkazy jej nedokládají nebo jsou s ním v rozporu), může vzniknout potřeba provést posouzení věku. V takových případech musí orgány zvolit metodu či metody, které k tomuto účelu použijí.

Celkový přehled v současnosti používaných metod společně se stručným popisem příslušného procesu obsahuje následující oddíl. Metody jsou rozděleny na „lékařské“ a „nelékařské“ v závislosti na tom, zda se jich účastní lékař. Lékařské metody jsou rovněž klasifikovány podle toho, zda zahrnují použití záření, či nikoli.

Obecná připomínka Výboru OSN pro práva dítěte č. 6 uvádí, že identifikace dítěte jako dítěte bez doprovodu nebo dítěte odloučeného od rodiny zahrnuje posouzení věku, které by mělo brát v úvahu fyzický vzhled, ale také duševní vyspělost.

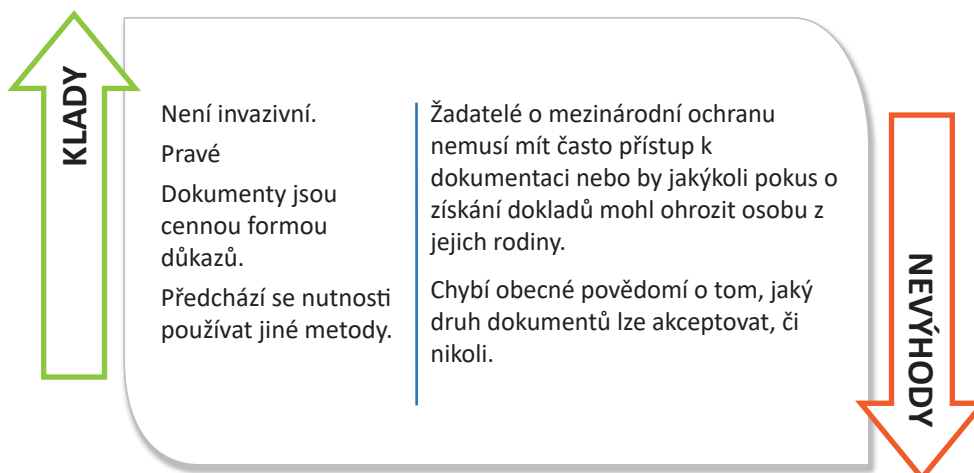
A. Nelékařské metody**Hlavní zjištění z praxe států EU+**

Tři státy EU+ používají k posouzení věku žadatelů pouze nelékařské metody.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

1. Další posouzení důkazů

Pokud původně shromážděné dokumenty nebo dostupné informace neobsahují žádný odkaz na věk, může být nezbytné, aby úředníci pro azyl nebo migraci posoudili navíc ještě jiné dokumenty. Určité informace o přibližném věku žadatele mohou některé doklady poskytnout i bez uvedení věku, tj. školní záznamy, rodinné očkovací průkazy nebo jiné lékařské záznamy. Například může být známo, že některá očkování dostává kojeneček v určitém věku nebo věkovém rozpětí a že průkaz byl vydán v určité době, proto lze na základě toho přibližně odhadnout věk jeho držitele.

2. Pohovor pro posouzení věku

Tato metoda zahrnuje sběr a analýzu záznamů daného jedince, jehož věk je zpochybňován.

Hlavními rozdíly mezi metodami psychosociálního posouzení je původ a specifické odborné znalosti osoby provádějící posouzení, jakož i oblasti průzkumu. Zatímco psychologické posouzení by provedli odborníci na dětskou psychologii nebo vývoj dítěte, pohovor pro posouzení věku by vedli zejména úředníci, kteří pracují v orgánech pro otázky azylu nebo migrace a mají zkušenosti s pohovory s dětmi v rámci azylového řízení.

Během pohovoru pro posouzení věku se tazatel snaží rekonstruovat chronologické pořadí životních událostí, ze kterého lze vyvodit či odhadnout věk dané osoby. Užitečným nástrojem, který může úředníkům, žadateli nebo rodinným příslušníkům přiblížit datum narození dítěte, může být místní kalendář událostí⁽³⁹⁾ (přizpůsobený kalendář, který uvádí data významných událostí v konkrétní zeměpisné oblasti) v kombinaci s „otázkami před a po“⁽⁴⁰⁾ (zaměřenými na zjištění dvou známých událostí, z nichž jedna se udála před narozením dítěte a jedna po datu jeho narození – tyto otázky jsou též označovány jako „sendvičové otázky“).

- Aby bylo možné získat názory způsobem vhodným pro děti a vybízet dítě k poskytnutí informací, měli by být úředníci, kteří se přímo zabývají dítětem, vyškoleni v používání **technik vhodných pro děti**⁽⁴¹⁾. Je-li to možné, měl by být s pohovory s dětmi dobře obeznámen i tlumočnick.
- Aby byla zaručena účast žadatele, byl navozen přístup založený na spolupráci a byla vybudována důvěra mezi zúčastněnými aktéry, je zapotřebí, aby žadatel dostal ještě před zahájením pohovoru dostatečné informace. Tazatel musí jednoduchou formou poskytnout relevantní informace (účel pohovoru, úloha zúčastněných a přítomných osob a důvody, proč je udáváný věk sporný), musí zajistit, aby žadatel rozuměl informacím i tlumočnickovi, a musí zabezpečit, aby byly potřeby žadatele splněny v maximální možné míře (pohlaví tazatele a tlumočnicka, nezbytná opatření pro pohovor atd.). Stejně tak je důležité, aby žadatel dostal v průběhu pohovoru příležitost objasnit případné nesrovnalosti.
- Při rozhodování o uskutečnění procesu posuzování věku by mělo být zaručeno, že důkazní břemeno bude v případě dětí přeneseno na orgány. Děti nejsou schopny vysvětlit věci stejně jako dospělé osoby a toto omezení je zvláště patrné při hovoru s dětmi, které mají odlišné kulturní zázemí a kde věk nemusí být stejně důležitý jako v západních kulturách (například v různých kulturách se používají různé kalendáře). Kromě toho se mohou považovat za dospělé nebo mohou být za dospělé považovány ve svých komunitách.
- Tazatel musí být obeznámen s informacemi o zemi původu, aby mohl během diskuse odhalovat relevantní otázky⁽⁴²⁾.
- A konečně, pokud je závěr hodnocení pro žadatele nepříznivý, musí být důvody jasně vysvětleny prostřednictvím tlumočnicka a za přítomnosti zástupce/opatrovníka/právnicka dítěte. Žadatel by měl být ústně i písemně informován o možnosti a postupu, jak rozhodnutí napadnout.

⁽³⁹⁾ Více informací naleznete v pokynech Organizace pro výživu a zemědělství, jak provést odhad měsíce a roku narození malých dětí (2008).

⁽⁴⁰⁾ Více informací naleznete v pokynech Organizace pro výživu a zemědělství, jak provést odhad měsíce a roku narození malých dětí (2008).

⁽⁴¹⁾ Více informací o vzdělávacím modulu úřadu EASO pro vedení pohovorů s dětmi je k dispozici na adrese <https://www.easo.europa.eu/training>.

⁽⁴²⁾ Úřad EASO shromažďuje a rozvíjí informace o zemích původu, které jsou k dispozici na jeho webových stránkách na adrese <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>, a informace na portálu EASO s informacemi o zemích původu, kam je omezený přístup.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

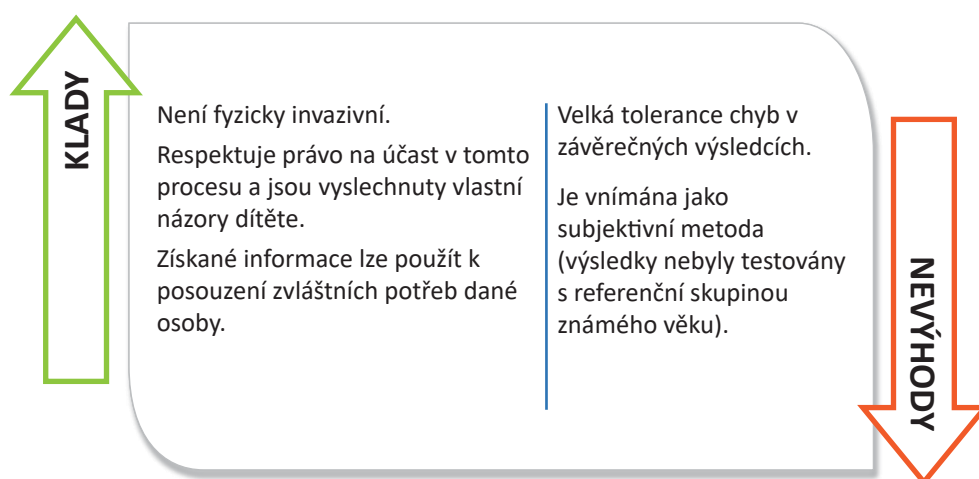
Za účelem posouzení věku žadatelů provádí 17 států EU+ pohovor pro posouzení věku.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

Příklady z praxe

IE – Pokud osoba tvrdí, že je mladší 18 let, ale Úřadu pro mezinárodní ochranu se jeví jako starší, povede zkušený pracovník (je-li to nezbytné, s pomocí tlumočnicka) neformální pohovor, při němž se bude snažit vytvořit si rozumný názor na to, zda je daná osoba nezletilá a musí být předána agentuře pro dítě a rodinu TUSLA. Součástí pohovoru jsou i otázky týkající se péče o dítě v raném věku, vzdělání a věku ostatních rodinných příslušníků. Panuje-li po pohovoru nějaká nejistota, je ve prospěch žadatele uplatněna zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a žadatel je předán úřadu TUSLA.

MT – Prvním krokem je pohovor s komisí pro posouzení věku, který proběhne do deseti pracovních dnů. V případě, že je tento věk stále sporný, jsou zapojeni další odborníci, včetně radiologického oddělení, které provede rentgenové vyšetření ruky a zápěstí. Současný postup spočívá v multidisciplinárním přístupu, který zahrnuje policejní orgány, odborníky z pečovatelských profesí a zdravotníky. Pohovor, jeden z hlavních nástrojů používaných při takovém posouzení, lze považovat za holistický, neboť jeho cílem je podchytit co nejuplněnější systémový profil údajně nezletilé osoby. Následné výsledky metod vybraných týmem pro posuzování věku se hodnotí jako celek.

3. Psychosociální hodnocení

Cílem této metody je zhodnotit spíše duševní než tělesnou vyspělost. Techniky hodnocení využívají při posuzování věku žadatele jeho kognitivní a behaviorální hodnocení a psychologické hodnocení. Proto musí mít hodnotitel zvláštní odborné znalosti z oblasti psychologie nebo vývojových stadií dětí a mladých dospělých.

Základem této metody je polostrukturovaný pohovor, při němž se zkušený a vyškolený hodnotitel (obvykle sociální pracovník nebo psycholog) seznamuje s oblastmi života dané osoby. V průběhu pohovoru nebo pohovorů hodnotitel posuzuje duševní vyspělost dané osoby ve spojení s behaviorálním hodnocením. Výsledky mohou rovněž odrážet některé odhady založené na fyzickém vzhledu.

Má-li být zajištěna účinnost, je nezbytná důvěra mezi posuzovaným a hodnotitelem. Z tohoto důvodu by mělo posouzení probíhat po určité období a měli by se na něm podílet další odborníci, kteří jsou v kontaktu s posuzovanou osobou, např. přijímající zaměstnanci nebo učitelé. Některé důležité údaje v tomto ohledu byly uvedeny v referenční judikatuře Nejvyššího soudu Spojeného království, a to v rozsudku ve věci

Merton⁽⁴³⁾. Tento rozsudek obsahuje „pokyny týkající se požadavků zákonného posouzení věku mladého žadatele o azyl, který tvrdí, že je mladší 18 let, prováděného místním orgánem.“ Na základě rozsudku ve věci Merton jsou všechny (místní) orgány povinny zajistit, aby jejich posouzení byla úplná a komplexní a aby byl proces posuzování věku jasný, transparentní a spravedlivý.

Součástí posouzení v souladu s věcí Merton bude zpravidla osobní setkání s danou mladou osobou, stanovení obecného zázemí žadatele a plnění norem spravedlnosti⁽⁴⁴⁾. Příslušná úvaha by byla následující.

Je důležité nezapomenout na to, že žadatel o azyl mohl být před pohovorem „poučen“ o tom, jak se chovat a co říkat. Vzhledem k tomu, že se vyjasnila úloha sociálních služeb, je důležité s touto osobou spolupracovat a navázat co nejlepší vztah, jak jen to okolnosti umožňují. Tento proces se někdy označuje jako „spojování“.

Některé důležité aspekty, které je třeba při posuzování sledovat, jsou zdůrazněny v příslušné judikatuře:

- je-li to možné, měli by se do tohoto procesu zapojit dva hodnotitelé,
- informace o úloze hodnotitele/hodnotitelů a tlumočnicka by měly být poskytovány podle úrovně vzdělání a vyspělosti dané osoby,
- pozornost by se měla věnovat i míře únavy, traumatu, zmatení a úzkosti posuzované osoby,
- v průběhu celého posuzování musí být respektován etnický původ, kultura a zvyky osoby, která je předmětem posuzování – informace o zemi původu mohou být v tomto ohledu nápomocny při volbě příslušných témat k diskusi,
- při posuzování by hodnotitel měl klást otevřené a nezavádějící otázky,
- hodnotitel by mohl použít různé nástroje k usnadnění projevu dané osoby (výkresy, expresivní nástroje).

Při provádění pohovoru mohou užitečné informace pro odhad věku poskytnout následující znaky:

- fyzický vzhled a vystupování žadatele, pozorování dynamiky skupin (činnosti s vrstevníky),
- způsob interakce s hodnotitelem,
- sociální historie a složení rodiny,
- aspekty rozvoje (tj. informace o druzích činnostech, jichž se daná osoba účastnila před příjezdem do Evropy),
- vzdělání, úroveň nezávislosti a péče o sebe samého,
- zdravotní a lékařské vyšetření,
- životní zkušenosti a traumatické události, které mohly mít dopad na proces stárnutí.

Tyto informace by měly být posuzovány společně s informacemi získanými z analýzy jiných důkazů a poté použity k vyvození závěrů z posuzování. Závěr posouzení musí být předložen písemně a výše uvedené aspekty by měly být uvedeny ve zprávě, přičemž by měly být návazně doplněny o další ohledy nebo informace. Je nanejvýš důležité zajistit odborné znalosti a zkušenosti hodnotitele/hodnotitelů v sociální oblasti mladých lidí.

Pokud je závěr posouzení pro žadatele nepříznivý, musí být důvody jasně vysvětleny prostřednictvím tlumočnicka a za přítomnosti zástupce/opatrovníka/právnicka dítěte. Žadatel by měl být ústně i písemně informován o možnosti a postupu, jak rozhodnutí napadnout.

⁽⁴³⁾ B v. London Borough of Merton (2003) EWHC 1689 (admin), vyneseno soudcem Stanleyem Burntonem na Nejvyšším soudu dne 14. července 2003.

⁽⁴⁴⁾ Výraz „v souladu s věcí Merton“ se často používá k popisu toho, zda je posouzení věku v souladu s judikaturou. Není stanoven žádný způsob, jak jsou místní orgány povinny provádět posuzování věku; soudy však místním orgánům poskytly pokyny ve věci, která se týkala Rady v Mertonu (B v. London Borough of Merton (2003), EW 1689 (admin)). Všechna posouzení věku prováděná místními orgány musí být v souladu s judikaturou Merton a judikaturou následující po tomto rozsudku.

UK – pokyny, jak postupovat v souladu s obecnými rozhodnutími. Ti, kteří posuzují věk, musí:

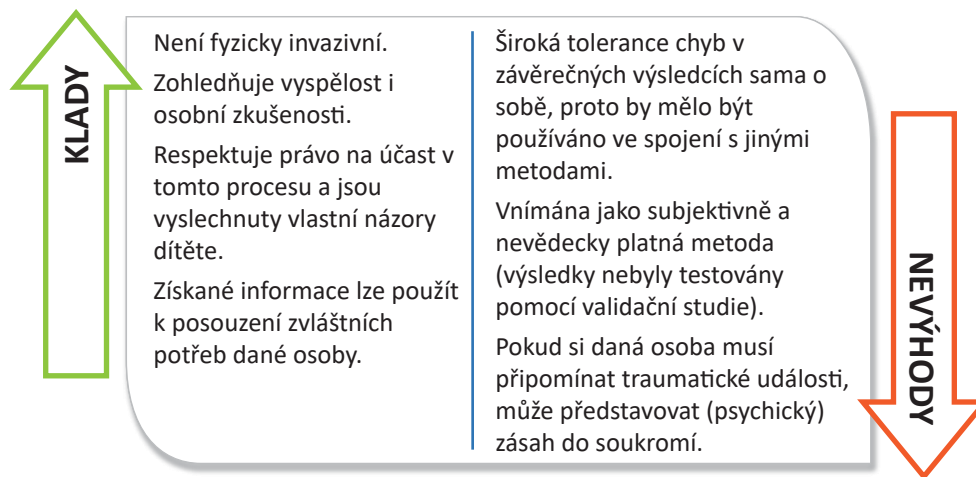
1. vysvětlit žadateli účel pohovoru, jak je uvedeno v bodě 55 rozsudku ve věci Merton;
2. snažit se o zjištění obecného zázemí žadatele, včetně rodinné situace a historie, vzdělání a jeho činností v předchozích několika letech – mohou být důležité i etnické a kulturní informace – viz bod 37 rozsudku ve věci Merton;
3. posoudit a klást otázky s cílem ověřit důvěryhodnost žadatele, existuje-li důvod k pochybnostem o tvrzení žadatele ohledně jeho věku, jak je uvedeno v bodě 37 v rozsudku ve věci Merton;
4. dát žadateli příležitost vysvětlit veškeré nesrovnalosti v jeho záznamech nebo cokoli, co pravděpodobně povede k negativním zjištěním o věrohodnosti – to je nejlepší udělat co nejdříve, kdy jsou záležitosti „ještě čerstvé v paměti“, viz
  - bod 55 v rozsudku ve věci Merton,
  - *R (FZ) v London Borough of Croydon* (2011) EWCA Civ 59, bod 20,
  - *R (NA) v London Borough of Croydon* (2009) EWHC 2357 (admin), bod 52;
5. mít na paměti, že jednotlivé případy se liší a úroveň šetření, která je v jednom případě požadována, nemusí být nutná v jiném případě, jak je uvedeno v bodě 50 rozsudku ve věci Merton.

Sdružení ředitelů odborů pro péči o děti (Association of Directors of Children's Services, ADCS) ve Spojeném království schválilo pro účely posuzování věku následující pokyny pro sociální pracovníky.

http://adcs.org.uk/assets/documentation/Age_Assessment_Guidance_2015_Final.pdf

http://adcs.org.uk/assets/documentation/information_sharing_proforma_april_2015.doc

Zkrácené znění je k dispozici na adrese <http://www.makeitlooknice.co.uk/adcs/age-assessment-guidance/index.html>

Hlavní zjištění z praxe států EU+

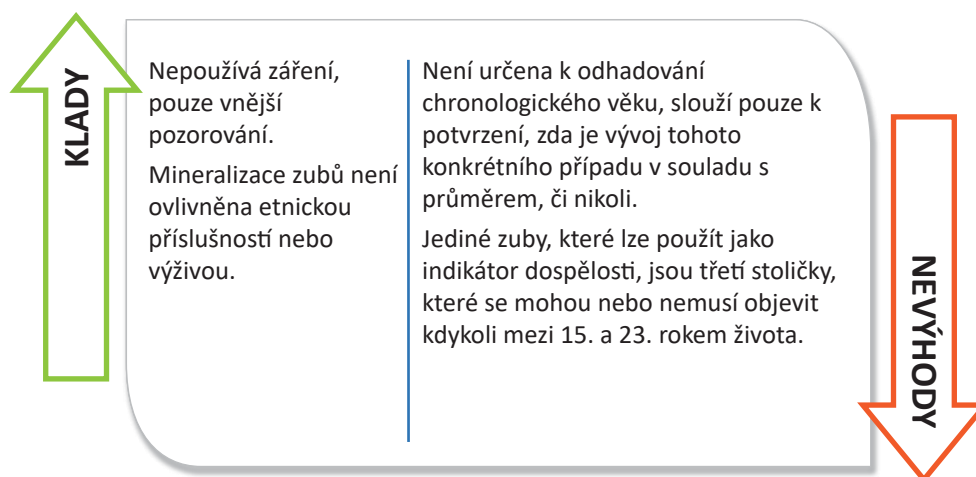
Za účelem posouzení věku žadatele může jedenáct států EU+ využít odborné znalosti sociálních pracovníků. Výsledky rovněž ukázaly, že šest států EU+ provádí pro posouzení věku psychologické rozhovory, jak je uvedeno v předchozí publikaci (jeden tuto metodu používá pro oběti obchodování s lidmi).

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

B. Lékařské metody (bez záření)

1. Prohlídka chrupu

Tato metoda zahrnuje vizuální kontrolu za účelem určení zralosti chrupu a nezahrnuje používání rentgenu. Proškolený stomatolog srovnává vývoj chrupu žadatele se souborem vývojových stadií, která jsou stanovena v zavedených schématech prožezávání zubů, nebo s referenčními hodnotami, a stanoví možná věková rozpětí. Studie se obvykle zaměřují buď na vývoj dětských zubů pro věkové rozpětí 3–16 let, nebo na vývoj zubů moudrosti ve věkové skupině 15–23 let ⁽⁴⁵⁾.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Šestnáct států EU+ uvádí, že prohlídka chrupu se používá jako metoda posuzování věku.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

2. Magnetická rezonance

MR neboli MRI kombinuje použití silného magnetu s vyspělým počítačovým systémem a rádiovými vlnami k získání přesných podrobných fotografií orgánů a tkání, kostí a jiných vnitřních struktur těla. Na rozdíl od rentgenových přístrojů nebo výpočetní tomografie (nazývané také počítačová tomografie) nevyužívají přístroje pro magnetickou rezonanci záření.

Síla magnetu magnetické rezonance se nazývá „síla magnetického pole“ a měří se v jednotkách zvaných „tesla“ neboli „T“ Existují dva typy skenerů: skenery 1 T a 1,5 T (obvykle běžně dostupné za nižší cenu) a skenery 3 T (dražší, a tedy méně dostupné). Vyšší síla magnetického pole znamená, že skener má silnější magnet a schopnost vytvořit za kratší dobu podrobnější snímky. V závislosti na řadě faktorů, jako je typ získávaných snímků (průřezy nebo „řezy“ těla), druh použité technologie (vysoké pole oproti otevřené nebo otevřené vzpřímené magnetické rezonanci) či zamýšlený výsledek vyšetření magnetickou rezonancí, a v případě, že se pacient pohybuje, může vyšetření magnetickou rezonancí trvat obvykle méně než deset minut až jednu hodinu.

⁽⁴⁵⁾ Další informace naleznete zde: Unicef, *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography*, 2010. SCEP, *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); Norwegian Computing Centre, *Age estimation in youths and young adults* (2012); Baccetti, T., Franchi, L. and McNamara, J.A. (Jr), „The cervical vertebral maturation (CVM) method for the assessment of optimal treatment timing in Dentofacial orthopaedics“, *ScienceDirect*, (2005), Vol. 11, Issue 3, s. 119–129; Cameriere, R., Ferrante, L. a Cingolani, M., „Age estimation in children by measurement of open apices in teeth“, *PubMed*, (2005), Vol. 120, Issue 1, s. 49–52.

Podle George a kol. ⁽⁴⁶⁾ je míra kostní fúze podle všeho v pokročilejším stupni na rentgenových snímcích než na snímcích z magnetické rezonance. V důsledku toho by výsledky z magnetické rezonance poskytly o něco nižší odhad věku než výsledky z prostého rentgenu. Tento výsledek je přijatelný, neboť by nebyl pro žadatele nepříznivý.

Je třeba dodržet postup předběžné kontroly. Vyšetření magnetickou rezonancí nemusí být vhodné pro všechny pacienty, například u žadatelů s kardiostimulátory, tetováním a kovovými implantáty nebo u žadatelů potřebujících vzhledem k jejímu magnetickému poli jiná zvláštní opatření.

Vzhledem k tomu, že žadatelé musí po dlouhou dobu zůstat nehybně na tvrdém stole a stroj vydává hlasité klepavé zvuky, pacienti s klaustrofobií a děti jsou při vyšetření v tradičním válcovém skeneru zpravidla zneklidnění. Tento problém lze vyřešit použitím otevřených skenerů magnetické rezonance.

Ruka/zápěstí: tento tradiční přístup je založen na posuzování věku na základě rentgenových snímků. Byly však provedeny pokusy s využitím alternativních způsobů snímkování, jako je vyšetření zápěstí magnetickou rezonancí (například při odhadu věku fotbalových hráčů na turnajích podle věkových skupin). Byl koncipován systém šesti stupňů fúze (Dvorak, 2007) ⁽⁴⁷⁾. V další studii týkající se fotbalových hráčů, kterou prováděla organizace Fédération Internationale de Football Association, byly pro srovnání pořízeny v týž den u téže osoby snímky zápěstí na magnetické rezonanci a rentgenové snímky zápěstí ⁽⁴⁸⁾.

Nedávné studie potvrdily hodnotu tohoto vyšetření a ukazují velkou souvislost mezi fázemi magnetické rezonance a chronologickým věkem. Ke zvýšení přesnosti výsledků se však doporučuje i kombinace magnetické rezonance s jinými technikami ⁽⁴⁹⁾.

Vzhledem k tomu, že na toleranci chyb metody může mít vliv pohlaví osoby, která je předmětem posuzování ⁽⁵⁰⁾, je faktorem, který je třeba při výběru metody zohlednit, pohlaví žadatele.

Poslední vývoj se zabývá používáním automatického určování věku kostí. Tato určení jsou založena na lékařském počítačovém vidění a strojovém učení. Tento vývoj zjednodušil klasifikaci obrázků na stadia a zmenšil rozdíly mezi *interpersonálním* a *intrapersonálním* testováním (viz definice v příloze 1, Slovníček pojmů).

Koleno: na základě fúze růstové ploténky v době dospívání kolena.

Pro koleno byl vyvinut systém vyšetření magnetickou rezonancí (Dedouit, 2012) ⁽⁵¹⁾. Jeho spolehlivost a platnost pro posouzení věku byla hodnocena ve věkové skupině 10–30 let a vychází ze systému o pěti stadiích. Zpráva uvádí vysokou korelaci s věkem a dobré rozdíly mezi *interpersonálním* a *intrapersonálním* testováním, avšak k ověření tohoto přístupu jsou zapotřebí další studie.

Příklad z praxe

SE – Švédsko v současné době používá pro posouzení věku u dětí bez doprovodu magnetickou rezonancí kolenních kloubů a rentgenové vyšetření zubů moudrosti. Lékařské posouzení věku provádí Švédská národní rada soudního lékařství a jeho součástí jsou dvě různá vyšetření. Prvním z nich je panoramatický rentgenový snímek zubu moudrosti a druhým je magnetická rezonance kolena. Obě vyšetření jsou zaměřena na osmnáctiletou věkovou hranici. Snímky analyzují dva nezávislí stomatologové nebo radiologové, kteří by se měli společně shodnout na stupni vyspělosti v růstovém pásmu, aby analýza mohla poskytnout

⁽⁴⁶⁾ George, J., Nagendran, J. a Azmi, K., „Comparison study of growth plate fusion using MRI versus plain radiographs as used in age determination for exclusion of overaged football players“, *Br J Sports Med*, (2012), Vol. 46, Issue 4, s. 273–278, doi:10.1136/bjism.2010.074948.

⁽⁴⁷⁾ Dvorak, J. a George, J., „Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players“, *British Journal of Sports Medicine*, (2007), Vol. 41, No 1, s. 45–52.

⁽⁴⁸⁾ Tamtéž.

⁽⁴⁹⁾ Serin, J., Rérolle, C., Pucheux, J., Dedouit, F., Telmon, N., Savall, F., and Saint-Martin, P., „Contribution of magnetic resonance imaging of the wrist and hand to forensic age assessment“, *International Journal of Legal Medicine*, (2016).

⁽⁵⁰⁾ Tscholl, P.M., Junge, A., Dvorak, J. a Zubler, V., „MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions“, *Scand J Med Sci Sports*, (2015), doi:10.1111/sms.12461.

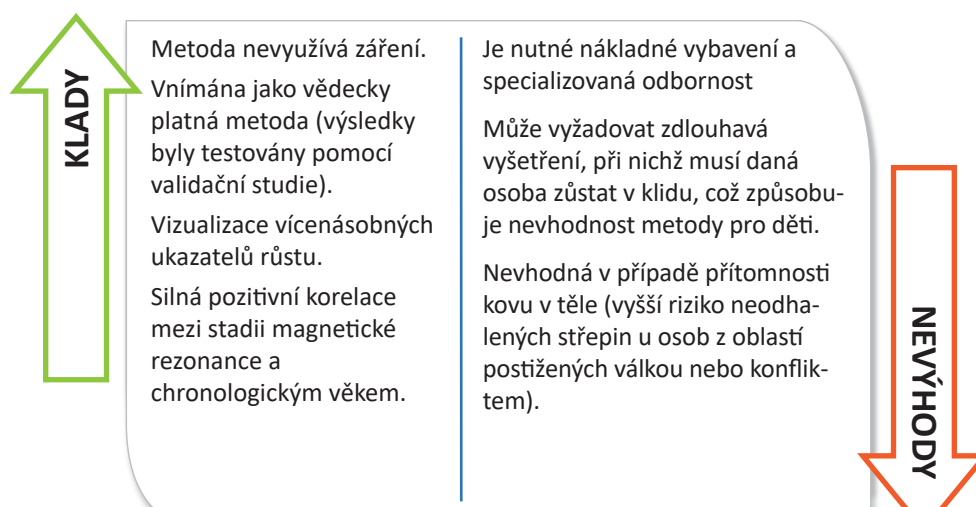
⁽⁵¹⁾ Dedouit, F. a Auriol, „Age assessment by magnetic resonance imaging of the knee: a preliminary study“, *Forensic Science International*, (2012), s. 217–232.

uspokojivý základ pro konečné posouzení věku posuzujícím lékařem. Jedná se o mechanismus integrované ochrany a vyjádření zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

Posouzení toho, zda je žadatel starší 18 let, rovněž vyžaduje, aby kořen zubu dosáhl konečné úrovně vyspělosti, ačkoli tato úroveň vývoje nastává spíše jeden až dva roky po 18. roku života. Pokud jde o magnetickou rezonanci kolena, je studována stejná úroveň vyspělosti v růstovém pásmu (jeden až dva roky po 18. roku života). Jedná se o dodatečné záruky, aby bylo možné lépe zareagovat na potřebu uplatnit v případě nutnosti zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

Klíční kost: Byly provedeny pokusy s použitím čtyřstupňového systému klasifikace u klíční kosti. Ty ukázaly, že odhad věku je proveditelný, ale jsou zapotřebí referenční studie využívající konkrétně magnetickou rezonanci. Nedávný výzkum prokázal pozitivní korelaci mezi stadii magnetické rezonance a chronologickým věkem⁽⁵²⁾. Při prohlídce by však bylo zapotřebí zkušenějších vyšetřujících osob než v jiných metodách, jelikož může být obtížné odlišit počáteční stadia od posledních stupňů kostnatění.

3. Ultrazvuk

Zdravotnický ultrazvuk (známý také jako diagnostická sonografie nebo ultrazvukové vyšetření) je diagnostickou metodou zobrazování na základě ultrazvuku, která slouží k zobrazování vnitřních tělesných struktur, jako jsou šlachy, svaly, klouby, cévy a vnitřní orgány.

Ultrazvuk jsou zvukové vlny s frekvencemi, které jsou vyšší než frekvence vnímatelné člověkem (> 20 000 Hz). Ultrazvukové obrazy, známé také jako *sonogramy*, se vytvářejí odesláním impulzů ultrazvuku do tkáně pomocí sondy. Zvuk se jako ozvěna ozývá z tkáně, přičemž jednotlivé tkáně odrážejí různé úrovně zvuku. Tyto ozvěny se zaznamenávají a zobrazují vyšetřujícímu pracovníkovi jako obraz. Tato metoda nevyužívající záření byla testována na odhad věku na ruce a zápěstí⁽⁵³⁾, klíční kosti⁽⁵⁴⁾ a hřebenu kyčelním⁽⁵⁵⁾.

⁽⁵²⁾ 1. Hillewig, E., Degroote, J., Van der Paelt, T., Visscher, A., Vandemaele, P., Lutin, B., D'Hooghe, L., Vandriessche, V., Piette, M. a Verstraete, K., „Magnetic resonance imaging of the sternal extremity of the clavicle in forensic age estimation: towards more sound age estimates“, *Int J Legal Med.*, (2013), Vol. 127, Issue 3, s. 677–689, doi:10.1007/s00414-012-0798-z.

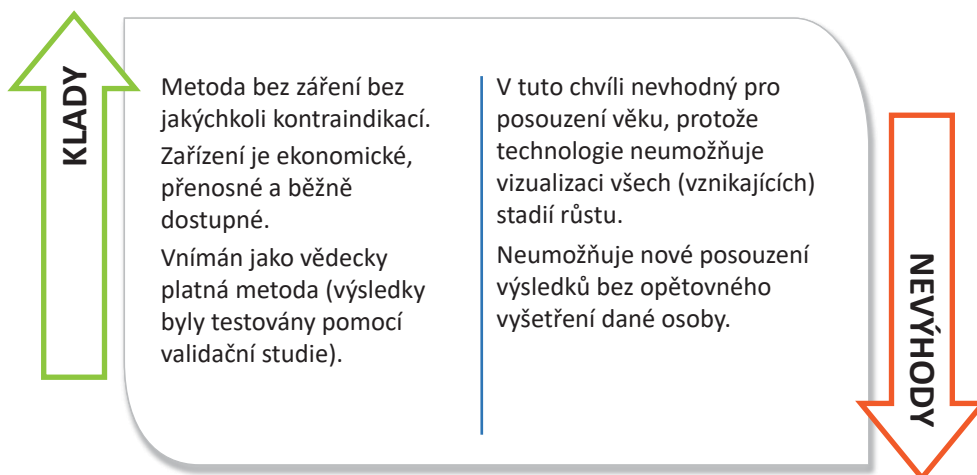
2. Hillewig, E., De Tobel, J., Cuhe, O., Vandemaele, P., Piette, M. and Verstraete, K., „Magnetic resonance imaging of the medial extremity of the clavicle in forensic bone age determination: a new four-minute approach“, *Eur Radiol.*, (2011), Vol. 21, Issue 4, s. 757–767, doi:10.1007/s00330-010-1978-1.

⁽⁵³⁾ Mentzel, H.J., Vilsler, C., Eulenstein, M., Schwartz, T., Vogt, S., Böttcher, J., Yaniv, I., Tsoref, L., Kauf, E. and Kaiser, W.A., „Assessment of skeletal age at the wrist in children with a new ultrasound device“, *Pediatr Radiol.*, (2005), Vol. 35, Issue 4, s. 429–433; Khan, K.M., Miller, B.S., Hoggard, E., Somani, A. and Sarafoglou, K., „Application of ultrasound for bone age estimation in clinical practice“, *J Pediatr.*, (2009), Vol. 152, Issue 2, s. 243–247, doi:10.1016/j.jpeds.2008.08.018.

⁽⁵⁴⁾ Quirnbach, F., Ramsthaler, F. and Verhoff, M.A., „Evaluation of the ossification of the medial clavicular epiphysis with a digital ultrasonic system to determine the age threshold of 21 years“, *Int J Legal Med.*, (2009), Vol. 123, Issue 3, s. 241–245, doi: 10.1007/s00414-009-0335-x.; Schulz, R., Zwiesigk, P., Schiborr, M., Schmidt, S. and Schmeling, A., „Ultrasound studies on the time course of clavicular ossification“, *Int J Legal Med.*, (2008), Vol. 122, Issue 2, s. 163–167, doi: 10.1007/s00414-007-0220-4.

⁽⁵⁵⁾ Schmidt, S., Schmeling, A., Zwiesigk, P., Pfeiffer, H. a Schulz, R., „Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals“, *Int J Legal Med.*, (2011), Vol. 125, Issue 2, s. 271–276, doi: 10.1007/s00414-011-0554-9.

Studie dospěly k závěru, že posouzení pomocí ultrazvuku **by však nemělo být považováno za platnou náhradu pro posouzení věku u kostí**, neboť růstová stadia se vždy nezobrazí.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Žádný stát EU+ neuvedl používání ultrazvukového neboli sonografického vyšetření k účelům posuzování věku.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

4. Posouzení tělesného vývoje

Posouzení tělesného vývoje zahrnuje srovnání výšky, hmotnosti a kůže u jedinců nebo populací ve vztahu k souboru referenčních hodnot. V závislosti na praxi států EU+ může být součástí posouzení tělesného vývoje všeobecná tělesná prohlídka s cílem popsat jakékoli známky zdravotního stavu, které mohou ovlivnit míru vyspělosti⁽⁵⁶⁾.

Pokud zahrnuje měření a hodnocení viditelných známek pohlavní vyspělosti, označuje se též jako **vyšetření pohlavní vyspělosti**.

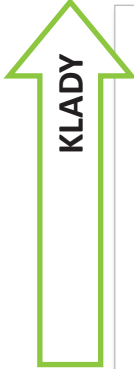

- U chlapců vyšetření spočívá v kontrole vývoje penisu a varlat, pubického ochlupení, podpažního ochlupení, růstu vousů a ohryzku.
- V případě dívek se vyšetření zaměřuje na vývoj prsou, pubického ochlupení, podpažního ochlupení a tvaru kyčle. Dívky dosahují pohlavní vyspělosti v průměru ve věku 16 let a chlapci ve věku 17 let⁽⁵⁷⁾.

V závislosti na praxi a vyšetřeních provedených v konkrétních státech EU+ mohou být kromě pediatrů přizváni i jiní lékaři, např. gynekolog.

⁽⁵⁶⁾ Další informace naleznete zde: Unicef, *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography* (2011); SCEP, *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); Norwegian Computing Centre, *Age estimation in youths and young adults* (2012); Professor Sir Al Aynsley-Green Kt., *The assessment of age in undocumented migrants* (2011).

⁽⁵⁷⁾ Další informace naleznete zde: SCEP, *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); Unicef, *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography*; Schmeling et al., „Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults“ in *Forensic medicine — From old problems to new challenges* (2011); Schmeling et al., „Age estimation of unaccompanied minors — Part 1. General considerations“ *Forensic Science International*, (2006). Royal College of Paediatrics and Child Health dospěla k závěru, že „obecně nelze ve skutečnosti vyvodit věk jednotlivce z antropometrického měření a takové snahy by se neměly objevovat“ (The King's Fund and the Royal College of Paediatrics and Child Health, 1999:40).

i Jak je uvedeno v závěrečných doporučeních a pokynech, úřad EASO se domnívá, že za žádných okolností by se neměla používat metoda, jejíž součástí je prohlídka pohlavních orgánů a vyšetření pohlavní vyspělosti.

 <p>KLADY</p>	<p>Používá se k odhalování poruch růstu, které by mohly být relevantní pro posouzení věku, nikoli však k odhadu chronologického věku.</p> <p>Pokud posouzení provádějí pediatři, jelikož jsou specialisty na tělesný a duševní vývoj dětí, bere se v úvahu fyzické blaho dítěte.</p>	<p>Tělesné invazivní, může být velmi stresující a traumatizující pro osoby z odlišného prostředí, které byly během migrace nebo před ní vystaveny zneužívání a vykořisťování. V případě vyšetření intimních částí těla nebo pohlavních orgánů by to bylo v rozporu s právem na soukromí a důstojnost a s tělesnou a duševní nedotknutelností, jelikož toto vyšetření představuje velký zásah do soukromí.</p> <p>Antropometrická měření nezohledňují rozdíly mezi etnickou příslušností, rasou, příjmem živin a socioekonomickým zázemím.</p> <p>Chybějící pravidla chování: v některých případech to může znamenat posouzení pohlavního vývoje, v jiných případech nikoli.</p> <p>Hodnocení duševní vyspělosti má velkou toleranci chyb. Z analyzovaných forenzních metod je snaha odhadnout věk na základě fyzických znaků tou nejméně přesnou metodou.</p>	 <p>NEVÝHODY</p>
---	--	---	--

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Jedenáct států EU+ uvádí, že při odhadování věku žadatele používají posouzení tělesného vývoje. Sedm států EU+ se při posuzování věku osoby uchyluje k vyšetření pohlavní vyspělosti.

Další informace jsou uvedeny v příloze 4 této publikace.

C. Lékařské metody (používající záření)

1. Rentgen

Rentgen, též známý jako „radiografie“, promítá limitované záření (zvané elektromagnetické vlny) k vytváření snímků uvnitř těla v různých odstínech černé a bílé barvy. Je tomu tak proto, že různé tkáně absorbují různé množství záření. Vápník v kostech pohlcuje rentgenové paprsky nejvíce, proto kosti vypadají bíle. Tuk a jiné měkké tkáně je pohlcují méně a vypadají šedě. Vzduch pohlcuje záření nejméně, proto plíce vypadají černě.

Kosterní věk se určuje na základě vývojového stadia kostí. Tato vyšetření odhadují vývojová stadia podle fúze/vyzrálosti konkrétních kostí. Hlavní metody rentgenového záření zkoumají zápěstí, klíční kosti, chrup nebo kyčel. Ačkoli tyto metody využívá mnoho států EU+, neuplatňují je stejným způsobem a často používají různé kombinace a/nebo pořadí. Tato rozmanitost postupů je způsobena zejména tím, že postupy posuzování věku jsou i nadále do značné míry určovány vnitrostátními právními předpisy s postupy, které se vyvíjejí na základě vnitrostátní judikatury.

Rentgen karpálních kostí (ruka/zápěstí)

Spočívá ve vyhodnocení tvaru, velikosti kostních částí a stupně osifikace epifyzy pomocí rentgenových snímků ruky. Snímek je porovnán s následujícím.

- (a) Radiodiagnostický atlas, který obsahuje standardní snímky příslušného věku a pohlaví k určení vývojového stadia. Pro tento přístup se standardní referenční publikací stal atlas Greulich a Pyleho. Tato metoda byla výsledkem studie z roku 1935, jejímž cílem bylo posoudit spíše kosterní zralost než vyhodnotit věk, a nebrala v úvahu rozdíly mezi rasami nebo socioekonomické rozdíly.
- (b) Jednotlivé kosti (metoda jednotlivých kostí), kde je stupeň zralosti určován u jednotlivých kostí a kombinuje se pro účely výpočtu celkového stadia zralosti. Tento přístup se opírá o přístup Tannera-Whitehouse (existuje ve třech vydáních). Druhé vydání vychází z posouzení kosterní zralosti a předpovědi výšky dospělého člověka. Každá z dvaceti kostí v ruce je jednotlivě porovnána se sérií snímků vývoje této konkrétní kosti. Referenční standardy byly vytvořeny v 50. a 60. letech 20. století. Kosterní vývoj kostí ruky je dokončen v průměru v 17 letech u dívek a v 18 letech u chlapců⁽⁵⁸⁾.

Zatímco etnický původ zásadní vliv na míru osifikace nemá, klíčovým faktorem, který ovlivňuje míru osifikace, je socioekonomický status. Vysoký socioekonomický status míru osifikace zrychluje, zatímco nízký socioekonomický status ji zpomaluje. Uplatňování rentgenových standardů na jedince s nižším socioekonomickým statusem vede v důsledku toho k nižšímu odhadu věku dané osoby. To je považováno za přijatelné, neboť by to nemělo nepříznivý dopad na vyšetřovanou osobu⁽⁵⁹⁾.

Rentgen klíčních kostí

Tato metoda zahrnuje vyhodnocení fúze klíční kosti. Aby bylo možné určit dospělou osobu, musí být obě klíční kosti daného jedince spojeny. Tradiční systémy klasifikace rozlišují čtyři stadia vývoje; poslední stadium je nyní rozděleno na dvě další stadia. (Pokud je fúze úplná a je viditelná jizva, lze předpokládat, že v případě žen je tato osoba nejméně 20 let stará a v případě mužů nejméně 21 let stará.) Celková fúze klíční kosti s již neznatelnou jizvou byla u obou pohlaví poprvé zaznamenána nejdříve ve věku 26 let⁽⁶⁰⁾.

Rentgen chrupu

Tato metoda zahrnuje studium rentgenového snímku chrupu, tzv. *ortopantomogramu*. Kosterní vývoj se měří na základě postupných změn v prořezávání a stavbě zubů během růstu dětí. Do věku 16–20 let jsou plně zformovány všechny zuby kromě třetích stoliček (zuby moudrosti). V tomto stadiu třetí stoličky vykazují širokou škálu možností vyvíjející se korunky a kořene.

Uplatňuje se tyto dvě hlavní metody:

- (a) Gleiser a Hunt (1955)⁽⁶¹⁾ popisují vývoj chrupu v patnácti stadiích;
- (b) Demirjian (1973)⁽⁶²⁾ popisuje vývoj chrupu v osmi stadiích, kde každé stadium růstu zubů má podle statistického modelu skóre⁽⁶³⁾.

Pokud jde o prořezání a mineralizaci třetích stoliček, bylo zjištěno, že Afričané s tmavou barvou kůže vykazují ve srovnání s Evropany rychlejší vývoj; naopak relativní zpoždění vývoje lze zaznamenat v případě

⁽⁵⁸⁾ Další informace naleznete zde: Tanner, J.M. et al., „Reliability and validity of computer-assisted estimates of Tanner-Whitehouse skeletal maturity (CASAS): comparison with the manual method“, *Karger*, (1994), Vol. 42, No 6; Frisch, H. et al., „Computer-aided estimation of skeletal age and comparison with bone age evaluations by the method of Greulich-Pyle and Tanner-Whitehouse“, *Pediatric Radiology*, (1996), Vol. 26, Issue 3, s. 226–231; Gertych, A. et al., „Bone age assessment of children using a digital hand atlas“, *Computerised Medical Imaging and Graphics*, (2007), Vol. 31, Issues 4-5, s. 322–331

⁽⁵⁹⁾ Schmelting, A., Garamendi, P.M., Prieto, J.L. and Landa, M. I., „Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults“, ve *Forensic medicine — From old problems to new challenges*, Professor Duarte Nuno Vieira (Ed.), *InTech*, (2011).

⁽⁶⁰⁾ Další informace naleznete zde: Schmelting, A. et al., „Studies on the time-frame for ossification of the medial clavicular epiphyseal cartilage in conventional radiography“, *International Journal of Legal Medicine*, (2004), Vol. 118, Issue 1, s. 5–8.

⁽⁶¹⁾ Gleiser, I. and Hunt, E. E. „The permanent mandibular first molar: its calcification, eruption and decay“, *Am. J. Phys. Anthropol.*, (1955), Vol. 13, s. 253–283, doi:10.1002/ajpa.1330130206

⁽⁶²⁾ Demirjian, A., Goldstein, H. and Tanner, J. M., „A new system of dental age assessment“, *Human Biology*, (1973), Vol. 45, No 2, s. 211–227.

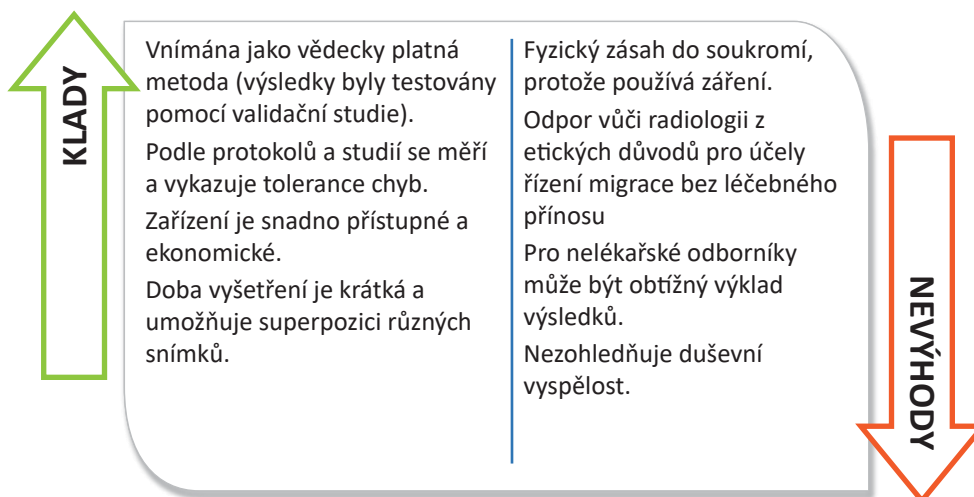
⁽⁶³⁾ Další informace naleznete zde: (al n.d.), „Assessment of dental maturity of Brazilian children age 6 to 14 years using Demirjian's method“, *Int J Paediatr Dent*, (2002), Vol. 12, No 6, s. 423–428; Liversidge, H.M., „The assessment and interpretation of Demirjian, Goldstein and Tanner's dental maturity“, *Ann Hum Biol.*, (2012), Vol. 39, Issue 5, s. 412–431, doi:10.3109/03014460.2012.716080.

Asiatů. Z tohoto důvodu by měly být k posouzení vývoje třetích stoliček v praxi odhadování věku použity referenční studie specifické pro danou populaci ⁽⁶⁴⁾.

Různé studie navzdory velké variabilitě tvrdily, že vývoj třetí stoličky pravděpodobně představuje nejlepší způsob, jak rozlišit dospělého a dítě, a měl by být jedním z nejpoužívanějších postupů pro posuzování věku u starších dospívajících.

Rentgen kyčelní kosti

Vzhledem k tomu, že se s blížící dospělostí kosti mění ⁽⁶⁵⁾, lze kosterní věk určit na základě vzhledu některých kostí pánve.

Hlavní zjištění z praxe států EU+

Mezi lékařskými vyšetřeními je rentgen zápěstí metodou, kterou státy EU+ používají nejčastěji. Dvacet tři respondentů potvrdilo, že ho na svém území používají.

Zadruhé, poměrně vysoký výskyt vykazuje i rentgen chrupu, přičemž 19 respondentů odpovědělo kladně. Zatřetí, 12 států EU+ používá rentgen klíčních kostí.

A konečně, tři státy EU+ doplnily jako alternativní metodu, která je v tomto procesu příležitostně využívána, rentgen pánevních kostí.

Příklad z praxe

FI – Katedra soudního lékařství na Helsinské univerzitě provádí na žádost policie, pohraniční stráže nebo finského Imigračního úřadu lékařské posouzení věku za účelem stanovení věku žadatele. Používá se prohlídka chrupu, rentgen karpálních kostí a rentgen chrupu. Dva odborníci vypracují společné posouzení. Alespoň jeden z odborníků musí být zaměstnancem katedry soudního lékařství na Helsinské univerzitě. Odborníkem může být schválený lékař nebo schválený stomatolog s nezbytnou způsobilostí.

⁽⁶⁴⁾ Olze, A., Schmeling, A., Taniguchi, M., Maeda, H., van Niekerk, P., Wernecke, K-D. and Geserick, G., „Forensic age estimation in living subjects: the ethnic factor in wisdom tooth mineralization“, *Int J Legal Med*, (2004), Vol. 118, s. 170–173; Olze, A., van Niekerk, P., Ishikawa, T., Zhu, B.L., Schulz, R., Maeda, H. and Schmeling, A., „Comparative study on the effect of ethnicity on wisdom tooth eruption“, *Int J Legal Med*, (2007), Vol. 121, s. 445–448.

⁽⁶⁵⁾ Další informace naleznete zde: Schmeling, A. et al., „Age estimation of unaccompanied minors – Part 1. General considerations“, *Forensic Science International*, (2006); Schmidt, S. et al., „Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals“, *International Journal of Legal Medicine*, (2011).

NL – Lékařské posouzení věku se nesnaží určit věk žadatele, ale má sloužit pouze k rozlišení dospělosti a případné nezletilosti. S ohledem na tuto skutečnost se analyzuje rentgen ruky/zápěstí. Jestliže zápěstí není zcela spojené, je vyšetření ukončeno a žadatel je považován za nezletilou osobu. Pokud je zcela spojené, přistoupí se k dalším (třem) rentgenovým vyšetřením klíčních kostí. Dva nezávislí radiologové musí odděleně dospět k závěru, že obě klíční kosti jsou spojené. Další odborník (forenzní antropolog) po shromáždění závěrů obou radiologů učiní na základě jejich výsledků rozhodnutí. V případě neprůkazných výsledků nebo neshody mezi zprávami radiologů je žadatel považován za nezletilou osobu. Proti tomuto rozhodnutí je možné se odvolat.

Některé další ohledy

Magnetická rezonance, rentgenové vyšetření a výpočetní tomografie (CT/CAT) jsou různé techniky sloužící k zachycení snímku růstu kostí. Tyto snímky budou porovnány s referenčními studiemi ke stanovení stadia vývoje růstu, jemuž snímek odpovídá, a v konečném důsledku také k vymezení věkového rozpětí souvisejícího s tímto stadiem růstu.

Magnetická rezonance

- Kombinuje použití silného magnetu s vyspělým počítačovým systémem a rádiovými vlnami k získání přesných podrobných fotografií orgánů a tkání, kostí a jiných vnitřních struktur těla. K vytvoření průřezového snímku používá magnetická rezonance magnetická pole a rádiové frekvence.
- Vhodná pro zobrazování orgánů, měkkých tkání a vnitřních struktur.
- Bez záření.

X-Rentgen

- Rentgenové záření používá omezené množství záření, které prochází tělem tak, aby zachytilo jediný obraz anatomie vyšetřované osoby.
- Husté objekty, jako jsou kosti, blokuji záření a na rentgenovém snímku se zobrazují bíle.
- Jeho součástí je záření.

CT/CAT

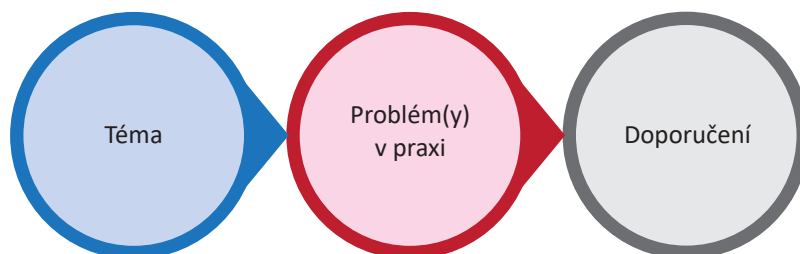
- Vyšetření, které kombinuje rentgenové vyšetření s počítači s cílem vyprodukovat 360stupňové průřezové zobrazení těla pomocí četných rentgenových paprsků snímaných v různých úhlech.
- Vhodné pro zobrazení kostí, měkkých tkání a cév současně. Poskytuje radiologovi podrobnosti o kostních stavbách nebo zraněních. Vzhledem k expozici záření se CT nedoporučuje těhotným ženám nebo dětem, pokud to není absolutně nutné.

Dalším důležitým faktorem, který je třeba vzít v úvahu, je nejnovější vývoj v používání počítačem podporovaného výkladu rentgenových snímků nebo snímků magnetické rezonance. Účelem tohoto softwaru je omezit intrapersonální a interpersonální odchylku (tzv. inter-rater), proto je stejný snímek kategorizován stejným způsobem, a to i navzdory případným intrapersonálním chybám (stejná vyšetřující osoba hodnotí stejný snímek v různé časy) nebo interpersonálním chybám (stejný snímek hodnotí různé vyšetřující osoby).

Kapitola 5 Závěrečná doporučení

Závěrečná doporučení nemají shrnovat pokyny týkající se procesních záruk uvedených v kapitolách 2 a 3, ale poskytnout konkrétní odpověď na problémy v praxi, které proces posuzování věku přináší. S ohledem na to jsou doporučení seskupena podle tématu a problému v praxi, na který mají reagovat, následovně:

Hlavní doporučení úřadu EASO

A.	Téma	Provádění zásady nejlepšího zájmu dítěte v praxi
	<p>Problém v praxi</p> <p>Úřad EASO doporučuje</p>	<p>Nepravidelné provádění zásady na celém území EU+</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posouzení nejlepšího zájmu dítěte by mělo být prováděno s cílem zajistit, že zvažovaný konkrétní proces posuzování věku bude slučitelný s individuální situací žadatele a že očekávaný výsledek bude pro tento proces přínosný a nebude pro dítě škodlivý. 2. Posouzení nejlepšího zájmu dítěte by mělo ověřit, zda jsou zavedeny všechny záruky a zda je nejlepší zájem dítěte respektován: <ul style="list-style-type: none"> ■ byl ustanoven kvalifikovaný, nezávislý zástupce a /nebo opatrovník, který má jednat v nejlepším zájmu dítěte a uplatňovat právní způsobilost, ■ postupy jsou vhodné pro děti a jsou prováděny kvalifikovanými odborníky, ■ pravidelně jsou poskytovány informace o tomto procesu odpovídající věku, jakož i informace o jeho důsledcích a právu na odmítnutí, a to jednoduchou formou a kulturně citlivým způsobem – pod dohledem, může být využita kulturní mediace, ■ názory žadatele jsou shromažďovány a brány v úvahu s ohledem na jeho věk a vyspělost, ■ před tímto procesem, v jeho průběhu i po jeho skončení je uplatňována zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“, a to dokud se nedospěje k přesvědčivým výsledkům, ■ alespoň pro lékařská vyšetření je získán informovaný souhlas, je respektováno právo odmítnout lékařská vyšetření a jsou zkoumány důvody odmítnutí – zejména se doporučuje, aby byl získán a doložen (písemně a jakoukoli jinou formou důkazů) souhlas dítěte a případně jeho opatrovníka, ■ je zohledňováno zachování důvěrnosti, ochrany údajů a bezpečnosti, ■ je zvolena metoda s nejmenším zásahem do soukromí, aby se zajistilo, že bude v postupných krocích uplatňován proces s nejmenším zásahem do soukromí, ■ je zvolena nejpřesnější metoda a zaznamená se tolerance chyb, ■ je k dispozici účinná právní ochrana.

B.	Téma	Motivace/nezbytnost posouzení
	Problém v praxi	Potřeba stanovení věku by měla být odůvodněna a opodstatněna závažnými pochybnostmi
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Posuzování věku by se nemělo provádět jako běžná praxe. Je nutné posoudit a zdokumentovat nezbytnost a přínos konkrétního procesu posuzování věku. 2. Než se rozhodnete provést posouzení věku, vyčerpajte veškeré zdroje informací, které máte k dispozici. 3. Zvažte všechny důkazy ve spojení s širší škálou faktorů (fyzických, psychologických, vývojových, environmentálních a kulturních faktorů, pohlaví), aby bylo možné si ušetřit pozdější posouzení věku. 4. Jsou-li pochybnosti o věku žadatele, předpokládejte, že žadatel je dítě (zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“). 5. Žadatelé by neměli nést finanční náklady na posouzení.
C	Téma	Kvalifikovaní odborníci
	Problém v praxi	Není vždy k dispozici specializace na posuzování věku
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odborníci by měli být specialisty nejen v oblasti zvažované metody, ale také na její konkrétní uplatnění pro účely posuzování věku. Odborníci by měli absolvovat průběžnou odbornou přípravu týkající se nejnovějšího vývoje dané metody, v oblasti práv dítěte a v tom, jak šetření provádět způsobem citlivým z genderového i kulturního hlediska. 2. Ve sporných případech mohou vyšetřující osoby věc postoupit orgánu dohledu nebo koordinační a multidisciplinární komisi. 3. Pracovníci odpovědní za určování věku by měli být řádně vyškoleni, aby pochopili výsledky a toleranci chyb, kterou obsahuje.
D.	Téma	Zásah do soukromí
	Problém v praxi	Žádná shoda na zásahu různých metod do soukromí Některé používané metody zasahují fyzicky nebo psychicky do soukromí
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Předtím, než se rozhodnete provést další posouzení, nejprve provedte analýzu veškerých stávajících důkazů. 2. Jakmile je posouzení věku považováno za nezbytné, použijte nejdříve nelékařské metody, a pokud přetrvávají pochybnosti, pak i lékařské metody. V takových případech by se měly nejprve použít metody nevyužívající záření a až jako poslední možnost lze zvážit i jiné metody zahrnující záření. 3. Metody by měly být vybírány podle zvláštních okolností nebo potřeb individuálního případu (pohlaví, rozpětí předpokládaného věku) a proces by měl respektovat etnické a kulturní prostředí dítěte. 4. Pro účely posouzení věku by se neměla používat žádná metoda, která by zahrnovala nahotu, ani vyšetření, prohlídku nebo měření pohlavních orgánů či intimních částí těla.

E.	Téma	Přesnost metod a/nebo procesu
	Problém v praxi	Žádná z metod nemůže v současné době určit přesný věk osoby Zdokumentování a výklad tolerance chyb
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakmile se objeví pochybnosti o věku žadatele a dokud nedospějete k přesvědčivým výsledkům, uplatňujte zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a pokládejte žadatele za dítě. 2. S cílem zvýšit přesnost prozkoumejte v rámci procesu různé aspekty zahrnující duševní a tělesný vývoj, aby rozhodnutí vycházelo z širší škály důkazů. 3. Kvalifikovaní a zkušení odborníci by měli pravidelně prokazovat své odborné znalosti a měli by být speciálně vyškoleni v otázce kulturní rozmanitosti a zvláštních potřeb dětí. 4. Kdykoli je to možné, obraťte se se složitými případy na kompetentní centrum za účelem další konzultace. 5. Akceptujte žadatelův udávaný věk, pokud spadá do rozpětí stanoveného při posouzení věku. Jinak by jako výsledek měl být vybrán nejnižší věk segmentu. 6. Potvrďte toleranci chyb a uplatněte zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. 7. Tolerance chyb by měla být zdokumentována a zahrnuta do výsledků, měla by být sdělena rozhodujícímu orgánu, který by ji měl pochopit.
F.	Téma	Multidisciplinární a holistický přístup
	Problém v praxi	Multidisciplinární a holistický přístup se nepoužívá všeobecně.
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. S cílem zvýšit přesnost proveďte v rámci multidisciplinárního procesu analýzu různých aspektů (zhodnoťte duševní i tělesný vývoj a neuchylujte se pouze k lékařským metodám), aby rozhodnutí vycházelo z širší škály důkazů. 2. Zapojte odborníky na různé aspekty vývoje a na to, jak posoudit věk v rámci své odbornosti. 3. Bylo-li použito několik metod, vycházejte z rozhodnutí o závěru výboru odborníků s multidisciplinární specializací. 4. Vytvořte koordinační mechanismy pro praktické provádění multidisciplinárního přístupu.
G.	Téma	Opakovaná posouzení týkající se stejného žadatele v různých státech EU+
	Problém v praxi	Posouzení věku prováděná v jiných státech EU+ nejsou vždy uznávána
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jsou-li k dispozici, měly by být výsledky posouzení věku provedené jinými státy EU+ uznány, aby se zabránilo zbytečným posouzením, zejména v případech podle dublinského nařízení. 2. Informace o posouzení věku převedené do jiného státu EU+ by měly být úplné, včetně odkazu na použité metody a odůvodnění vedoucího ke konečnému výsledku.

H.	Téma	Odmítnutí podstoupit posouzení věku
	Problém v praxi	Riziko automatického zařazení mezi dospělé
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Měly by být prozkoumány důvody odmítnutí a posouzení by mělo být pokud možno upraveno tak, aby bylo možné získat souhlas. 2. Toto odmítnutí by nemělo automaticky vést k závěru ukazujícímu na dospělost.
I.	Téma	Účinná právní ochrana
	Problém v praxi	Výsledky z posouzení věku nejsou vždy předmětem správního/soudního přezkumu
	Úřad EASO doporučuje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozhodnutí o posouzení věku by mělo být vydáno před rozhodnutím o žádosti o mezinárodní ochranu, neboť zařazení mezi dospělé nebo děti může mít vliv na azylové řízení. 2. Toto rozhodnutí by mělo být předmětem správního/soudního přezkumu.

Příloha 1 Slovníček pojmů

Cílem tohoto slovníčku pojmů je identifikovat nejdůležitější výrazy používané v procesu posuzování věku a/nebo zajistit jejich obecné pochopení. Kromě toho obsahuje pojmy, které jsou zmíněny v textu příručky, ačkoli se jimi publikace nezabývá podrobněji (například určení nejlepšího zájmu, důkazní břemeno atd.). Účelem definic shromážděných ve slovníčku pojmů je posloužit jako referenční zdroj pro příslušné subjekty působící v oblasti posuzování věku, jako jsou tvůrci politik států EU+, odborníci provádějící vyšetření, úředníci a komise odborníků hodnotící výsledky či jiní odborníci obecně.

Pojem	Definice	Zdroj
Přesnost	<p>Kvalita nebo stav správnosti nebo přesnosti.</p> <p>Stupeň, v jakém měření nebo odhad založený na měření představují skutečnou hodnotu měřeného atributu.</p> <p>Další informace</p> <p>Neexistuje žádná metoda posuzování věku, která by mohla poskytnout přesné výsledky ohledně chronologického věku dané osoby. Z tohoto důvodu je preferovaným termínem posouzení věku, a nikoli určení věku.</p> <p>V souvislosti s lékařskými vyšetřeními, která se používají jako metody pro posouzení věku, existují určité požadavky, které musí referenční studie splňovat, aby byly považovány za přesné:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostatečná velikost vzorku, – ověřený věk testovaných osob, – jednotné rozložení věku, – rozdělení podle pohlaví, – podrobnosti o datu vyšetření, – jasná definice zkoumaných charakteristik, – přesný popis metodiky, – podrobnosti o referenční populaci ve vztahu ke geneticko-zeměpisnému původu, – socioekonomický status, zdravotní stav, – údaje o velikosti skupiny, střední hodnota nebo medián a měřítko odchylky pro každou skupinu, – zkoumaná charakteristika. 	<p>Oxford online dictionary/accuracy</p> <p>Lékařský slovník on-line</p> <p>Schmelting et al., 2011.</p>
Věk	<p>Doba, po kterou osoba žije nebo po kterou existuje nějaká věc.</p> <p>Další informace: pro účely tohoto nástroje je věk základním prvkem totožnosti dítěte, neboť Úmluva o právech dítěte definuje dětství s odvoláním na věk.</p> <p>Chronologický věk se měří v letech, měsících a dnech od chvíle narození dané osoby.</p> <p>Biologický věk je definován současným stavem jedince vzhledem k jeho potenciální délce života, což znamená, že se jedinec může jevit mladší nebo starší, než je jeho chronologický věk.</p> <p>Sociální věk je definován rolí jedince, jeho povinnostmi a zvyky, pokud jde o ostatní členy společnosti, jejíž součástí daný jedinec je. Jedinec tedy může být starší nebo mladší v závislosti na tom, do jaké míry vykazuje chování na základě věku očekávané od něho konkrétní společností nebo kulturou.</p> <p>Duševní věk je definován pomocí behaviorálních schopností jedinců přizpůsobit se měnícím se požadavkům a zahrnuje využívání adaptivních schopností paměti, učení, inteligence, dovedností, pocitů, pohnutek a emocí pro uplatnění kontroly chování a seberegulace.</p>	<p>Oxford online dictionary/age</p> <p>Settersen et al., 1997:240</p> <p>Smith, T. and Brownlees, L., Unicef, 2011, s. 7–8.</p>

Pojem	Definice	Zdroj
Posouzení věku	Proces, jehož prostřednictvím se orgány snaží odhadnout chronologický věk nebo věkové rozpětí dané osoby s cílem stanovit, zda je daný jedinec dítě, nebo dospělá osoba.	Obecná připomínka Výboru OSN pro práva dítěte č. 6 Glosář EMS
(Minimální) věk trestní odpovědnosti	Nejnižší věková hranice, před jejímž dosažením se děti považují za nezpůsobilé porušit trestní právo.	Čl. 40 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte
Zásada „v případě pochybnosti rozhodnout ve prospěch žadatele“	Právní princip, který orgánům umožňuje, aby v případě nejistoty akceptovaly prohlášení žadatele jako podstatné skutečnosti, není-li prokázán opak. Pokud existuje možnost, že jedinec je dítě, mělo by se s ním zacházet jako s dítětem. Pokud mají členské státy pochybnosti ohledně věku žadatele i po posouzení věku, považují jej za nezletilého.	Definice úřadu EASO Výbor OSN pro práva dítěte, obecná připomínka č. 6 Čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení
Posouzení nejlepšího zájmu	a) Jedinečná činnost, která by měla být provedena v každém jednotlivém případě s ohledem na zvláštní okolnosti každého dítěte nebo skupiny dětí či dětí obecně. Tyto okolnosti se týkají individuálních charakteristik dotčeného dítěte nebo dotčených dětí. b) Spočívá v hodnocení a vyvážení všech prvků nezbytných k rozhodnutí v konkrétní situaci pro konkrétní dítě nebo skupinu dětí. c) Probíhající postup rozhodování o tom, jaká okamžitá opatření jsou v nejlepším zájmu konkrétního dítěte, např. zásahy v oblasti ochrany a péče. Jsou holistické a jsou prováděny pracovníky s příslušnými odbornými znalostmi. Další informace V souladu s <i>acquis</i> EU v oblasti azylu věnují členské státy při posuzování nejlepšího zájmu dítěte zvláštní pozornost zejména tomuto: a) možnostem opětovného sloučení rodiny; b) blahu a sociálnímu rozvoji nezletilé osoby, kdy se přihlídnou zejména k jejímu původnímu prostředí; c) otázkám bezpečnosti a ochrany, zejména pokud existuje riziko, že nezletilá osoba je obětí obchodování s lidmi; d) názorům nezletilé osoby úměrně jejímu věku a vyspělosti. Pojmy posouzení nejlepšího zájmu dítěte a určení nejlepšího zájmu dítěte lze chápat jako součást téhož procesu, který začíná v zásadě hned, kdy je dítě bez doprovodu nebo odloučené od rodiny objeveno, a končí, když dítě získá trvalé řešení své situace odloučení a přesídlení ze země původu nebo místa obvyklého pobytu.	a) a b) UNCRC, obecná připomínka č. 14, 2013 c) UNHCR, Safe and Sound UNCRC, obecná připomínka č. 6, bod 31 Článek 3 a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte 9. a 22. bod odůvodnění, čl. 2 písm. j) a čl. 23 odst. 2 směrnice o podmínkách přijímání 33. bod odůvodnění a čl. 25 odst. 6 směrnice o azylovém řízení 18., 19. a 38. bod odůvodnění, čl. 20 odst. 5 a článek 31 kvalifikační směrnice 35. bod odůvodnění nařízení o systému Eurodac 13. bod odůvodnění a článek 6 dublinského nařízení Článek 24, Listina základních práv EU
Nejlepší zájem dítěte	a) je tudíž pojem s trojím významem: hmotné právo, základní a interpretační právní zásada a pravidlo postupu, jehož cílem je zajistit plné a účinné požívání všech práv uznaných v Úmluvě o právech dítěte i holistický vývoj dítěte; b) je blaho dítěte: v širším smyslu slova to zahrnuje i jeho základní materiální, tělesné, vzdělávací a citové potřeby, jakož i potřeby týkající se náklonnosti a bezpečnosti.	a) UNCRC, obecná připomínka č. 14, 2013 , http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html b) UNHCR, Guidelines on Determining the Best Interests of the Child

Pojem	Definice	Zdroj
Určení nejlepšího zájmu dítěte	Formální proces s přísnými procesními zárukami, jehož cílem je určit nejlepší zájem dítěte, pokud jde o zvláště důležitá rozhodnutí týkající se dítěte, která budou mít zásadní dopad na jeho budoucnost (tj. trvalá řešení), včetně nalezení trvalého řešení. Vzhledem k významu rozhodnutí vyžaduje určení nejlepšího zájmu dítěte podrobné informace shromážděné v průběhu procesu nejlepšího zájmu dítěte.	UNCRC, obecná připomínka č. 14 , 2013 UNHCR Safe and Sound
Důkazní břemeno nebo povinnost předložit odůvodnění	V souvislosti s mezinárodní ochranou je důkazní břemeno pojem, který na jedné straně zahrnuje povinnost žadatele doložit svoji žádost a na druhé straně povinnost azylového orgánu provést vyšetřování. V tomto smyslu se jedná o sdílené důkazní břemeno a základem obou aspektů je zásada spolupráce. V závislosti na individuálních a kontextuálních okolnostech mohou rozhodující orgány převzít větší odpovědnost z hlediska vyšetřování.	Modul pro posuzování důkazů úřadu EASO 25. bod odůvodnění, čl. 12 písm. a), čl. 13 písm. a) a čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení a čl. 4 odst. 1 kvalifikační směrnice
	Další informace Ačkoli u dospělých obvykle sdílí důkazní břemeno vyšetřující osoba s žadatelem, může být u dětí nezbytné, aby vyšetřující osoba převzala větší důkazní břemeno, zejména pokud je dotyčné dítě bez doprovodu. Pokud skutečnosti případu nemohou být zjištěny a/nebo dítě není schopno plně formulovat svou žádost, musí vyšetřující osoba rozhodnout na základě všech známých okolností, které mohou žádat liberální uplatnění zásady „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. Podobně by měla být tato zásada uplatněna, pokud by panovaly určité obavy ohledně věrohodnosti částí jeho tvrzení.	UNHCR: Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims , 16. prosince 1998. Viz též UNHCR, The Heart of the Matter — Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union , prosinec 2014
Dítě / nezletilá osoba	Je každá osoba mladší 18 let.	Čl. 2 odst. 6 směrnice proti obchodování s lidmi, čl. 2 písm. d) směrnice o podmínkách přijímání, čl. 2 písm. l) směrnice o azylovém řízení, čl. 2 písm. k) kvalifikační směrnice Čl. 2 písm. i) nařízení Dublin III Čl. 2 písm. f) směrnice FRD Na základě článku 1 Úmluvy OSN o právech dítěte (UNCRC), 1989
Informace o zemích původu	Informace, které orgány členských států používají k analýze sociopolitické situace v zemích původu žadatelů o mezinárodní ochranu (a v případě potřeby v zemích, přes které přešli) při individuálním posuzování žádostí o mezinárodní ochranu.	Metodika úřadu EASO pro zprávy s informacemi o zemích původu Glosář EMS
Výpočetní (axiální) tomografie (CT/CTA)	Zobrazovací postup, který používá speciální rentgenové zařízení pro vytváření podrobných obrázků nebo skenů částí těla.	Radiology Info https:// www.radiologyinfo.org , veřejný zdroj informací vytvořený lékaři ze sdružení Radiological Society of North America, RSNA a z American College of Radiology (ACR)

Pojem	Definice	Zdroj
Souhlas	Informovaná, svobodná a dobrovolná dohoda. Souhlas dítěte a jeho zástupce nebo opatrovníka v případě dětí bez doprovodu nebo dětí odloučených od rodiny se vyžaduje pro lékařská vyšetření za účelem provedení posouzení věku.	Čl. 25 odst. 5 směrnice o azylovém řízení Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), <i>Field Handbook for the Implementation of UNHCR BID Guidelines</i> , listopad 2011
Kulturní mediátoři	Odborníci s důkladnými znalostmi tradic komunit, díky nimž jsou intervence kulturně vhodnější a kteří překlenují propast mezi kulturními a profesními zvyklostmi.	Na základě Al-Krenawi, A. a Graham J. R., 2001.
Opatrovník	a) Opatrovnictvím se rozumí určení odpovědnosti dospělé osoby nebo organizace za zajištění toho, že bude plně zastupován nejlepší zájem dítěte. b) Opatrovníkem se rozumí nezávislá osoba, která zajišťuje nejlepší zájem a blaho dítěte a za tímto účelem doplňuje v případě potřeby omezenou svéprávnost dítěte stejně jako rodiče (definice agentury FRA). Další informace Opatrovník slouží jako klíčová procesní záruka, která má zajistit respektování nejlepšího zájmu dítěte bez doprovodu nebo dítěte odloučeného od rodiny.	a) Meziagenturní pracovní skupina pro děti bez doprovodu a odloučené od rodiny, <i>Inter-agency guiding principles on unaccompanied and separated children</i> , 2004 b) UNCRC, obecná připomínka č. 6, 2005 c) FRA, <i>Poručenství dětí bez rodičovské péče</i> , 2014
Interpersonální reliabilita	Odkazuje na statistická měření, která určují, jak jsou údaje shromážděné různými vyšetřujícími osobami podobné. Další informace Je důležité, aby vyšetřující osoby měly pokud možno stejné výsledky vyšetření – tím je zajištěna platnost experimentu. Pokud se hodnotitelé ve svých výsledcích vyšetření významně liší, pak měření nebo metodika nejsou správné a je třeba je upřesnit.	Na základě knihy Russella K. Schutta <i>Investigating the social world: the process and practice of research</i> , University of Massachusetts Boston, osmé vydání, 2015.
Intrapersonální reliabilita	Možnost konzistentně dosahovat stejných výsledků, když stejná vyšetřující osoba provádí vyšetření v různé časy. Další informace Například lékař, který má dobré dovednosti v oblasti intrapersonální reliability, by chápal pacientův rentgen nebo lékařský diagnostický test stejným způsobem, kdyby ho zkoumal o několik týdnů později. Intrapersonální reliabilita se rovněž nazývá vlastní reliabilita nebo intra-rater reliabilita.	Na základě knihy Russella K. Schutta <i>Investigating the social world: the process and practice of research</i> , University of Massachusetts Boston, osmé vydání, 2015.

Pojem	Definice	Zdroj
Zasahující do soukromí / invazivní	<p>Pojem invazivní se běžně používá v lékařských postupech k označení zavedení nástrojů nebo jiných předmětů do těla nebo tělních dutin a znamená i řezání tkání.</p> <p>Pojem „zásah do soukromí“ může označovat chování, čin, stav nebo dispozice k tomu, aby byl rušivý (obtěžuje nějakou osobu nebo způsobuje, že se tato osoba necítí ve své kůži), aby narušoval a obtěžoval druhé, zasahoval do jejich osobního prostoru nebo zasahoval do jejich soukromého života.</p> <p>Další informace</p> <p>Invazivnost lze používat jako synonymum k výrazu zásah do soukromí, oba pojmy lze tudíž v tomto kontextu považovat za vzájemně zaměnitelné.</p> <p>Jelikož negativní účinky metod posuzování věku nemusí vždy naznačovat výše uvedené fyzické účinky související s invazivností (zavedením nástrojů nebo jiných předmětů do těla nebo tělních dutin, znamenajícím i řezání tkání), ale může to znamenat i narušení soukromí, je v této publikaci vzhledem k jeho širšímu spektru upřednostňován výraz „zásah do soukromí“.</p>	<p>Definice ve slovníku Online Oxford dictionary</p>
Lékařská vyšetření	<p>Pro účely tohoto nástroje se lékařskými vyšetřeními rozumí vyšetření, kontroly nebo posudky provedené zdravotnickými odborníky (lékaři, radiology, praktickými lékaři nebo pediatry atd.).</p>	<p>Definice úřadu EASO</p>
Zástupce	<p>Osoba nebo organizace, která dítěti bez doprovodu pomáhá a zastupuje je v azylovém řízení, zajišťuje nejlepší zájem dítěte a v případě potřeby vykonává za dítě právní úkony.</p> <p>Další informace</p> <p>Zástupci nebo zákonní zástupci se liší od kvalifikovaného právníka nebo jiných právních odborníků, kteří poskytují právní pomoc, vystupují jménem dítěte a ze zákona jej zastupují v písemných prohlášeních a osobně u správních a soudních orgánů v trestním, azylovém nebo jiném soudním řízení, jak stanoví vnitrostátní právní předpisy.</p>	<p>Vychází z čl. 24 odst. 1 směrnice o podmínkách přijímání v přepracovaném znění a čl. 25 odst. 1 směrnice o azylovém řízení v přepracovaném znění.</p> <p>FRA, Poručenství dětí bez rodičovské péče, 2014.</p>
Dítě nebo nezletilá osoba bez doprovodu	<p>Nezletilá osoba, jež vstupuje na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, která je za ni podle práva nebo praxe členských států zodpovědná, a to po dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takové osoby/dospělého;</p> <p>zahrnuje dítě / nezletilou osobu, které jsou ponechány bez doprovodu poté, co vstoupily na území členských států.</p>	<p>Čl. 2 písm. e) směrnice o podmínkách přijímání, čl. 2 písm. m) směrnice o azylovém řízení, čl. 2 písm. l) kvalifikační směrnice</p> <p>Čl. 2 písm. j) nařízení Dublin III</p> <p>Čl. 2 písm. f) směrnice FRD</p> <p>UNCRC, obecná připomínka č. 6, 2005</p> <p>UNHCR, Safe and Sound, s. 22</p>
Validační studie	<p>Práce sestávající z výzkumu za použití procesů, kterými se stanoví spolehlivost a průkaznost postupu pro konkrétní účel.</p>	<p>Encyklopedie lékařských pojmů</p>
Děti odloučené od rodiny	<p>Děti, které byly odloučeny od obou rodičů nebo od svého předchozího zákonného nebo obvyklého primárního pečovatele, ale nikoli nutně od jiných příbuzných. Může se proto jednat i o děti doprovázené jinými dospělými rodinnými příslušníky.</p>	<p>UNCRC, obecná připomínka č. 6, 2005</p> <p>UNHCR, Safe and Sound, s. 22</p>

Pojem	Definice	Zdroj
Obchodování s dětmi	<p>Obchodováním s dětmi se rozumí nábor, přeprava, převoz, ukrývání nebo přijímání dětí, včetně výměny či předání kontroly nad dětmi, za účelem vykořisťování.</p> <p>Na rozdíl od vykořisťování dospělých je vykořisťování dětí trestným činem i bez hrozby nebo použití nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci, zneužití zranitelného postavení, plateb či výhod s cílem získat souhlas dané osoby.</p> <p>Další informace</p> <p>Ačkoli má převaděčství dětí podobné znaky jako obchodování s dětmi, neměly by být tyto dva druhy trestné činnosti zaměňovány.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Převaděčství dětí je trestnou činností, která usnadňuje nelegální vstup do země (často zahrnuje platbu). Účelem obchodování s dětmi je vykořisťování dítěte a je to považováno za trestný čin proti dané osobě. • Obchodování s dětmi se obvykle provádí za použití nátlaku a/nebo klamavého jednání atd. U převaděčství platí opak. • Obchodování s dětmi zahrnuje záměr dětskou oběť po jejím příjezdu do státu vykořisťovat, zatímco úloha převaděče končí obvykle v okamžiku, kdy se dítě dostane do své země určení. • Obchodování s dětmi může probíhat jak na území dané země, tak přes vnitrostátní hranice, zatímco v případě převaděčství je nutný mezinárodní pohyb. • Vstup dítěte do státu může být v případě obchodování s lidmi legální i nelegální, zatímco převaděčství obvykle charakterizuje nelegální vstup. <p>Obchodování s dětmi není pouze přeshraniční trestnou činností; vzhledem k tomu, že účelem trestné činnosti je vykořisťování dětí, mohou být děti oběťmi obchodování s lidmi i na území daného státu.</p>	<p>Čl. 2 odst. 5 směrnice proti obchodování s lidmi</p> <p>Frontex, příručka VEGA Handbook: Children at Airports, 2015</p>

Příloha 2 Nejlepší zájem dítěte a posuzování věku: praktické nástroje

Vzhledem k tomu, že tato publikace se zaměřuje především na nejlepší zájem dítěte při rozhodování, zda u konkrétního dítěte provést posouzení věku a jak ho v případě potřeby provést bezpečně, vypracoval úřad EASO následující praktické nástroje, které mají pomoci osobám odpovědným za posouzení toho, zda je tento proces v souladu s nejlepším zájmem dítěte.

- A. **Formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte** je koncipován tak, aby zajistil, že odpovědné orgány nebo jimi pověřená strana uskuteční všechny klíčové kroky a že je náležitě zohlední při posuzování potřeby provést posouzení věku. V tomto smyslu má formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte sloužit jako podpůrný dokument umožňující hodnotiteli ověřit, zda před rozhodnutím o posouzení věku byly vzaty v úvahu příslušné informace a záruky.

Formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte má tuto strukturu:

- Shromážděné informace.
  - Podmínky procesu.
  - Seznam faktorů, kterým je třeba věnovat náležitou pozornost při rozhodování o vhodnosti procesu pro dané dítě nebo o nezbytných úpravách.
  - Výstup posouzení nejlepšího zájmu dítěte: výsledek posouzení nejlepšího zájmu dítěte v případném procesu posuzování věku (provést, nebo neprovést posouzení věku, nebo ho přerušit).
- B. Druhý nástroj, **nejlepší zájem dítěte při posuzování věku (kontrolní seznam pro nejlepší zájem dítěte)**, byl koncipován tak, aby zajistil dodržování a uplatňování procesních záruk po celou dobu procesu posuzování věku. S ohledem na to se má druhý kontrolní seznam používat v celém procesu posuzování věku.
- Kontrolní seznam pro nejlepší zájem dítěte** zahrnuje soubor záruk a příslušných aspektů, aby při posuzování věku dítěte byl dodržován nejlepší zájem a další práva dítěte.

Nástroje byly navrženy s předpokladem, že posouzení budou provádět vyškolení úředníci pro otázky azylu, kteří mají odborné znalosti a zkušenosti v oblasti dětí, nebo jiný kvalifikovaný subjekt jmenovaný rozhodujícím nebo jiným orgánem a že se budou používat a zkoumat ve spojení s unijními, mezinárodními a vnitrostátními právními předpisy.

Je třeba poznamenat, že se pokyny a nástroje pro nejlepší zájem dítěte uvedené v této publikaci zaměřují pouze na proces posouzení věku, zatímco posouzení nejlepšího zájmu dítěte musí být bráno v úvahu až do doby, než bude pro dítě nalezeno trvalé řešení. V důsledku toho nemá toto posouzení nejlepšího zájmu dítěte nahradit určení nejlepšího zájmu dítěte, které bude vyžadováno, když budou zvažována trvalá řešení pro dané dítě.

DŮLEŽITÉ OHLEDY PŘI POSUZOVÁNÍ NEJLEPŠÍHO ZÁJMU PRO DÍTĚ PRO ÚČELY POSOUZENÍ VĚKU

Děti mají právo být vyslyšeny ve všech rozhodnutích, která ovlivňují jejich život. Při posuzování nejlepšího zájmu dítěte je důležité zohlednit názory, pocity a myšlenky dítěte. Opatrovník/zástupce hraje klíčovou úlohu při zajišťování toho, aby bylo dítě dostatečně informováno a chápalo postupy, procesy a možné výsledky. Některé důležité aspekty, které je třeba zvážit, jsou následující:

- Informace by měly být poskytovány jednoduchým, srozumitelným a jasným způsobem. Je třeba kontrolovat, zda je dítě chápe, protože některé děti se z důvodu svého věku, kulturního zázemí nebo duševního stavu mohou některých autorit bát a neodvažují se klást otázky nebo připustit, že nerozumí.
- Hodnotitelé by se měli **proaktivně snažit získat informace** z příslušných zdrojů pro účely posouzení, zejména pak od těch, které jsou obeznámeny se situací dítěte (např. opatrovník/zástupce, stávající pečovatel, sociální pracovníci v přijímacích střediscích, zástupce, rodinní příslušníci atd.), a proto by měly být ještě před posouzením nejlepšího zájmu dítěte podle potřeby shromážděny kontaktní údaje příslušných subjektů.
- Posouzení nejlepšího zájmu dítěte by rovněž mělo zohledňovat jakoukoli stávající zprávu týkající se dítěte, například lékařské zprávy, hodnocení zranitelnosti nebo jakékoli jiné dokumenty, které jsou k dispozici kdykoli během tohoto procesu před posouzením nejlepšího zájmu dítěte.
- Posouzení nejlepšího zájmu dítěte je individuální hodnocení a mělo by být pro každé dítě samostatné. Mělo by být vedeno v **důvěrném, pro dítě přátelském prostředí**, které pomáhá budovat důvěru s dítětem. Úředníci a tlumočníci jsou vázáni mlčenlivostí, jejíž pojetí je třeba vysvětlit i dítěti, aby jej pochopilo.
- Dítě by se mělo cítit uvolněně. Příslušný úředník a tlumočník by se měli chovat pokud možno neformálně a **empaticky**.
- Pokud si to dítě přeje a je to možné, mohl by pohovory pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte vést s dítětem úředník a tlumočník **pohlaví upřednostňovaného dítětem**.
- Pokud dítě asi prožilo trauma, nemusí být ochotno vyjádřit své pocity nebo názory. Dotazující se odborníci by se měli snažit používat **alternativní metody vedení pohovoru** a poskytovat poradenství.
- Je důležité dítěti vysvětlit, že jeho přání možná nebudou splněna, ale bude-li to možné, budou proces řídit, zatímco konečné rozhodnutí bude záviset na okolnostech daného případu.

A. Formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte

Formulář pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte	
ZÁKLADNÍ ÚDAJE	
Číslo případu/spisu	
Žadatel	
Opatrovník/zástupce	
Hodnotitel	
Tlumočník	
Datum	
SHROMÁŽDĚNÉ INFORMACE	
Shromážděné osobní údaje (státní příslušnost, etnický původ, vzdělání, jazyk, zdraví, rodinná anamnéza)	☐
Informace o věku od jiných rodinných příslušníků nebo jiných shromážděných zdrojů	☐
Zahrnuté odborné zprávy (lékařské zprávy, administrativní zprávy atd.)	☐
Pokud některé z výše uvedených informací nejsou k dispozici nebo nejsou shromážděny, vysvětlete proč:	
Doplňující nebo nové informace:	
PŘEDPOKLADY PROCESU POSUZOVÁNÍ VĚKU	
Jedinec požádal o mezinárodní ochranu.	☐
Totožnost žadatele nebyla určena.	☐
Byly shromážděny a zohledněny všechny dostupné důkazy, včetně výsledků identifikace a v případě potřeby hodnocení zranitelnosti, obav týkajících se zdraví, vlivu na posouzení, duševní/právní způsobilosti a vhodnosti pro posouzení věku.	☐
Byla poskytnuta doba odpočinku a zotavení, zejména v případech, kdy žadatel vykazuje známky traumatu nebo předchozího zneužívání.	☐
Uplatňuje se zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.	☐
Existují důvodné pochybnosti o udávaném věku žadatele.	☐
Upřesněte:	
Byl ustanoven kvalifikovaný, nezávislý zástupce a/nebo opatrovník, který je do tohoto procesu zapojen.	☐
Pravidelně jsou poskytovány informace o tomto procesu odpovídající věku, jakož i informace o jeho důsledcích a právu na odmítnutí, a to jednoduchou formou a kulturně citlivým způsobem.	☐
Názory žadatele jsou shromažďovány a brány v úvahu s ohledem na jeho věk a vyspělost.	☐
Během celého procesu je k dispozici tlumočení.	☐
Pokud není splněna některá z podmínek, vysvětlete proč:	
V případě potřeby návazná opatření:	
ROZHODUJÍCÍ FAKTORY PRO POSOUZENÍ TOHO, ZDA JE POSOUZENÍ VĚKU V NEJLEPŠÍM ZÁJMU DÍTĚTE	
Stanovené posouzení věku se opírá o holistický a multidisciplinární přístup, který umožňuje přizpůsobení potřebám žadatele a jeho konkrétní situaci, pohlaví, kulturnímu prostředí a jiným zranitelným místům.	☐
Informovaný souhlas je získán alespoň pro lékařská vyšetření a je zdokumentován (v písemné podobě a ve formě jakýchkoli jiných dokladů od dítěte a případně opatrovníka); nebo je respektováno právo odmítnout lékařská vyšetření a jsou zkoumány důvody odmítnutí.	☐
Proces nejméně zasahující do soukromí je stanoven na základě postupného provádění.	☐
Je zohledňováno zachování důvěrnosti, ochrana údajů a bezpečnost.	☐
Úředníci a odborníci mají zkušenosti s prací s dětmi a jsou řádně proškoleni.	☐
Bude zvolena metoda nejméně zasahující do soukromí.	☐
Bude zvolena nejpřesnější metoda a tolerance chyb je pro tohoto žadatele přijatelná (příslušné věkové rozpětí, pohlaví atd.).	☐
Očekávaný výsledek je pro tento proces přínosný a není pro dítě nepříznivý.	☐
Je k dispozici účinná právní ochrana.	☐

VARIANTA 1	Je v nejlepším zájmu žadatele, aby byl jeho věk posouzen.
☐	Podrobnosti: (vysvětlete důvody pro toto doporučení)
VARIANTA 2	Proces posuzování věku není v nejlepším zájmu žadatele.
☐	Podrobnosti: (vysvětlete důvody pro toto doporučení)
VARIANTA 3	Posouzení věku žadatele by mělo být dočasně pozastaveno z důvodu
☐	Podrobnosti: (vysvětlete důvody pro toto doporučení)
Jméno	
Organizace	
Datum	
Podpis	
HODNOCENÍ SCHVÁLIL(A):	
Jméno	
Organizace	
<p>Výsledek posouzení (varianta 1, 2 nebo 3) podmiňuje rozhodnutí provést či neprovést posouzení věku nebo jako takové být zaneseno do spisu. Jakmile to bude považováno za nezbytné (po vyhodnocení pochybností), musí být posouzení věku provedeno v souladu s platnými zárukami s přihlédnutím k individuální situaci žadatele a k doporučením úřadu EASO.</p>	

B. Kontrolní seznam pro nejlepší zájem dítěte pro účely posouzení věku

Kontrolní seznam pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte	
Je v nejlepším zájmu dítěte provést posouzení věku (varianta 1 podle předchozího formuláře pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte).	
ZÁSADA „V PŘÍPADĚ POCHYBNOSTÍ ROZHODNOUT VE PROSPĚCH ŽADATELE“	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Od okamžiku, kdy existují důvody domnívat se, že by určitá osoba mohla být dítětem, je s žadatelem v průběhu azylového řízení a posuzování věku jednáno jako s dítětem. ☐ ■ Pokud výsledky vyšetření nejsou průkazné, je žadatel považován za dítě. ☐ 	
ZÁSTUPCE/OPATROVNÍK	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Před posouzením věku je ustanoven kvalifikovaný a nezávislý zástupce nebo opatrovník, který je se souhlasem žadatele přítomen a je do tohoto procesu zapojen. ☐ ■ Úloha a povinnosti (zajištění „nejlepšího zájmu žadatele“ a výkon právní způsobilosti) jsou vysvětleny zástupci/opatrovníkovi a žadateli, kteří je chápou. ☐ ■ Zástupce/opatrovník je přítomen při pohovoru v rámci posouzení nejlepšího zájmu dítěte, pokud si to žadatel přeje. ☐ ■ Zástupce/opatrovník je řádně informován, má dobré povědomí o procesu posuzování věku a jeho otázky jsou vyjasňovány. ☐ ■ Zástupce/opatrovník může ukončit posuzování věku, pokud ho pokládá za nevhodné a domnívá se, že je to v nejlepším zájmu žadatele. ☐ ■ Zástupce/opatrovník je informován o výsledcích a chápe, jak je lze napadnout. ☐ 	
POKUD ŽADATEL PROJEVÍ ZNÁMKY TRAUMATU NEBO OBĚTI ZNEUŽITÍ	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Po posouzení duševního a fyzického stavu se má za to, že žadatel je způsobilý podstoupit posouzení věku s nezbytnými úpravami. ☐ ■ Při stanovování konkrétního procesu posouzení věku se berou v úvahu tyto aspekty: ☐ <ul style="list-style-type: none"> • Je zcela vyloučeno jakékoli vyšetření zahrnující odhalení, prohlídku nebo měření intimních částí těla. • Připomínání minulých událostí nebo rekonstrukce životních událostí v minulosti nemusí být účinné vzhledem k výpadkům paměti a mohou být pro žadatele velmi stresující. • Metody posouzení věku posuzující duševní vývoj nemusí být vhodné, pokud nejsou prováděny vyškoleným a zkušeným specialistou. • Metody posuzování věku posuzující tělesný vývoj mohou být stresující pro oběti zneužívání nebo mohou představovat mimořádně velký zásah do soukromí. ■ K dispozici jsou alternativní metody nebo techniky přizpůsobené zvláštním potřebám žadatele. ☐ ■ Z velké části se uplatňuje zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. ☐ ■ Je zaručena a v případě potřeby prodloužena doba odpočinku a zotavení. ☐ ■ Důvěryhodná osoba může procházet procesem s žadatelem ještě před ověřením vhodnosti této osoby. ☐ ■ Vybírají se úředníci a odborníci, kteří jsou vyškoleni v oblasti jednání se zvláště zranitelnými osobami. ☐ 	
INFORMACE	
Žadatel a zástupce/opatrovník jsou informováni o následujících skutečnostech.	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Existence a důvody pochybností a ten, kdo je odpovědný za poskytování informací způsobem vhodným pro děti, ústně a písemně v jazyce, kterému rozumí. ☐ ■ Možnost, že věk lze posoudit na základě posouzení věku (a co to znamená v praxi, včetně popisu různých vyšetření, ať už lékařských nebo nelékařských). ☐ ■ Informace o metodě a procesu (jaké metody jsou používány, proč jsou upřednostňovány tyto konkrétní metody, přesnost a zásah metody do soukromí, dopad a potenciální rizika pro zdraví, která konkrétní metoda může mít, a role zúčastněných odborníků). ☐ ■ Práva a povinnosti vyplývající z procesu, zejména tyto. ☐ <ul style="list-style-type: none"> • Právo odmítnout podstoupit lékařské vyšetření a jeho důsledky. • Možnost zpochybnit výsledky posouzení věku a další kroky. • Možné důsledky výsledku posouzení pro řízení o mezinárodní ochraně. 	
Poskytnuté informace jsou žadateli a opatrovníkovi/zástupci srozumitelné a toto poskytnutí informací je ve spisu zdokumentováno. ☐	

Příloha 3 Právní a politický rámec

Tato příloha shrnuje nejdůležitější ustanovení týkající se dětí, která jsou stanovena v mezinárodních a evropských právních nástrojích, jakož i ve vnitrostátním právním rámci a judikatuře, které vnitrostátní orgány uvedly v průzkumu provedeném v roce 2016. Obsah by však neměl být považován za vyčerpávající. Obsahuje rovněž odkazy na právně nevynutitelné nástroje a materiály, které jsou relevantní pro účel posouzení věku, a hypertextové odkazy, jsou-li k dispozici pro usnadnění práce uživatele. Obsahuje také prázdný oddíl, do kterého si uživatelé tohoto nástroje doplní příslušná ustanovení a dokumenty, které byly vytvořeny na vnitrostátní úrovni.

1. Mezinárodní právní předpisy

Právní nástroj	Práva a záruky	Příslušný článek
Úmluva OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989	Rodina	Preambule
	Definice dítěte	Článek 1
	Zásada zákazu diskriminace	Článek 2
	Nejlepší zájem dítěte	Čl. 3 odst. 1, čl. 9 odst. 3, čl. 18 odst. 1, článek 20
	Právo na život, přežití a rozvoj	Článek 6
	Registrace, jméno, státní příslušnost a rodičovská péče	Článek 7
	Zachování totožnosti a rodinných vztahů	Článek 8
	Právo na udržování osobních vztahů a kontakt	Článek 9
	Obnova rodinných vazeb	Článek 10, čl. 22 odst. 2
	Respektování názorů dítěte: právo být vyslechnut	Článek 12
	Ochrana přede všemi formami násilí	Článek 19
	Péče a ubytování	Článek 20
	Děti uprchlíků a dohledávání rodinných příslušníků	Článek 22
	Právo na vzdělání	Článek 28
	Ochrana před dětskou prací	Článek 32
	Zákaz mučení, zajištění jako poslední možnost	Článek 37
	Válečné a ozbrojené konflikty	Článek 38
	Spravedlnost v případě mladistvých	Článek 40
Úmluva Organizace spojených národů o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokol týkající se právního postavení uprchlíků z roku 1967	Uprchlíci Děti bez doprovodu	Písm. B bod 2 Závěrečného aktu Konference zplnomocněných zástupců OSN č. 2545 o právním postavení uprchlíků a osob bez státní příslušnosti.

2. Acquis EU

Právní nástroj	Práva a záruky	Příslušný článek
Smlouva o Evropské unii	Práva dítěte	Čl. 3 odst. 5
Listina základních práv Evropské unie	Právo na azyl	Článek 18
	Práva dítěte	Článek 24
Schengenský hraniční kodex (nařízení č. 562/2006)	Procesní opatření citlivá pro dítě týkající se nezletilých dětí	Čl. 19 odst. 1 písm. f), příloha VII
Směrnice o podmínkách přijímání (Směrnice 2013/33/EU) v přepracovaném znění	Nezletilá osoba	Čl. 2 písm. d)
	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. e)
	Rodinní příslušníci	Čl. 2 písm. c)
	Zástupce	Čl. 2 písm. j)
	Nejlepší zájem dítěte a celistvost rodiny	9. bod odůvodnění
	Nejlepší zájem dítěte	22. bod odůvodnění, čl. 2 písm. j), čl. 11 odst. 2, články 23 a 24
	Zranitelné osoby	Články 21 a 22
	Evidence a doklady	Článek 6
	Dohledávání rodinných příslušníků	Čl. 24 odst. 3
Směrnice o azylovém řízení (Směrnice 2013/32/EU) v přepracovaném znění	Nezletilá osoba	Čl. 2 písm. l)
	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. m)
	Zástupce	Čl. 2 písm. n) a článek 25
	Nejlepší zájem dítěte	33. bod odůvodnění, čl. 2 písm. n), čl. 25 odst. 1 písm. a), čl. 25 odst. 6
	Právo na informace	Článek 254
	Posouzení věku	Čl. 25 odst. 5
Kvalifikační směrnice (Směrnice 2011/95/EU) v přepracovaném znění	Nezletilá osoba	Čl. 2 písm. k)
	Rodinní příslušníci	Čl. 2 písm. j)
	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. l)
	Nejlepší zájem dítěte a celistvost rodiny	18. bod odůvodnění
	Nejlepší zájem dítěte	19., 27. a 38. bod odůvodnění, čl. 20 odst. 5 čl. 31 odst. 4 a 5
	Právo být vyslechnut / právo na účast, právo na informace	Články 22 a 31
	Zachování celistvosti rodiny	Článek 23
	Dohledávání rodinných příslušníků	Čl. 31 odst. 5
Dublinské nařízení (EU) (Nařízení č. 604/2013) v přepracovaném znění	Nezletilá osoba	Čl. 2 písm. i)
	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. j)
	Rodinní příslušníci	Čl. 2 písm. g)
	Příbuzný	Čl. 2 písm. h)
	Zástupce	Čl. 2 písm. k)
	Nejlepší zájem dítěte a celistvost rodiny	16. bod odůvodnění
	Nejlepší zájem dítěte	13., 24., 35. bod odůvodnění, čl. 2 písm. k), články 6 a 8, čl. 20 odst. 3
	Právo na informace	4. bod odůvodnění a příloha XI prováděcího nařízení č. 118/2004
	Identifikace rodinných příslušníků a příbuzných	35. bod odůvodnění
	Vyhledávání rodinných příslušníků, identifikace	Čl. 6 odst. 4, článek 8 rodinných příslušníků a příbuzných
	Výměna informací o dítěti	Příloha VII prováděcího nařízení č. 118/2004

Prováděcí nařízení č. 118/2014	Vyhledávání rodinných příslušníků, identifikace rodinných příslušníků a příbuzných	Čl. 1 odst. 7, příloha II seznam A (I), seznam B (I)	
	Výměna informací o dítěti	Příloha VII	
	Informace pro děti bez doprovodu v rámci dublinského řízení	Příloha XI	
Nařízení o systému Eurodac (Nařízení č. 603/2013) v přepracovaném znění Směrnice o boji proti obchodování s lidmi (směrnice 2011/36/EU)	Nejlepší zájem dítěte	35. bod odůvodnění	
	Identifikace dětské oběti obchodování s lidmi a ochranná opatření	23. bod odůvodnění	
	Dítě	Čl. 2 odst. 6	
	Zranitelnost	Čl. 2 odst. 2	
	Nejlepší zájem dítěte	8., 22. a 23. bod odůvodnění, článek 13, čl. 16 odst. 2	
	Procesní záruky v trestním vyšetřování	článek 15	
	Ochrana dětí bez doprovodu, které jsou obětí obchodování s lidmi	Článek 16	
	Směrnice o povolení k pobytu pro oběti obchodování s lidmi (směrnice 2004/81/ES)	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. f)
		Nejlepší zájem dítěte	Čl. 10 písm. a)
		Identifikace jako dítě bez doprovodu	Čl. 10 písm. c)
Vyhledávání rodinných příslušníků		Čl. 10 písm. c)	
Směrnice o sloučení rodiny (směrnice 2003/86/ES)	Nezletilá osoba bez doprovodu	Čl. 2 písm. f)	
	Sloučení rodiny	Čl. 2 písm. d)	
	Rodinní příslušníci	Článek 4	
	Nejlepší zájem dítěte	Článek	
	Obnovení rodinných vazeb	Články 4 a 10	
	Zranitelné osoby / zranitelnost	Čl. 3 odst. 9	
	Směrnice 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV	Věk pohlavní dospělosti	8. bod odůvodnění Čl. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 2

3. Vnitrostátní právní předpisy a judikatura

	Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	Příslušná judikatura
<p>Země</p>	<p>Příslušné právní předpisy</p>	<p>Příslušná judikatura</p>
<p>Rakousko</p> <p>Podle článku 13/3 spolkového zákona o obecných pravidlech řízení ve spolkovém úřadu pro přistěhovalectví a azyl může Spolkový úřad pro přistěhovalectví a azyl nebo Spolkový správní soud nařídit v rámci metody několikanásobného vyšetření (článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005) také radiologické vyšetření, zejména rentgenová vyšetření ke stanovení věku, pokud se cizinci nepodaří doložit udávanou a na základě výsledků předběžných řízení pochybnou nezletilost pomocí nezpochybnitelných dokumentů nebo jiných vhodných a rovnocenných důkazních prostředků. Každá metoda vyšetření musí být provedena s co nejmenší možnou mírou zásahu. Spolupráci cizince na radiologickém vyšetření nelze vynucovat. V případě, že důvodné pochybnosti přetrvávají i po vyšetření ke stanovení věku, je ve prospěch cizince nutné předpokládat, že je nezletilý. Toto právní ustanovení bylo původně přijato v roce 2009 v bývalém článku 15/1/6 rakouského azylového zákona z roku 2005. Od roku 2014 ho upravuje Spolkový zákon o obecném postupu Spolkového úřadu pro přistěhovalectví a azyl.</p> <p>Článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005 definuje metodu vícenásobného přezkumu jako nejmodernější model pro určení věku na základě tří individuálních lékařských vyšetření (zejména tělesných, zubních a rentgenových). Toto právní ustanovení bylo přijato v roce 2009.</p> <p>Článek 29/6/2 rakouského azylového zákona z roku 2005 stanoví, že v nutném případě musí být metoda několikanásobného vyšetření pro určení věku (článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005, článek 13/3 spolkového zákona o obecném postupu Spolkového úřadu pro přistěhovalectví a azyl) provedena bez zbytečného prodlení na začátku přijímacího řízení. Toto právní ustanovení bylo přijato v roce 2015.</p>	<p>Podle článku 13/3 spolkového zákona o obecných pravidlech řízení ve spolkovém úřadu pro přistěhovalectví a azyl může Spolkový úřad pro přistěhovalectví a azyl nebo Spolkový správní soud nařídit v rámci metody několikanásobného vyšetření (článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005) také radiologické vyšetření, zejména rentgenová vyšetření ke stanovení věku, pokud se cizinci nepodaří doložit udávanou a na základě výsledků předběžných řízení pochybnou nezletilost pomocí nezpochybnitelných dokumentů nebo jiných vhodných a rovnocenných důkazních prostředků. Každá metoda vyšetření musí být provedena s co nejmenší možnou mírou zásahu. Spolupráci cizince na radiologickém vyšetření nelze vynucovat. V případě, že důvodné pochybnosti přetrvávají i po vyšetření ke stanovení věku, je ve prospěch cizince nutné předpokládat, že je nezletilý. Toto právní ustanovení bylo původně přijato v roce 2009 v bývalém článku 15/1/6 rakouského azylového zákona z roku 2005. Od roku 2014 ho upravuje Spolkový zákon o obecném postupu Spolkového úřadu pro přistěhovalectví a azyl.</p> <p>Článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005 definuje metodu vícenásobného přezkumu jako nejmodernější model pro určení věku na základě tří individuálních lékařských vyšetření (zejména tělesných, zubních a rentgenových). Toto právní ustanovení bylo přijato v roce 2009.</p> <p>Článek 29/6/2 rakouského azylového zákona z roku 2005 stanoví, že v nutném případě musí být metoda několikanásobného vyšetření pro určení věku (článek 2/1/25 rakouského azylového zákona z roku 2005, článek 13/3 spolkového zákona o obecném postupu Spolkového úřadu pro přistěhovalectví a azyl) provedena bez zbytečného prodlení na začátku přijímacího řízení. Toto právní ustanovení bylo přijato v roce 2015.</p>	<p>Rakouský Nejvyšší správní soud rozhodl, že v případech, kdy neexistuje dostatek důkazů k prokázání údajné nezletilosti žadatele, musí první instance nařídit určení věku. Předpoklad věku založený výhradně na vzhledu žadatele právním pracovníkem není dostatečný (VwGH 16. 4. 2007, Ra 2005/01/0463);</p> <p>Rakouský Nejvyšší správní soud rozhodl, že pokud výsledky šetření již ospravedlňují předpoklad zletilosti žadatele, není Spolkový úřad pro přistěhovalectví a azyl povinen nařídit metodu několikanásobného vyšetření ke stanovení věku žadatele, ani není v takových případech uplatněna zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“. (VwGH 25.2.2015, Ra 2014/20/0045) Rakouský Nejvyšší správní soud rozhodl, že výsledek metody několikanásobného vyšetření pro určení věku žadatele je považován za součást celého postupu stanovení okolností případu pro účely rozhodnutí. Neprovedení řádného šetření nebo vadné odůvodnění uvedené v rozhodnutí ve věci posouzení věku žadatele vede k protiprávnímu rozhodnutí. (VwGH 25.2.2016, Ra 2016/19/0007)</p>
<p>Belgie</p> <p>Zákon o opatrovnictví ze dne 24. prosince 2002: zřízení Opatrovnického úřadu odpovědného za převzetí nezletilých osob bez doprovodu do péče a za ustanovení opatrovníků.</p> <p>Článek 7 zákona o opatrovnictví stanoví:</p> <p>§ 1. Pokud má Opatrovnický úřad nebo orgány příslušné v oblasti azylu, přístupu na území, pobytu a vyhoštění důvodnou pochybnost o věku dotčené osoby, nařídí Opatrovnický úřad okamžitě lékařské vyšetření lékařem s cílem ověřit, zda je daná osoba mladší 18 let či nikoli.</p> <p>Lékařské vyšetření se provádí pod dohledem Opatrovnického úřadu.</p>	<p>Je zapotřebí též uvést, že dne 18. července 2013 Ústavní soud objasnil, že stanovení věku s ohledem na případné ustanovení opatrovníka je uplatněním zákona o policii a bezpečnosti. Opatrovnický úřad nemůže v žádném případě určit osobní status nezletilé osoby, ani nemůže rozhodovat spor týkající se občanského práva. Podle článku 144 Ústavy jsou pro takové soudní řízení výlučně příslušné soudy. V důsledku toho, pokud si mladý člověk přeje, aby jeho jméno a datum narození byly potvrzeny úředně (pokud jde o Opatrovnický úřad a imigrační orgány), musí iniciovat soudní řízení před příslušným soudem podle článku 46 občanského zákoníku a/nebo článku 27 belgického zákona o mezinárodním právu soukromém.</p>	<p>Je zapotřebí též uvést, že dne 18. července 2013 Ústavní soud objasnil, že stanovení věku s ohledem na případné ustanovení opatrovníka je uplatněním zákona o policii a bezpečnosti. Opatrovnický úřad nemůže v žádném případě určit osobní status nezletilé osoby, ani nemůže rozhodovat spor týkající se občanského práva. Podle článku 144 Ústavy jsou pro takové soudní řízení výlučně příslušné soudy. V důsledku toho, pokud si mladý člověk přeje, aby jeho jméno a datum narození byly potvrzeny úředně (pokud jde o Opatrovnický úřad a imigrační orgány), musí iniciovat soudní řízení před příslušným soudem podle článku 46 občanského zákoníku a/nebo článku 27 belgického zákona o mezinárodním právu soukromém.</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
	<p>Náklady na lékařské vyšetření hradí žádající orgán. Pokud Opatrovnický úřad nařídí vyšetření z vlastního podnětu, náklady hradí on.</p> <p>§ 2. Pokud lékařské vyšetření ukáže, že dotčená osoba je mladší 18 let, použije se Článek 8. Pokud lékařské vyšetření ukáže, že dotčená osoba je starší 18 let, opatrovnickví ze strany Opatrovnického úřadu podle práva vyprší. Opatrovnický úřad neprodleně informuje dotčnou osobu, jakož i orgány příslušné pro oblast azylu, přístupu na území, pobytu a vyhoštění a všechny ostatní dotčené orgány.</p> <p>§ 3. V případě pochybností ohledně výsledku lékařského vyšetření se bere v úvahu nejnižší věk.</p>
Bulharsko	<p>ZÁKON O AZYLU A UPRCHLÍČÍCH V platnosti ode dne 1. prosince 2002</p> <p>Čl. 61 odst. 3 (doplněný – SG 101/2015) Vzniknou-li důvodné pochybnosti o tom, že takový cizinec není nezletilý nebo nedosáhl právní plnoletosti, nařídí vyšetřující orgán vypracování odborného posudku k určení jeho věku.</p>
Chorvatsko	Zákon o mezinárodní a dočasné ochraně (Věstník č. 70/2015)
Kypr	<p>Aktivace procesu posouzení věku je založena na následujících právních ustanoveních:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podle čl. 10 odst. 1 písm. G) kyperského zákona o oprchlících může Azylový úřad v rámci posuzování žádosti nezletilé osoby bez doprovodu o mezinárodní ochranu využít lékařská vyšetření s cílem určit její věk. - V čl. 4 odst. 3 písm. a) a b) usnesení Rady ze dne 26. června 1997 se ve vztahu k nezletilým osobám bez doprovodu ze třetích zemí stanoví, že „a) [n]ezletilé osoby bez doprovodu, které žádají o mezinárodní ochranu a tvrdí, že jsou nezletilé, musí prokázat svůj věk; b) [p]okud takové důkazy neexistují nebo pokud přetrvávají vážné pochybnosti, mohou členské státy věk žadatelů o mezinárodní ochranu objektivně odhadnout. Za tímto účelem může členský stát nezletilou osobu s jejím souhlasem a se souhlasem jejího ustanoveného zástupce poslat na lékařské posouzení věku provedené specializovaným zdravotnickým personálem“.
Česko	<p>zákon č. 325/1999 § 89</p> <p>zákon č. 326/1999 § 124</p> <p>zákon č. 109/2002 § 23</p>
Dánsko	Podle § 40 c odst. 2 dánského zákona o cizincích může dánská státní policie a dánský imigrační úřad požadovat, aby cizinec bez doprovodu, který uvádí, že je nezletilý, šel za účelem stanovení věku cizinců na lékařské vyšetření.
Estonsko	<p>Zákon o soudním vyšetřování byl schválen dne 1. ledna 2002.</p> <p>Zákon o udělování mezinárodní ochrany cizincům, přijatý dne 1. července 2006</p>
	Neexistují žádná taková rozhodnutí.
	Není k dispozici
	Není k dispozici
	Soudní rozhodnutí jsou individuální.
	Není k dispozici
	Ještě nejsou k dispozici žádné soudní případy s aspekty posuzování věku.

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
Finsko	<p>Lékařské posouzení věku je ve finském zákoně o cizincích od roku 2010. V § 6a se uvádí, že: K určení věku osoby usilující o sloučení rodiny nebo cizince, který žádá o povolení k pobytu, může být provedeno zdravotní posouzení věku, pokud existuje důvodné podezření ohledně spolehlivosti informace, kterou daná osoba poskytla o svém věku.</p> <p>– Ve Finsku neprobíhají legislativní změny související s posuzováním věku.</p>
Francie	<p>Zákon ze dne 14. března 2016 o ochraně dítěte. Použití rentgenových paprsků je nyní omezeno a vyšetření pohlavní vyspělosti je pro posouzení věku osob prolašujících, že jsou mladší 18 let, nyní zakázáno.</p> <p>Zákon ze dne 14. března 2016 doplnil článek 388 občanského zákoníku. V této věci se od doby přijetí tohoto nového zákona neobjevil žádný případ.</p> <p>Nejnovější rozhodnutí o této záležitosti je rozhodnutí odvolacího soudu v Rennes ze dne 13. ledna 2015 (https://www.legifrance.gouv.fr/affichJurJudi.do?oldAction=rechJurJudi&idTexte=JURITEXT000030123464&fastReqId=1477313596&fastPos=2).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Představení situace: Dotyčná osoba prohlásila, že se narodila 26. října 1996 v Kinshase; v důsledku toho se jednalo o nezletilou osobu. Za účelem doložení její totožnosti byla předložena kopie jejího rodného listu, vystaveného dne 9. srpna 2012 starostou města Bumbu (Demokratická republika Kongo). Bylo zahájeno opatrovnické řízení a předseda Generální rady (<i>département</i>) podal návrh na ukončení dohledu. - Analýza dokumentů dospěla k závěru, že dokumenty jsou pravé; připomněla však, že rodný list se zakládá na pouhém ústním prohlášení rodičů, a nemá tudíž žádnou soudní hodnotu. Tento doklad též nestačil k určení věku dané osoby vzhledem k chybějící důkazní hodnotě a nemohl odůvodnit její zákonnou věkovou hranici. Nicméně posouzení věku bylo provedeno na základě rentgenových snímků (zápěstí a levé ruky), klinických vyšetření a analýzy růstových plotének. - Ve všech opatřeních se odkazuje na zprávu Národní lékařské akademie ze dne 16. ledna 2007, v níž se uvádí, že „posouzení kosterního věku díky rentgenovému snímku zápěstí a levé ruky“, které odkazuje na metodu Atlasu Greulich a Pyleho, zůstává nejjednodušší a nejspolehlivější metodou. Je používána všeobecně. Zejména nebyly dosud prokázány žádné rasové rozdíly. Akademie uvedla, že „je velmi vzácné, aby vývoj kostí a skutečný věk neodpovídaly; pokud tomu však tak je, vede většina těchto situací k nižšímu odhadu skutečného věku“. - Všechny důkazy, které byly předloženy k posouzení soudem, dokládají a potvrzují zákonnou věkovou hranici daného jedince. <p>Jiná rozhodnutí se stejným odůvodněním:</p> <p>Odvolací soud v Rennes – 28. října 2014 https://www.legifrance.gouv.fr/affichJurJudi.do?oldAction=rechJurJudi&idTexte=JURITEXT000029685707&fastReqId=698863264&fastPos=3%0D.</p> <p>Odvolací soud v Rennes – 28. října 2014 https://www.legifrance.gouv.fr/affichJurJudi.do?idTexte=JURITEXT000028708810.</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
	<p>Odvolačí soud v Limoges – 3. března 2014 https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?oldAction=rechJuriJudi&idTexte=JURITEXT000028708995&fastReq1%20d=1179022326&fastPos=9.</p> <p>Je třeba poznamenat, že zákon ze dne 14. března 2016 odpovídá na tyto otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rentgenové záření se používá jako alternativní prostředek a v případě chybějícího platného dokladu totožnosti a v případech, kdy udávaný věk není jistý. - Postup je následován soudními orgány a po dohodě s daným jedincem. - Vyšetření by mělo být provedeno opatrně (jakakoli pochybnost by měla být ku prospěchu daného jedince s přihlídnutím k dalším lékařským a sociálním údajům). <p>a) Oberlandesgericht (Vrchní zemský soud) v Karlsruhe, rozhodnutí ze dne 26. srpna 2015 – 18 UF 92/15</p> <p>Úvodní poznámka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Další šetření vyplývající z povinnosti vyšetřovat z moci úřední jsou závislá na pochybnostech o věku dotčené osoby. Pokud je tvrzení, že se jedná o nezletilou osobu, zjevně nesprávné nebo pokud daná osoba nevysvětlí okolnosti, které údajně prokazují její nezletilý věk, s dostatečnou věrohodností, nevyžaduje povinnost vyšetřovat z moci úřední „nerozlišující“ šetření. (poznámka č. 25) 2. Ačkoli existuje zásada „v případech pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“, která znamená, že ve prospěch dané osoby má být předpokládána nezletilost, pokud pochybnosti týkající se její zletilosti nelze zcela vyvrátit. Tato zásada se však uplatní pouze v případě, že soud nemůže získat přiměřenou jistotu ohledně skutečného věku dané osoby poté, co vycerpal všechny procesně možné a přípustné vyšetřovací možnosti naznačené okolnostmi. (poznámka č. 33) 3. O rozsahu povinnosti dotčené osoby při určování věku spolupracovat podle § 27 zákona o řízeních v rodinných věcech a v nesporných věcech. (poznámka č. 24) 4. O významu a platnosti rentgenového vyšetření kostry ruky. (poznámka č. 31) <p>Další hlavní body</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Povinnost spolupracovat definovaná v § 27 zákona o řízeních v rodinných věcech a v nesporných věcech obvykle zahrnuje předání k lékařskému vyšetření k ověření udávaného věku, pokud toto vyšetření není ponižující a je přiměřené (shoda s OLG Hamm, 25. února 2014, 1 UF 213/13). (poznámka č. 24) 2. Lékařské vyšetření nezbytné pro určení nezletilosti dotčené osoby jako předpoklad pro její vzetí do péče podle § 42 sociálního zákoníku VII (§ 62 odst. 1 sociálního zákoníku I) může být tvořeno rentgenovým vyšetřením. Je rovněž přípustné nahlížet do již existující radiografie k určení věku dané osoby (shoda s OVG Hamburg, 9. února 2011, 4 Bs 9/11JAmt 2011, 472). (poznámka č. 32)
Německo	<p>§ 42f sociálního zákona VIII popisuje pravidla pro určování věku v procesu převzetí do péče Úřadem pro sociální ochranu mladých lidí (zavedená dne 1. listopadu 2016).</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>3. To, zda daná osoba dosáhla zletilosti, nelze spolehlivě určit výhradně na základě rentgenového vyšetření zralosti kostry ruky. (poznámka č. 31)</p> <p>b) Vrchní správní soud, Brémy, rozhodnutí ze dne 22. února 2016 – 1 B 303/15</p> <p>Hlavní body vztahující se k tomuto dotazníku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezletilost byla výslovně definována zákonem, když dne 1. listopadu 2015 vstoupil v platnost § 42f sociálního zákoníku VIII. • Nezletilost musí být určena na základě kontroly dokladů totožnosti (totožnost musí mimo jiné s přiměřenou spolehlivostí prokázat fotografie). V případě, že nejsou k dispozici doklady totožnosti, použijí se informace poskytnuté dotčenou osobou. Pokud jsou tyto informace pochybné, musí být pro posouzení a určení věku provedena kvalifikovaná vizuální kontrola (vnější vzhled, výslech s tlumočnickem, použití jakýchkoli jiných dokumentů, jsou-li k dispozici). Vždy se uplatňuje zásada čtyř očí u dvou zkušených pracovníků úřadu v oblasti péče o mládež. V případě, že určité pochybnosti ohledně informací, které uvedla daná osoba, přetrvávají i po vizuální kontrole, ale celkově lze s přiměřenou pravděpodobností předpokládat, že daná osoba je nezletilá, jsou požadavky na uplatnění zákona upravujícího problematiku nezletilých osob splněny. • Výsledkem kvalifikované vizuální prohlídky může být i to, že zletilost musí být předpokládána, protože vnější vzhled dané osoby jasně ukazuje, že je plnoletá. Stejně tak může k tomuto výsledku vést i posouzení informací získaných během pohovoru, pokud prohlášení dané osoby nemožno poskytnout průkazné a věrohodné důkazy o procesu vývoje. Obecná tvrzení a rozpory v kombinaci s vnějším vzhledem mohou vést k témuž výsledku (brémský Vrchní správní soud, rozhodnutí ze dne 18. listopadu 2015 – 2 B 221/15). • Kvalifikovaná vizuální prohlídka, která bere v úvahu více než jen vnější fyzické vlastnosti, může být ve skutečnosti vhodnou metodou pro posouzení a stanovení věku osoby (mnichovský Správní soud, rozhodnutí ze dne 23. září 2014 – 12 CE 14.1833). • Pokud kvalifikovaná vizuální prohlídka nevytvoří dostatečně spolehlivý výsledek, musí být zadáno lékařské vyšetření. Důvodová zpráva pro § 42f sociálního zákoníku VIII (Listiny Bundestagu 18/6392) uvádí podrobnosti o kritériích takového vyšetření a naznačuje, že se jedná o nejjemnější – a v možné míře – nejspolehlivější metodu, kterou lze vybrat. • Tento odstupňovaný postup odpovídá příslušné technické normě (doporučení Spolkové pracovní skupiny sociálních orgánů pro mládež), na kterou odkázala důvodová zpráva k § 42 sociálního zákoníku VIII. 	
Řecko	Čl. 13 odst. 4, 5, 6, 7

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
Maďarsko	Zákon LXXX z roku 2007 o azylu, vládní nařízení 301/2007. (XI. 9) o výkonu zákona LXXX z roku 2007 o azylu, Zákon XXIX z roku 2016 o odborných svědčích.
Irsko	Zákon o uprchlících z roku 1996 V § 8 odst. 5 písm. a) zákona o uprchlících je uvedeno, že pokud se oprávněnému úředníkovi komisaře nebo imigračního úředníkovi zdá, že osoba, která přijela do státu, je mladší 18 let, musí být toto dítě předáno Úřadu pro děti a rodinu (TUSLA), který poté rozhodne, zda jeho jménem podá žádost o azyl, či nikoli. V případě, že žádost je podána, pomáhá Úřad pro děti a rodinu (TUSLA) a právní zástupce z Právní služby pro uprchlíky nezletilé osobě během celého azylového řízení, včetně doprovodu na pohovor. Zákon o mezinárodní ochraně z roku 2015 (dosud nevstoupil v platnost). § 14 mimo jiné stanoví, že pokud se úředníkovi uvedenému v § 13 zdá, že osoba, která hodlá podat žádost o mezinárodní ochranu nebo která je předmětem předběžného pohovoru, nedosáhla věku 18 let a nedoprovází ji dospělá osoba, která je odpovědná za péči o ni a její ochranu, sdělí úředník tuto skutečnost co nejdříve Úřadu pro děti a rodinu. § 15 odst. 4 stanoví, že pokud se Úřadu pro děti a rodinu na základě informací, včetně právního poradenství, které má k dispozici, zdá, že žádost o mezinárodní ochranu by měla být podána jménem osoby, která nedosáhla věku 18 let (v tomto pododdíle označovaném jako „dítě“) a s ohledem na niž úřad poskytuje péči a ochranu, zajistí jmenování svého zaměstnance nebo takové jiné osoby, kterou může určit, aby žádost podali jménem dítěte a aby ho zastupovali a pomáhali mu v souvislosti s posouzením žádosti. § 24 odst. 1 stanoví, že pokud ministr nebo úředník pro mezinárodní ochranu považuje na základě přiměřené příčiny za nezbytné tak učinit s cílem určit, zda žadatel uvedený v § 15 odst. 4 dosáhl věku 18 let, může s výhradou ustanovení tohoto paragrafu rozhodnout, že bude provedeno vyšetření, jehož cílem je určit věk žadatele.
	<p>AM v. komisař pro žádosti uprchlíků Žadatel/žalobce: A.M.</p> <p>Odpůrce / žalovaní: komisař pro žádosti uprchlíků Citace:[2005] IEHC 317</p> <p>Žadatel o azyl tvrdil, že byl v době žádosti o azyl nezletilý. Komisař pro žádosti uprchlíků s ním vedl pohovor, aby posoudil jeho věk, a dospěl k závěru, že mladší 18 let není. Komisař poté žádost žadatele posuzoval jako žádost dospělé osoby a včas mu vydal zamítavé rozhodnutí o žádosti o azyl. Žadatel zpochybnil jak posouzení věku, tak stanovení postavení uprchlíka.</p> <p>Soudní dvůr zrušil rozhodnutí posuzující věk žadatele s tím, že k procesním požadavkům na takový postup patří toto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žadatel má být jednoduchými výrazy sdělen účel pohovoru; 2. žadatel má právo na to, aby mu jednoduchými výrazy byl sdělen důvod nebo důvody, proč tazatel považuje tvrzení za nepravdivé, a aby dostal příležitost k vyřešení těchto záležitostí; 3. žadatel má právo na to, aby mu byly sděleny veškeré výhrady tazatele, pokud jde o doklady totožnosti, a aby dostal příležitost k vyřešení této záležitosti; 4. v případě, že je rozhodnutí pro žadatele nepříznivé, je zřetelně a neprodleně informován o rozhodnutí a jeho důvodech; a 5. možnost a postup nového posouzení se sdělí ústně a písemně.

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>§ 24 odst. 2 stanoví, že „výšetření podle pododdílu 1 je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) provedeno při plném respektování důstojnosti žadatele, b) v souladu s potřebou dosáhnout spolehlivého výsledku co nejméně invazivním výšetřením, a c) pokud je výšetření lékařským výšetřením, které provádí registrovaný lékař nebo jiný odborně způsobilý lékař, jak může být stanoveno“. <p>§ 24 odst. 7 stanoví, že příměřená příčina může vzniknout na základě „obecných prohlášení nebo jiných relevantních údajů, [že] existují důvody k pochybnostem v souvislosti s věkem žadatele“.</p> <p>Oddíl 24 odst. 3 stanoví, že souhlas s lékařským výšetřením musí být získán buď od a) žadatele, b) dospělé osoby, která nese odpovědnost za péči o žadatele a jeho ochranu, nebo od c) zaměstnance či jiné osoby ustanovené Úřadem pro děti a rodinu, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu jménem dítěte.</p> <p>§ 24 odst. 4 stanoví, že dítě musí být informováno v jazyce, u kterého lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) možnosti určit jeho věk na základě výšetření; b) metodě nebo metodách výšetření; c) možných důsledcích výsledku výšetření pro žádost o mezinárodní ochranu; a d) důsledcích odmítnutí podstoupit výšetření ze strany dítěte. <p>Důsledky odmítnutí podstoupit výšetření jsou uvedeny v § 24 odst. 5, konkrétně to, že ministr nebo úředník pro mezinárodní ochranu mohou přistoupit k určení, zda žadatel dosáhl věku 18 let.</p> <p>Zvláštní ustanovení týkající se lékařského výšetření ve vztahu k osobám se sporným věkem v souvislosti se zajištěním jsou obsažena v § 25, podobně jako v § 24.</p> <p>§ 25 mimo jiné stanoví, že pro účely § 20 odst. 7 písm. b) může ministr nařídít výšetření za účelem určení věku osoby.</p>	<p>Soud shledal, že tyto požadavky nebyly v tomto případě splněny.</p> <p>Zásady: Mezi minimální procesní požadavky týkající se posuzování věku nezletilých osob v rámci azylového řízení patří: i) žadatel má být jednoduchými výrazy informován o účelu pohovoru; ii) žadatel má právo na to, aby mu jednoduchými výrazy byl sdělen důvod nebo důvody, proč tazatel považuje tvrzení za nepravdivé, a aby dostal příležitost k vyřešení těchto záležitostí; iii) žadatel má právo na to, aby mu byly sděleny veškeré výhrady tazatele, pokud jde o doklady totožnosti, a aby dostal příležitost k vyřešení této záležitosti; iv) v případě, že je rozhodnutí pro žadatele nepříznivé, je zřetelně a neprodleně informován o rozhodnutí a jeho důvodech; a v) je možné ústně a písemně sdělit možnost a postup opětovného posouzení.</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>Itálie</p> <p>Legislativní nařízení č. 142/2015, články 17–18–19 (provádějící nařízení EU č. 2013/33)</p> <p>Vyhláška (projednávaná Radou ministrů): „regolamento recante definizione dei meccanismi per la determinazione dell'età dei minori stranieri non accompagnati vittime di tratta, in attuazione dell'art. 4, comma 2, del decreto legislativo 4 marzo 2014, n. 24“.</p> <p>Art. 8, DPR 22-9-1988, n. 448 (nei processi penali, in caso di incertezza sulla minore età il giudice dispone, anche d'ufficio, una perizia) Art. 28, co. 3, D.Lgs. 286/98 (BIC) Art. 19, co. 2, lett. a), D.Lgs. 286/98 (divieto espulsione minori stranieri) Art. 19, D.Lgs. 25/2008, kterým se provádí směrnice EU 2005/85 (posouzení věku se může uskutečnit v kterékoli fázi řízení) L'art. 4, co. 2, D.Lgs. 4-3-2014, č. 24, kterým se provádí směrnice 2011/36 (definuje holistický postup posuzování věku; předpoklad nezletilosti v případě pochybností).</p> <p>V roce 2017 byla schválena nová vyhláška obsahující postup pro posuzování věku nezletilých osob bez doprovodu, u nichž existuje podezření, že se jedná o oběti obchodování s lidmi.</p> <p>https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2016/12/22/16G00248/sg.</p>	<p>27. ledna 2014 Tribunale di Torino: radiologické posouzení nemůže vyloučit, že – v jednotlivých případech – by se mohla objevit tolerance chyb posuzování věku. V případě pochybnosti se předpokládá nezletilost.</p> <p>http://www.questionegiustizia.it/articolo/i-metodi-di-accertamento-dell-eta-cronologica-dei_05-03-2015.php.</p>
<p>Lotyšsko</p> <p>Dne 19. ledna 2016 vstoupil v platnost nový lotyšský zákon o azylu. Podle ustanovení zákona o azylu je Státní pohraniční stráž Lotyšska odpovědná za přijímání žádostí o azyl od žadatelů o azyl a výkon souvisejících počátečních činností, mimo jiné určení totožnosti žadatelů o azyl.</p> <p>Část 2 § 7 zákona o azylu stanoví, že při identifikaci žadatele o azyl a jeho státní příslušnosti má Státní pohraniční stráž právo provádět kontrolu žadatele o azyl a jeho majetku a zabavovat předměty a dokumenty, pokud by mohly mít význam při posuzování žádosti nebo pokud mohou pro žadatele o azyl nebo pro osoby v jeho okolí představovat hrozbu.</p> <p>Při rozhodování o lékařském odborném vyšetření informuje Státní pohraniční stráž nezletilou osobu bez doprovodu neprodleně a za přítomnosti zástupce v jazyce, kterému rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o možnosti, že její věk může být určen na základě odborného lékařského vyšetření, o průběhu tohoto odborného vyšetření, a možném dopadu výsledků odborného lékařského vyšetření na posouzení žádosti, a rovněž o důsledcích, které by mohly nastat, pokud by zástupce nezletilé osoby bez doprovodu odborné lékařské vyšetření odmítl.</p> <p>Pokud není věk vyšetřované osoby během procesu posuzování věku stanoven bez pochyb, zní závěr ve prospěch vyšetřované osoby – osoba je považována za nezletilou.</p>	<p>V souladu s § 182 „Posuzování odborného posudku“ správního řádu posoudí soud odborný posudek v souladu s ustanoveními § 154 „Posouzení důkazů“ tohoto právního předpisu. § 154 stanoví, že soud posoudí důkazy v souladu se svým vlastním přesvědčením, které vychází z komplexně, úplně a objektivně ověřených důkazů, a v souladu se zásadou právního uvědomění na základě logiky, vědeckých poznatků a zásad spravedlnosti; žádný důkaz nemá takový předem stanovený účinek, který by byl pro soud závazný; soudní rozhodnutí uvádí, proč byla dána přednost některým důkazům v porovnání s jinými důkazy a proč některé skutečnosti byly uznány jako prokázané, zatímco jiné jako neprokázané.</p> <p>Pokud znalecký posudek není dostatečně jasný nebo je neúplný, může soud nařídít doplňující odborné vyšetření, jehož provedením pověří stejného odborníka.</p> <p>Pokud odborný posudek není podložen nebo odůvodněn nebo pokud si několik odborníků navzájem oponuje, může soud nařídít opakované odborné vyšetření, jehož provedením pověří jiného odborníka či několik odborníků.</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
	<p>Skutečnost, že zástupce nezletilé osoby bez doprovodu odborné lékařské vyšetření pro určení věku této osoby odmítí, nemůže být jediným důvodem pro rozhodnutí o tom, že žádost nezletilé osoby bez doprovodu bude ponechána bez posouzení, nebo pro rozhodnutí o neudělení postavení uprchlíka či alternativního postavení. Podle článku 3 nařízení kabinetu ministrů Lotyšska č. 776 ze dne 7. září 2004 „Regulace Státního centra pro soudní lékařství“ posílá Státní pohraniční stráž žádosti o soudní lékařské vyšetření za účelem určení věku Státnímu centru pro soudní lékařství, které provádí posouzení věku na základě metodiky registrované podle zákonů a předpisů („Metodika posuzování věku“, č. 2-20/VTMEC-1/336, přijatá dne 7. února 2013).</p> <p>Článek 11 vnitřního předpisu Státní pohraniční stráže č. 1 ze dne 16. ledna 2015 „Nařízení o činnosti příslušníků Státní pohraniční stráže v případech, kdy cizinec podá žádost o azyl“ stanoví, že v případě, kdy je žadatel o azyl podroben vyšetření pro posouzení věku, je předložený odborný posudek zaslán podle § 182 správního řádu soudu k posouzení.</p>
Litva	<p>Zákon o právním postavení cizinců, článek 123 a řád ministra vnitra Litevské republiky o udělování a odmítnání azylu v Litevské republice, oddíl č. 2 (§ 104–114)</p>
Lucembur-sko	<p>Podle čl. 12 odst. 3 revidovaného zákona o azylu a jiných formách ochrany ze dne 5. května 2006 může ministr nařídít lékařské vyšetření s cílem určit věk žadatele o azyl. Je třeba říci, že určení věku má vliv na postup pro udělení mezinárodní ochrany. V tomto ohledu odkazujeme na čl. 9 odst. 2 výše uvedeného zákona, který uvádí, že každý žadatel je povinen sdělit veškeré informace potřebné pro určení oprávněnosti žádosti, a to včetně věku. V případě, že žadatel lékařské vyšetření odmítne, nedostaví se nebo se ukáže, že je plnoletý, bude informován o tom, že tyto okolnosti budou mít negativní vliv na rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu. V tomto případě by žádost o mezinárodní ochranu mohla být zpracována ve zrychleném řízení podle článku 20 výše uvedeného zákona. Od tohoto okamžiku bude v souvislosti s touto žádostí považován za plnoletého. Skutečnost, že nebyl udělen souhlas s tímto lékařským vyšetřením, nebrání ministrům v rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu. Takové rozhodnutí však nebude založeno výhradně na tomto odmítnutí.</p>
Malta	<p>Právní upozornění 243 z roku 2008 Právní upozornění 320 z roku 2005, článek 14</p>
	<p>Nebyla vydána žádná vnitrostátní soudní rozhodnutí týkající se posuzování věku.</p> <p>Není k dispozici</p> <p>Není k dispozici</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
Nizozemsko	<p>Ustanovení jsou obsažena ve vyhlášce o cizincích („Vreemdelingenbesluit“) v článku 3.109d, která vstoupila v platnost dne 20. července 2015.</p> <p>23. října 2003, ABRS 200304904/1</p> <p>Ministr musí zajistit, aby posouzení bylo prováděno spolehlivě a pečlivě, aby mohlo podpořit závěry. Ministr je povinen získat odborníka s požadovanými znalostmi. Aby bylo zajištěno, že posouzení bylo provedeno spolehlivě a důkladně, musí ministr obdržet souhrnnou zprávu, za kterou odborník přebírá odpovědnost, a to i v případě, že si odborník nepřeje zveřejnit své jméno.</p> <p>23. března 2004, ABRS 200307415/1</p> <p>Zpráva o posouzení věku se považuje za odborné poradenství. Argument, že konvenční rentgenové záření nelze použít k správnému zobrazení klíčově kostí, se zamítá. Výzkumná metoda použitá při posouzení je spolehlivá.</p> <p>Není relevantní.</p>
Norsko	<p>Přistěhovalecký zákon, § 88 Posuzování věku</p> <p>Není-li v případě týkajícím se azylu nebo v případě, který se týká povolení k pobytu pro rodinného příslušníka, možné s přiměřenou jistotou určit, zda je cizí státní příslušník starší, nebo mladší 18 let, může být cizí státní příslušník vyzván k tomu, aby se za účelem určení jeho věku nechal vyšetřit. Výsledek vyšetření se posoudí ve vztahu k ostatním informacím v daném případě.</p> <p>Jestliže se cizí státní příslušník odmítne nechat vyšetřit, je si vědom toho, že tato skutečnost může mít význam pro posouzení případu.</p> <p>Král může prostřednictvím nařízení přijmout další ustanovení týkající se provádění vyšetření v souvislosti s věkem.</p> <p>Zákon ze dne 13. června 2003 o přiznávání ochrany cizincům na území Polské republiky</p> <p>Neprobíhají žádné legislativní změny týkající se posuzování věku.</p>
Polsko	<p>Zákon ze dne 13. června 2003 o přiznávání ochrany cizincům na území Polské republiky</p> <p>Neprobíhají žádné legislativní změny týkající se posuzování věku.</p> <p>Není k dispozici</p>
Portugalsko	<p>Zákon č. N27/2008 ze dne 30. června. – zákon o azylu – článek 28 odst. 3</p> <p>Zákon č. N67/98 ze dne 26. října. – zákon o ochraně osobních údajů</p> <p>Zákon č. N45/2004 ze dne 19. srpna zavádí právní režim soudního lékařství.</p>

Rumunsko	Vnitrostátní právní předpisy a judikatura
<p>Zákon č. 122/2006 o azylu v Rumunsku (zveřejněný v Úředním věstníku č. 428/18. 5. 2006, vstoupil v platnost dne 16. srpna 2006) stanoví toto:</p> <p>Článek 16 „Záruky týkající se nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu“</p> <p>1) Žádost nezletilé osoby o azyl, která je bez doprovodu, se posuzuje přednostně.</p> <p>2) Generální inspektorát pro přistěhovalectví přijímá opatření k tomu, aby byl v co nejkratší době ustanoven zákonný zástupce, který je nezletilé osobě bez doprovodu nápomocen během azylového řízení, a to i po dobu řízení o první zemi azylu, řízení o bezpečné třetí zemi, řízení o bezpečné evropské třetí zemi nebo případně řízení o určení odpovědného členského státu.</p> <p>(2^a)1) Nezletilá osoba bez doprovodu je o ustanovení zákonného opatrovníka okamžitě informována. Zákonný opatrovník plní své povinnosti v nejlépeším zájmu dítěte a má pro tento účel nezbytné odborné znalosti.</p> <p>3) Není třeba ustanovit zákonného zástupce nezletilému žadateli o azyl bez doprovodu v případě, že zletilosti dosáhne za 15 dnů od podání žádosti.</p> <p>4) Generální inspektorát pro přistěhovalectví:</p> <p>a) zajistí, aby zákonný zástupce dostal příležitost informovat nezletilou osobu bez doprovodu o významu a možných důsledcích osobního pohovoru a případně o tom, jak se má na osobní pohovor připravit.</p> <p>b) zajišťuje zákonné informační postupy uvedené v článku 17 (práva žadatelů o azyl) a informace o postupech v případě odnětí mezinárodní ochrany, a to jak pro nezletilou osobu, tak pro jejího zákonného zástupce.</p> <p>c) informuje zákonného zástupce a nezletilého žadatele o azyl bez doprovodu v jazyce, kterému žadatel o azyl rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o možnosti provedení forenzního odborného vyšetření pro hodnocení věku. Tyto informace musí obsahovat údaje o metodách lékařského vyšetření, o možných důsledcích výsledku tohoto vyšetření a o tom, jaké důsledky může mít odmítnutí toto forenzní vyšetření podstoupit.</p>	<p>Není k dispozici</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>4) Forenzní vyšetření pro hodnocení věku se provádí za plného respektování lidské důstojnosti nezletilé osoby za použití nejméně invazivních metod, které v co největší možné míře umožňují spolehlivý výsledek.</p> <p>5) Pro účely ustanovení tohoto článku spolupracuje Generální inspektorát pro přístěhovalectví se strukturami orgánů místní veřejné správy s povinnostmi v oblasti podpory a ochrany práv dětí, jakož i se soudy s cílem vyjasnit právní situaci nezletilé osoby nebo v případě, že byla zařazena do zvláštního ochranného opatření.</p> <p>Článek 41 „Stanovení věku nezletilého zahraničního žadatele o azyl“</p> <p>1) Pokud žadatel o azyl prohlásí, že je nezletilý a neexistují vážné pochybnosti ohledně jeho věku, považuje se za nezletilou osobu.</p> <p>2) Pokud nezletilé dítě bez doprovodu nemůže prokázat svůj věk a existují vážné pochybnosti o jeho nezletilosti, odbor Generálního inspektorátu specializující se na otázky azylu požádá před vyřízením žádosti o azyl ve správní fázi o provedení forenzního vyšetření za účelem zhodnocení věku žadatele, a to s předchozím písemným souhlasem nezletilého a jeho zákonného zástupce.</p> <p>3) V případě, že žadatel o azyl a/nebo zákonný zástupce odmítnou provést odborné lékařsko-právní vyšetření pro účely vyhodnocení věku a nejsou předloženy přesvědčivé důkazy týkající se jeho věku, je třeba jej považovat za dospělého.</p> <p>4) V případě uvedeném v odstavci 3 se má za to, že příslušná osoba dosáhla ke dni podání žádosti o azyl věku 18 let.</p> <p>5) Ustanovení odstavce 3 se nepoužijí v případě, kdy na základě odmítnutí podstoupit forenzní vyšetření ke stanovení věku existují oprávněné důvody, které byly zjištěny po hodnocení psychologem v rámci Generálního inspektorátu pro imigraci.</p> <p>6) Výsledek forenzního vyšetření týkajícího se hodnocení věku žadatele se vykládá s ohledem na zásadu vyššího zájmu nezletilé osoby.</p> <p>7) Odmítnutí nezletilého žadatele bez doprovodu podstoupit forenzní vyšetření pro hodnocení věku nemůže být jediným důvodem pro zamítnutí jeho žádosti o azyl a nebrání příslušným orgánům v rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu.</p>	

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>Článek 49 „Forenzní vyšetření“</p> <p>1) Je-li to pokládáno za relevantní pro rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu a pokud existuje souhlas žadatele, podrobí se žadatel forenznímu vyšetření v souvislosti se známkami toho, že byl v minulosti vystaven pronásledování nebo vážnému riziku.</p> <p>2) Odmítnutí žadatele podstoupit forenzní vyšetření podle odstavce 1 nebrání Generálnímu inspektorátu pro přistěhovalectví, aby rozhodl o žádosti o azyl.</p> <p>3) Forenzní vyšetření podle odstavce 1 provádějí instituce soudního lékařství a výsledek je neprodleně předán Generálnímu inspektorátu pro přistěhovalectví. Úhradu výdajů zajišťuje Ministerstvo vnitra z rozpočtu vyčleněného za tímto účelem pro Generální inspektorát pro přistěhovalectví.</p> <p>4) Nemá-li forenzní vyšetření provedeno v souladu s odstavcem 1, informuje Generální inspektorát pro přistěhovalectví žadatele písemně o tom, že může uskutečnit forenzní vyšetření ohledně známek toho, že byl v minulosti vystaven pronásledování nebo vážnému riziku, na jeho vlastní náklady.</p> <p>5) Při svém rozhodování bere Generální inspektorát pro přistěhovalectví v úvahu výsledky forenzního vyšetření podle odstavců 1 a 4 společně s dalšími údaji uvedenými v žádosti o mezinárodní ochranu.</p> <p>Neprobíhají žádné legislativní změny týkající se posuzování věku.</p>	

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
Slovensko	<p>Zákon o azylu č. 480/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů – § 23 odst. 7</p> <p>Má-li ministerstvo pochybnosti o věku žadatele, musí žadatel podstoupit lékařské vyšetření; v případě cizince podle § 16 odst. 2 je nezbytné získat souhlas jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka. Pokud lékařské vyšetření zjistí, že žadatel je plnoletý, přistupuje ministerstvo k němu jako k plnoletému a neprodleně informuje jeho zákonného zástupce či opatrovníka a příslušný soud o výsledku lékařského vyšetření. Pokud cizinec odmítne podstoupit lékařské vyšetření nebo pokud zákonný zástupce či opatrovník s tímto vyšetřením nesouhlasí, považuje se tento cizinec v souladu s tímto zákonem pro účely tohoto řízení za plnoletého. Pokud lékařské vyšetření nemůže určit, zda se jedná o nezletilou, nebo plnoletou osobu, považuje se v souladu s tímto zákonem pro účely řízení za nezletilou osobu a zákonný zástupce a opatrovník žadatele neprodleně vyzoomí. V souladu s pokynem podle § 4 odst. 2 ministerstvo informuje žadatele o možnosti provést lékařské vyšetření ke stanovení jeho věku, o způsobu jeho výkonu a o důsledcích vyšetření pro posouzení žádosti o udělení azylu a o důsledcích odmítnutí vyšetření.</p> <p>* § 4 odst. 2 Před vyplněním dotazníku, nejpozději však do 15 dnů po zahájení řízení, poučí pověřený zaměstnanec ministerstva žadatele o jeho právech a povinnostech během azylového řízení, možných důsledcích nesplnění nebo porušení jeho povinností podle tohoto zákona, o možnosti zastupování v řízení podle zákona a o přístupu k právní pomoci. Ministerstvo rovněž poskytne žadateli informace o nevládních organizacích, které se zaměřují na péči o žadatele a osoby, jimž byl udělen azyl; je-li to možné, musí být pokyny a informace poskytnuty písemně a v jazyce, o němž se předpokládá, že mu žadatel rozumí.</p> <p>* § 16 odst. 2 Právní akty jménem cizince, který nedosáhl plnoletosti, vykonává jeho zákonný zástupce. Pokud takový cizinec pobývá na území Slovenské republiky bez zákonného zástupce, ustanoví mu soud opatrovníka.</p>
Slovensko	<p>Zákon o mezinárodní ochraně (ZMZ-1) – přijat v roce 2016</p>
	Není k dispozici

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>Španělsko</p> <p>Španělská ústava z roku 1978</p> <p>Španělský zákon č. 2/2009 ze dne 11. prosince, kterým se mění základní zákon č. 4/2000 o právech a povinnostech cizinců ve Španělsku a sociálním začlenění.</p> <p>Královský dekret č. 557/2011 ze dne 20. dubna, kterým se schvaluje nařízení, kterým se rozvíjí základní zákon č. 4/2000 o právech a povinnostech cizinců ve Španělsku a sociálním začlenění po reformě provedené základním zákonem č. 2/2009.</p> <p>Španělský zákon č. 1/1996 ze dne 15. ledna o soudní ochraně nezletilých, kterým se částečně upravuje občanský soudní řád.</p> <p>Občanský zákoník</p>	<p>Soudní usnesení Audiencia Provincial de Madrid (§ 22) ze dne 2. 2. 2012 o kritériích pro posouzení věku. Podle usnesení pokládala Komise pro opatrovnictví nezletilých při madridské regionální vládě za jedinečný důkaz lékařské vyšetření věku a toto posouzení nikdy nepřinese přesné závěry. Proto je třeba získat o věku nezletilé osoby více důkazů.</p>
<p>Švédsko</p> <p>Žádosti o azyl jsou posuzovány podle cizineckého zákona z roku 2005 (SFS 2005:716). Tento zákon rozlišuje mezi postupy u dospělých a dětí a některé předpisy jsou pro děti výhodnější. Proto je posouzení věku zapotřebí jako důležitá součást přezkumu žádosti o azyl podaných v souladu s tímto zákonem.</p> <p>Dne 20. července 2016 vstoupil v platnost přechodný zákon, který v některých částech nahrazuje na dobu tři let, tj. do 19. července 2019, cizinecký zákon. Cílem přechodného zákona je omezit možnost získat povolení k pobytu ve Švédsku. Zákon mimo jiné znamená, že uprchlíkům a těm, kteří potřebují doplňkovou ochranu, jsou udělena pouze dočasná povolení k pobytu. Nezletilé osoby a rodiny s dětmi, které požádaly o azyl před 24. listopadem 2015, jsou z působnosti tohoto zákona vyňaty.</p> <p>Dne 1. května 2017 nabyly účinnost změny zákona o cizincích a vyhlášky o cizincích, které upravují posuzování věku v případech, kdy osoba podala žádost o azyl po 1. únoru 2017. Nová ustanovení znamenají, že švédská Agentura pro migraci provede posouzení věku v těch případech, kdy osoba prohlásí, že je mladší 18 let, a kdy existuje důvod ke zpochybnění tohoto tvrzení. Posouzení věku proběhne již v rané fázi azylového řízení. Agentura přijme dočasné rozhodnutí o věku, proti němuž lze podat opravný prostředek, a rozhodnutí bude odděleno od konečného rozhodnutí o povolení k pobytu. Nyní také právní předpisy stanoví, že žadatelé, kteří nepředložili dostatek důkazů o tom, že jsou nezletilými osobami, by měli mít možnost podstoupit lékařské posouzení věku. To lze provést pouze tehdy, pokud k tomu žadatel dal písemný souhlas. Zdravotní posouzení věku bude provedeno před přijetím dočasného rozhodnutí. Nakonec agentura rozhodne o věku žadatele v souvislosti s konečným rozhodnutím o povolení k pobytu.</p>	<p>Poslední a nejvýznamnější precedentní rozsudek Nejvyššího soudu pro migraci ve věci posouzení věku je rozhodnutí ze dne 11. února 2014 (MIG 2014:1), v němž soud zdůrazňuje mimo jiné, že je to žadatel, na němž spočívá důkazní břemeno ohledně jeho udávaného věku, a že Agentura pro migraci nemá povinnost nabídnout lékařské vyšetření, nýbrž je povinna o možnosti podstoupit takové vyšetření pouze informovat. K tomuto rozhodnutí není k dispozici žádný internetový odkaz, ale rozhodnutí lze nalézt na administrativních webových stránkách soudu (pouze ve švédštině).</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
Švýcarsko	<p>V případech, kdy osoba, která podala žádost o azyl před 1. únorem 2017, neexistuje zvláštní vnitrostátní právní předpis, jehož cílem by byla regulace posuzování věku nebo toho, kdy by mělo být posouzení věku v průběhu azylového řízení provedeno. Jedná se v podstatě o posouzení důkazů, které se řídí obecnými právními zásadami, důkazními břemenem atd. Toto posouzení věku se nakonec provádí, když agentura vydá konečné rozhodnutí o povolení k pobytu, proti němuž lze podat odvolání.</p> <p>Švédsko uplatňuje volné posouzení důkazů, což znamená, že neexistují žádná předem stanovená pravidla pro to, jakou hodnotu určitý druh důkazů má, a neexistují ani pravidla pro to, jaký druh důkazů lze předložit na podporu věku (měla by však být odůvodněna). Kromě toho lze rovněž uvést, že ve Švédsku neexistuje ve vnitrostátním právu právní definice totožnosti (která zahrnuje věk osoby). Byla definována pouze soudními rozhodnutími.</p>
Spojené království	<p>Články 7, 8 a 17 a násl. 3bis de la Loi fédérale sur l'asile (L'Asi).</p> <p>Ve Spojeném království neexistují žádné přímé právní předpisy, které by předepisovaly, kdy je posouzení věku povinné nebo relevantní, nebo způsob, jak má být provedeno.</p> <p>Imigrační úředníci na hranici mohou provést prvotní posouzení při prvním setkání s nezletilou osobou bez doprovodu, a to na základě vlastního prohlášení daného jedince, veškerých dostupných dokumentů a osobního posouzení fyzického vzhledu a vystupování imigračním úředníkem. Není to závazné, neboť daná osoba může proti tomu v tomto okamžiku vznést námitky nebo to může napadnout. Kromě toho může imigrační úředník požádat o další vysvětlení názoru na věk daného jedince. Dojde-li ke zpochybnění daným jedincem nebo má-li imigrační úředník obavu, že se jedná o osobu mladší 18 let, uplatní se v obou těchto situacích zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ a s daným jedincem se jedná jako s dítětem. To znamená, že bude předán odboru péče o děti u místního orgánu, který bude následně požádán, aby provedl posouzení věku.</p>
	<p>Jurisprudence du Tribunal administratif fédéral (JICRA 2004/30 et JICRA 2005/16)</p> <p>Na tyto oblasti se vztahují soudní rozhodnutí:</p> <p>Základní požadavky před zahájením pohovoru</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Posouzení musí provést dva vyškolení sociální pracovníci – viz AS v. London Borough of Croydon [2011] EWHC 2091, bod 19 R (FZ) v. London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59, bod 2 J v. Secretary of State for the Home Department [2001] EWHC 3073 (Admin), bod 13 2) Je-li to nezbytné, musí být zajištěn tlumočnick – viz R (FZ) v London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59. 3) Danému jedinci musí být nabídnuta možnost, že může být přítomna nezávislá vhodná dospělá osoba – viz A v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 939 (Admin) R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin), bod 50 R (FZ) v. London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59, bod 25.

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
<p>Podle právních předpisů Spojeného království týkajících se dětí je dítě definováno jako osoba mladší 18 let, a místní orgán má tudíž nepřímou pravomoc stanovit věk, aby si byl jistý, že poskytuje služby pro děti osobě mladší 18 let. Prostředky, s nimiž místní orgán tak učiní, nejsou v právních předpisech stanoveny, ale v praxi obvykle posuzují daného jedince dva sociální pracovníci, kteří na základě tohoto posouzení dospějí k rozhodnutí. K závěru dospějí na základě své odborné přípravy a zkušenosti s prací s mladými lidmi. Ačkoli neexistuje žádný předepsaný způsob, jak musí místní orgány posuzovat věk, soudy stanoví pokyny a minimální normy, které musí místní orgány dodržovat. Klíčovým soudním rozhodnutím bylo rozhodnutí týkající se londýnské městské části Merton (<i>B v. London Borough of Merton [2003] EWHC 1689 (Admin)</i>). Od tohoto případu soudy své stanovisko ještě více rozpracovaly a pro účely posouzení plnoletosti musí být splněny nyní stanovené kumulativní požadavky. To je známo i jako posouzení věku „v souladu s věcí Merton“ nebo posouzení věku „v souladu s judikaturou“.</p>	<p>4) Místní orgány se musí při provádění posouzení řídit svými vlastními pokyny – viz <i>A v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 939 (Admin)</i> a <i>R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin)</i></p> <p>5) Pokud jsou okolnosti případu takové povahy, že je daný jedinec posuzován znovu (například podstoupí druhé posouzení věku), je vhodné, aby se osoby, které provedly první posouzení, na druhém posouzení nepodílely – viz <i>R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin)</i>, body 50 a 69.</p> <p>6) S výjimkou jasných případů (kdy je zřejmé, že je daná osoba mladší nebo starší 18 let a kdy obvykle není nutné zdlouhavé vyšetřování), nemožou osoby posuzující věk určit věk pouze na základě vzhledu žadatele – viz <i>Merton</i>, body 27, 37 a 38.</p> <p><i>R (FZ) v. London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59</i>, bod 3. Pohovor Ti, kteří posuzují věk, musí:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vysvětlit žadateli účel pohovoru – viz <i>Merton</i>, bod 55. 2) snažit se zjistit informace o obecném zázemí žadatele, včetně rodinných poměrů a rodinné anamnézy žadatele, vzdělání a činnosti žadatele v několika předchozích letech – důležité mohou být i etnické a kulturní informace – viz <i>Merton</i>, bod 37. 3) provést posouzení důvěryhodnosti žadatele a položit otázky s cílem ověřit důvěryhodnost žadatele, pokud existuje důvod pochybovat o věku, který žadatel uvádí – viz <i>Merton</i>, bod 37. 4) dát žadateli příležitost vysvětlit veškeré nesrovnalosti v jeho záznamech nebo cokoli, co pravděpodobně povede k negativním zjištěním o věrohodnosti – to je nejlepší udělat co nejdříve, kdy jsou záležitosti „ještě čerstvé v paměti“ – viz <i>Merton</i>, bod 55 <p><i>R (FZ) v. London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59</i>, bod 20 <i>R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin)</i>, bod 52</p>

Vnitrostátní právní předpisy a judikatura	
	<p>5) pamatovat na to, že případy se liší a že úroveň šetření požadovaná v jednom případě nemusí být nutná v jiném případě – viz Merton, bod 50.</p> <p>Závěr</p> <p>1) Místní orgán posuzující věk může vzít v úvahu informace získané ministerstvem vnitřní, musí však přijmout vlastní rozhodnutí, a z toho důvodu musí mít k dispozici dostatečné informace – viz Merton, bod 39.</p> <p>2) Lékařská zpráva není nezbytná a místní orgány nemusí zadávat její vypracování. Předložili-li žadatel lékařskou zprávu, nemají lékařské zprávy pediatričtější váhu než řádně vypracované zprávy zkušených sociálních pracovníků, ale místní orgán nebo státní tajemník Ministerstva vnitřní je nemůže opomíjet – byly-li předloženy, musí být brány v úvahu – viz Merton, body 50 a 51.</p> <p>A v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 939 (Admin), body 33, 34 a 47.</p> <p>3) Závěry a odůvodnění musí vycházet z veškerých dokumentů předložených žadatelem – viz R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin), body 61–64.</p> <p>4) Rozhodnutí, že žadatel, který tvrdí, že je dítě, dítě není, musí být dostatečně odůvodněno (ačkoli odůvodnění nemusí být dlouhé ani rozvedené) – viz Merton, body 45 a 48.</p> <p>A v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 939 (Admin)</p> <p>5) Pohovor musí být sepsán rychle a poznámky musí být přesné a konzistentní – viz R (NA) v. London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin), body 50 a 60 – dvouměsíční období mezi pohovorem a jeho sepsáním bylo shledáno v rozporu se současnou praxí.</p> <p>6) Proces se nestává vadným, pokud není v dokumentu o posouzení uveden čas zahájení a ukončení pohovoru a pokud není zmíněna otázka přestávek, jakkoli žádoucí by tyto informace mohly být – viz ZS (Afghanistan) v. Secretary of State for the Home Department [2015] EWCA Civ 1137, bod 36.</p>

3. a) Vnitrostátní pokyny pro posuzování věku

Země	
AT	-
BE	<p>V případě, že nezletilá osoba bez doprovodu předloží Ministerstvu pro přistěhovalectví žádost o azyl, bude vyplněn identifikační formulář a údaje o totožnosti nezletilé osoby bez doprovodu, např. udávány den a místo narození, budou zaregistrovány.</p> <p>Pokud Opatrovnický úřad, Imigrační úřad nebo Úřad generálního komisaře pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti mají pochybnosti o tom, že dotčená osoba je nezletilá, může být na náklady úřadu, který podá žádost, nařízeno lékařské vyšetření věku. V případě pochybnosti, například v souvislosti s fyzickým vzhledem, chováním nebo způsobem mluvy nezletilé osoby, nebo v případě, že nejsou předloženy doklady totožnosti nebo nelze potvrdit pravost těchto dokladů, lze provést posouzení věku. Vyšetření se s pomocí tlumočnicka vysvětlí nezletilému a nezletilý je o tomto vyšetření informován ve svém jazyce.</p> <p>Posouzení věku se provádí na základě lékařského vyšetření. Lékařské vyšetření je tzv. trojitým vyšetřením:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klinický dojem stomatologa, radiologické vyšetření chrupu (první vyšetření), ruky a zápěstí nedominantní ruky, středních konců obou klíčních kostí (dvě další vyšetření, nakonec provedená po prvním). S cílem zvýšit platnost a spolehlivost se Belgie rozhodla pro kombinaci těchto tří vyšetření⁽¹⁾. V případě, že tato tři vyšetření vedou k různým výsledkům, je brán nižší věk. Kromě toho se u tohoto konkrétního vyšetření používá věk minus směrodatná odchylka 1 k určení, zda je hodnota jedna ve skutečnosti pod nebo nad 18⁽²⁾. Článek 7 zákona o opatrovnictví stanoví, že v případě pochybnosti o výsledku lékařského vyšetření je třeba vzít v úvahu nižší věk. <p>Na základě informací získaných během různých lékařských vyšetření vypracuje lékař zprávu, která bude zaslána Opatrovnickému úřadu, který rozhodne. Toto rozhodnutí je zasláno dotyčné osobě a Imigračnímu úřadu.</p> <p>Odhad věku v různých oborech doporučují odborníci, jako je prof. Dr. G. Willems (Katolická univerzita v Lovani, Lékařská fakulta, katedra věd ústní hygieny, Centrum soudní odontologie), který provedl rozsáhlý výzkum v oblasti odhadu zubního věku a který je mezinárodně uznávaným odborníkem v této oblasti. Tato praxe rovněž respektuje doporučení skupiny AGFAD (Studijní skupina soudního odhadu věku Německého sdružení pro soudní lékařství). Tato studijní skupina, složená ze soudních lékařů, stomatologů, radiologů a antropologů zveřejnila k této problematice pokyny a doporučuje používat následující metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tělesné vyšetření, během něhož se kontrolují antropometrické údaje (výška a hmotnost, tělesný typ), známky pohlavní vyspělosti a možné vývojové poruchy; rentgenový snímek levé ruky; • vyšetření chrupu, během kterého se kontroluje stav chrupu a posuzuje se panoramatický rentgenový snímek chrupu; pokud rentgenový snímek ukáže, že kosti ruky jsou plně vyvinuté, doporučuje se rentgen nebo výpočetní tomografie (CT sken) klíční kosti, na jehož základě se určí, zda daný jedinec dosáhl věku 21 let. <p>Tyto metody by měly být kombinovány tak, aby se zvýšila přesnost diagnostiky a aby se určily případné vývojové poruchy. Tento pokyn dále stanoví podmínky, které musí srovnávací studie splňovat, aby mohly být použity pro odhad věku.</p> <p>Všechny nemocnice, které jsou Opatrovnickým úřadem osloveny, se při odhadování věku řídí pokyny této studijní skupiny.</p>

(1) EMN, BELGIAN CONTACT POINT, Unaccompanied minors in Belgium, Reception, Return and Integration Arrangements, s. 26.

(2) ECRE/BCHV-CBAR, AIDA National Country Report Belgium, 2013, s. 43.

	<p>Obecně platí, že lékařská vyšetření neumožňují přesné určení věku. Všichni odborníci, jako např. prof. Dr. G. Willems, ve skutečnosti uznávají, že vyšetření kosterního a zubního věku jsou vždy odbornými odhady, které neumožňují určit přesný věk. Zdůrazňují, že výsledkem je odhad věku a že by vždy měla být zohledněna tolerance přibližně 1 až 2 roky. Tato metoda umožňuje Opatrovnickému úřadu spolehlivým způsobem určit, zda má být ustanoven opatrovník, a to zejména v případě, že mladistvý člověk nemůže předložit žádné pravé dokumenty nebo jednoduše nezná své datum narození (v rozvojových zemích je podle organizace Unicef zaregistrována pouze polovina narozených dětí mladších pěti let. V subsaharské Africe není registrováno 64 % porodů, a v jižní Asii dokonce 65 % porodů.)</p> <p>Pokud je osoba považována za starší 18 let, určuje její věk Imigrační úřad. Používá se tzv. Gaussova křivka, přičemž střední věk je ponechán vzhledem k menší pravděpodobnosti, že daná osoba bude na okrajích křivky (např. lékař ve své zprávě uvedl, že žadatel je 20,6 let s tolerancí dvou let, 20,6 let je pak nejpravděpodobnější věk. Šance, že je mu méně než 18,6 let nebo více než 22,6 let, je velmi malá). Pokud je podle zprávy lékaře věk udávaný nezletilou osobou bez doprovodu možný, je datum narození uváděné žadatelem akceptováno. Pokud žadatel o azyl tvrdí, že je mu 15 let, avšak zkouška věku prokáže, že je mu mezi 16,6 a 18,6 lety, má se za to, že mu je 16,6 let. V takovém případě vezme Opatrovnický úřad k určení věku a data, kdy opatrovnictví skončí, hodnotu 16,6.</p> <p>Jakmile Opatrovnický úřad rozhodne o posouzení věku, musí CGRS a Imigrační úřad tuto skutečnost respektovat a věk zaregistrovaný v azylovém spisu a ve všech ostatních spisech upravit. Tímto se při uvádění věku udaného při registraci používá formulace „tzv.“.</p> <p>Opatrovník a/nebo nezletilá osoba mohou poskytnout doplňující doklad o věku nezletilé osoby (např. úřední rodný list získaný na velvyslanectví země původu v Belgii nebo sousedních zemích) a opatrovník může vyjádřit svůj názor na věk nezletilé osoby. Pokud nezletilý a/nebo jeho opatrovník s rozhodnutím Opatrovnického úřadu nesouhlasí, může s pomocí právníka podat odvolání k Radě států.</p>
BG	Ano. Zákon o azylu a uprchlících obsahuje článek, který předpokládá provedení posouzení věku.
CH	-
CY	Ano, proces posuzování věku pro nezletilé osoby bez doprovodu v rámci azylového řízení.
CZ	-
DE	<p>Spolkové země (Länder) jsou odpovědné za určování věku nezletilých dětí bez doprovodu, které probíhá v okamžiku „převzetí do péče“ (Inobhutnahme), jakmile se děti dostanou do kontaktu s německým orgánem. Jejich příslušné rozhodnutí je rovněž základem pro azylové řízení.</p> <p>V preambuli zákona, kterým se v roce 2015 změnil sociální zákoník, se odkazuje na doporučení Spolkové pracovní skupiny sociálních orgánů pro mládež (Bundesarbeitsgemeinschaft der Landesjugendämter; http://www.bagjgae.de/downloads/118_handlungsempfehlungen-umf_2014.pdf).</p> <p>Proto § 42f sociálního zákoníku poskytuje základ pro proces určování věku, který zavádí postupné řízení.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kontrola osobních dokladů, vyhledávání dalších informací; 2. pohovor (dva kvalifikovaní zkušení zaměstnanci), celkový dojem z vývoje včetně kvalifikované vizuální prohlídky; 3. v případě pochybností lékařské vyšetření – metoda s nejnižším dopadem na zdraví dítěte. <p>Spolková pracovní skupina sociálních orgánů pro mládež doporučuje konzultovat pro účely procesu určování věku doporučení skupiny pro forenzní diagnostiku věku (Arbeitsgemeinschaft für Forensische Altersspatik, AGFAD);</p>
DK	-
EE	-
EL	Protokol o nezletilých osobě bez doprovodu
ES	-

FI	<p>Finský cizinecký zákon stanoví, že výkon vyšetření vyžaduje, aby osoba, která má být otestována, udělila ze své vlastní vůle písemný informovaný souhlas. Je rovněž požadován písemný souhlas jeho rodiče nebo opatrovníka či jiného zákonného zástupce. Před získáním souhlasu musí být žadatel, osoba usilující o sloučení rodiny a rodič žadatele nebo osoby usilující o sloučení rodiny, opatrovník nebo jiný zákonný zástupce informován o významu posouzení věku, použitých metodách vyšetření, možných zdravotních účincích a důsledcích podrobení se vyšetření a jeho odmítnutí. V jazyce, o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí. Lékařské posouzení věku za účelem stanovení věku provádí na žádost policie, pohraniční strážne nebo finského Imigračního úřadu katedra soudního lékařství na Helsinské univerzitě.</p> <p>Dva odborníci vypracují společné posouzení. Alespoň jeden z odborníků musí být zaměstnancem katedry soudního lékařství na Helsinské univerzitě. Odborníkem může být schválený lékař nebo schválený stomatolog s nezbytnou způsobilostí.</p>
FR	V zájmu prosazování článku L.221-2-2 zákona pro sociální činnost a rodiny vysvětluje vyhláška ze dne 24. června 2016 podmínky přijímání a posuzování věku nezletilých osob, které prohlašují, že jsou nezletilí a které jsou dočasně nebo definitivně zbaveny ochrany své rodiny.
HR	-
HU	-
IE	Ne. Obecně platí, že pokud Úřad pro děti a rodinu (TUSLA) došel k odbornému stanovisku, že osoba, která byla předána do jeho péče, je nezletilá, nebo že je dospělá, akceptuje úřad ORAC stanovisko úřadu TUSLA. Výsledek posouzení úřadu TUSLA musí být úřadu ORAC oznámen písemně ve formě podrobné zprávy. Tato zpráva musí být zařazena do spisu žadatele. Kopie zprávy je postoupena dále. Úřad ORAC uznává zprávu s tím, že přijme odborné stanovisko HSE.
IT	Ne, ale máme několik regionálních pokynů. Viz např. varie\minoril\protocollo_identificazione_msna.pdf
LT	Pokud jde o posuzování věku, neexistuje formální politika ani pokyny na vnitrostátní úrovni.
LU	-
LV	Zákon o azylu (§ 27) stanoví, že nezletilé osoby bez doprovodu musí podstoupit lékařské vyšetření za účelem určení jejich věku.
MT	-
NL	Pokyny jsou určeny pro posouzení věku v azylovém řízení a jsou dále upřesněny v článku C1/2.2 prováděcích pokynů k cizineckému zákonu („Vreemdelingencirculaire“).
NO	<p>Pokyny politiky: PN 2012-011</p> <p>Hlavní směry politiky stanoví pokyny pro vyřizování žádostí o azyl podaných nezletilými osobami bez doprovodu. Jedním z hlavních témat tohoto pokynu je posouzení a určení věku.</p>
PL	Úřad pro cizince a pohraniční stráž obsahuje obecné interní pokyny, v jakém případě by mělo být provedeno posouzení věku a jaké informace o posouzení by měl žadatel dostat.
PT	-
RO	Není k dispozici
SE	Ano. V současné době probíhá revize politiky týkající se posuzování věku v rámci Agentury pro migraci, avšak stále platí pokyny ze září 2015 (SR 35/2015). Politika v SR 35/2015 byla vypracována především na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu pro migraci, které bylo zmíněno v odpovědi na otázku č. 2, ale také kvůli kritice ze strany švédských parlamentních veřejných ochránců práv v roce 2012 (rozhodnutí č. 4107-2011) a v roce 2015 (rozhodnutí č. 6942-2013) ve zvláštních případech týkajících se posuzování věku prováděného agenturou. Rozhodnutí jsou k dispozici na webových stránkách http://www.jo.se/en/ .
SI	Pokud jde o posuzování věku, nemáme na vnitrostátní úrovni žádnou formální politiku ani pokyny. Postup týkající se posuzování věku je v souladu se zákonem o mezinárodní ochraně a pouze pro posouzení věku nezletilých osoby bez doprovodu.

SK	Lékařské posouzení věku je prováděno pomocí rentgenových snímků rukou a loketních kloubů na radiologickém oddělení. Ve zdravotních zprávách je pak uvedeno, že vyšetření kostí na rentgenovém snímku odpovídá vývoji a růstu osoby starší 18 let. Zdravotní posouzení věku se provádí na žádost policie, osoby s rozhodovací pravomocí a opatrovníka.
UK	Ministerstvo vnitra vydalo pro své zaměstnance pokyny, https://www.gov.uk/government/publications/assessing-age-instruction . V současnosti probíhá revize těchto pokynů Sdružení ředitelů odborů pro péči o děti (Association of Directors of Children's Services, ADCS) ve Spojeném království schválilo pro účely posuzování věku následující pokyny pro sociální pracovníky https://adcs.org.uk/assets/documentation/Age_Assessment_Guidance_2015_Final.pdf http://adcs.org.uk/assets/documentation/information_sharing_proforma_april_2015.doc . Kromě toho byly vypracovány i následující pokyny pro sociální pracovníky, kteří provádějí posouzení věku. Na základě zkušeností místních orgánů s vysokým počtem migrujících dětí bez doprovodu se označují jako „Handlingdonské a croydonské pokyny“.

*Jiné vnitrostátní právní nástroje**Vnitrostátní judikatura**Vnitrostátní pokyny***4. Příslušná judikatura ⁽⁶⁶⁾**

Věc ECLI:EU:C:2013:367 C-648/11 – MA a další – Nejlepší zájem dítěte	MA a další
<i>Tarakhel v. Švýcarsko</i> , žádost č. 29217/12, Rada Evropy: Evropský soud pro lidská práva, 4. listopadu 2014	<i>Tarakhel v. Švýcarsko</i>
<i>Abdullahi Elmi a Aweys Abubakar v. Malta</i> , žádosti č. 25794/13 a 28151/13 Rada Evropy: Evropský soud pro lidská práva, v platnosti od 22. listopadu 2016	<i>Abdullahi Elmi a Aweys Abubakar v. Malta</i>
V nedávné době ve Spojeném království Nejvyšší soud a odvolací soud shledaly politiku Spojeného království zaměřenou na usuzování věku dítěte bez doprovodu žádajícího o azyl z jeho vzhladu/vystupování nezákonnou, a to zejména tam, kde může vést k zajištění.	AA v Secretary of State for the Home Department R (on the application of AA (Sudan)) v Secretary of State for the Home Department Court confirms Government's age policy is unlawful

5. Nástroje právně nevytíkatelných předpisů

Výbor OSN pro práva dítěte, obecná připomínka č. 14 (2013) o právu dítěte na prvořadé zohlednění jeho nejlepšího zájmu (čl. 3 odst. 1), 29. května 2013, CRC/C/GC/14.
Výbor OSN pro práva dítěte, obecná připomínka č. 6 (2005): zacházení s nezletilými osobami bez doprovodu a dětmi bez doprovodu mimo jejich zemi původu, 1. září 2005, CRC/GC/2005/6.
Výbor OSN pro práva dítěte, obecná připomínka č. 12 (2009): Právo dítěte být vyslechnuto 1. července 2009, CRC/C/GC/12.
SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Ochrana migrujících dětí {SWD (2017) 129 final}, které obsahuje výslovný odkaz na úřad EASO pro aktualizaci jeho pokynů k posuzování věku.
Akční plán Rady Evropy na ochranu dětí z řad uprchlíků a migrantů (2017–2019) a Akční plán na ochranu migrujících dětí k dispozici na adrese https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168071484e .

⁽⁶⁶⁾ Vzhledem k dynamické a rychle se vyvíjející povaze judikatury v této oblasti by mohly být přínosné odkazy na následující databáze, v nichž se lze informovat o nejnovějších soudních postojích: Evropská databáze právních předpisů v oblasti azylu (EDAL), Refworld a Britský a irský institut právních informací.

Příloha 4 Přehled metod a procesních záruk používaných v procesech posuzování věku ⁽⁶⁷⁾

⁽⁶⁷⁾ Tabulky uvedené v této příloze představují stručné shrnutí zjištění z dotazníku, který úřad EASO rozeslal v letech 2016 až 2017 a jehož cílem bylo zmapovat zvláštnosti a podobnosti praxe.

Přehled postupů a procesních záruk používaných v procesech posuzování věku (68)

Stát EU+	NELEKÁŘSKÉ METODY				LEKÁŘSKÉ METODY							
	Předložené dokumenty	Odhady založené na fyzickém vzhledu (69)	Pohovor pro posouzení věku	Posouzení sociálních služeb	Psychologické pohovory	Prohlídka chrupu	Tělesný vývoj	Vyšetření pohlavní výspělosti (69)	Rentgen karpálních kostí (ruka/zápěstí)	Rentgen klíčních kostí	Rentgen chrupu	Jiné
Rakousko	✓		✓	✓		✓			✓		✓	
Belgie	✓	✓				✓	✓		✓			
Bulharsko	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Chorvatsko	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Kypr	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Česko	✓					✓			✓		✓	
Dánsko	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Estonsko	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					
Finsko	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
Francie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
Německo	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
Řecko	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
Maďarsko	✓	✓				✓			✓		✓	***
Irsko									✓			
Itálie	✓		✓						✓			
Lotyšsko	✓	✓										
Litva	✓	✓	✓			✓			✓		✓	
Lucembursko	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	
Malta	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	****
Nizozemsko	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	****
Norsko	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	*****
Polsko	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	*****
Portugalsko	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	
Rumunsko	✓	✓ ⁽⁷⁰⁾		✓ ⁽⁷¹⁾		✓			✓		✓	
Slovensko	✓	✓				✓						
Slovensko	✓		✓						✓			
Španělsko	✓								✓			
Švédsko	✓	✓	✓			✓			✓		✓	***
Švýcarsko	✓	✓	✓	✓								
Spojené království	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	27	19	17	11	6	16	11	7	23	12	19	4

(68) V případě obětí obchodování s lidmi nebo zranitelných osob⁶⁹

(**) Vizualní posouzení

(***) Rentgen kyčelní kosti

(***) Čtvrté žebro (PT)

(***) MR kolena (SE)

(69) Tabulky uvedené v této příloze představují stručné shrnutí zjištění z dotazníku, který úřad EASO rozeslal v letech 2016 až 2017 s cílem aktualizovat informace shromážděné v roce 2013.

(70) Vezměte prosím na vědomí, že „odhady založené na fyzickém vzhledu“ a „vyšetření pohlavní výspělosti“ jsou sem zahrnuty z toho důvodu, že se objevily v rámci mapování předchozí publikace, i když je úřad EASO již nepovažuje za metody posuzování věku.

(71) Počáteční odhad věku je pouze vodítkem, pokud se na základě tohoto odhadu zjistí, že je daná osoba nezletilá. Pokud tvrdí, že je nezletilá a existuje podezření, že se jedná o dospělého člověka, provede se vždy lékařské vyšetření. Proto je v tomto počátečním odhadu uplatněna zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.

(72) Na Slovensku se uskutečňuje pouze několik konzultací se sociálními pracovníky.

Přehled procesních záruk používaných v procesech posuzování věku (I)

Stát EU+	Nejlepší zájem dítěte zajištěn během procesu posuzování věku	Pokusy o jiné přístupy před použitím posuzování věku	Žadatele podporuje během procesu nezávislá osoba v případech**	Názory žadatele jsou vyslechnuty a brány v úvahu s ohledem na jeho vyspělost	Žadatel je v všech typů posouzení informován o důvodech, metodě, důsledcích a výsledcích	Žadatel je informován pouze u lékařských posouzení	Informovaný souhlas žadatele se vyzádáje bez ohledu na použitou metodu posuzování věku	Souhlas zástupce žadatele je vyzádován ve všech případech
Rakousko	Ano	Ano	Ano	Prostřednictvím zákonného zástupce	Ne	Ano	Ne	Ne
Belgie	Ano*	Ano	Pouze ve složitých případech**	Ano	Ano	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Ne
Bulharsko	Ano**	Ano	Ano**	Prostřednictvím zákonného zástupce	Ne	Ano	Ano	Ano
Chorvatsko	Nespecifikováno	Ano	Ano**	Ano**	Ano	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Kypr	Ano**	Ano	Ano**	Ano	Ano	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Česko	*	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Nespecifikováno
Dánsko	Ano**	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Nespecifikováno
Estonsko	*	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Finsko	Nespecifikováno	Ano	Ano**	Nespecifikováno	Ano, informační stránka	Ne	Ano	Ano
Francie	Nespecifikováno	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Nespecifikováno
Německo	Nespecifikováno	Ano	Ano**	Ano	Ano	Ne	Ano	Nespecifikováno
Řecko	*	Ano	Ano	Nespecifikováno	Ano	Ne	Ano	Nespecifikováno
Mladarsko	Nespecifikováno	Ano	Ano**	Nespecifikováno	Ano	Ne	Ano	Pouze v případě žadatelů mladších 14 let
Irsko	**	Ano	Ano**	Ano	Ano	Ne, používají se pouze nelékařské metody	Ne, používají se pouze nelékařské metody	Ne, používají se pouze nelékařské metody
Itálie	*	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Lotyšsko	*	Nespecifikováno	Ano	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne
Litva	Ano**	Ano	Ano**	Ano**	Ne	Ano	Ano	Ano
Lucembursko	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Malta	*	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno
Nizozemsko	Ano**	Ano	Nezáv. zaměstnanci	Ano	Ano, leták o mezinárodní ochraně informuje o posouzení věku	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Norsko	*	Ano	Ano**	Ano	Ne	Ano	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Polsko	Nespecifikováno	Ano	Ano**	Ano	Ne	Ano	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Portugalsko	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno

Stát EU+	Nelepší zájem dítěte zajištěn během procesu posuzování věku	Pokusy o jiné přístupy před použitím posouzení věku	Žadatele podporuje během procesu nezávislá osoba	Názory žadatele jsou vyloučeny a brány v úvahu s ohledem na jeho vyspělost	Žadatel je u všech typů posouzení informován o důvodech, metodě, důsledcích a výsledcích	Žadatel je informován pouze u lékařských posouzení	Informovaný souhlas žadatele se vyžaduje bez ohledu na použitou metodu posuzování věku	Souhlas zástupce žadatele je vyžadován ve všech případech
Rumunsko	Ano	Ano	Při forenzním vyšetření	Ano	Ne	Ano	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Pouze u lékařské metody posouzení věku
Slovensko	Ano**	Během posouzení	Ano** (71)	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano (písemný souhlas opatrovníka nebo zástupce)
Slovensko	Ano**	Ano	Ano**	Ano**	Ano	Ne	Ano	Ano
Španělsko	Ano*	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno
Švédsko	Ano	Během posouzení	Ano	Ano	Ano	Ne	Pouze u lékařské metody posouzení věku	Nespecifikováno
Švýcarsko	Ano	Ano	Pouze pro dublinské případy	Pouze v případě negativního hodnocení nezletilosti	Ne	Ne	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Spojené království	Ano	Ano	Ano**	Ano	Ano	Ne	Ne, protože se používají pouze nelékařské metody	Ne

(*) Až do výsledku je žadatel pokládán za dítě.

(**) Opatrovník, zástupce nebo úřad sociální ochrany dětí zajišťují nejlepší zájem dítěte

Přehled procesních záruk používaných v procesech posuzování věku (II)

Stát EU+	Během procesu se uplatňuje zásada „v případě pochybnosti rozhodnout ve prospěch žadatele“	Žadatel může posoudit věku odmítnout bez ohledu na použitou metodu	Odmítnutí podstoupit posouzení věku nevede k automatickému zařazení mezi dospělé osoby zohledněno	Žadatel je informován o výsledcích v jazyce, kterému rozumí	Neprůkazné výsledky postupu posuzování věku jsou ve prospěch žadatele.	Dostatečné opravné prostředky, které žadatel může uplatnit proti rozhodnutí o posouzení věku
Rakousko	Ano, pokud jsou výsledky neprůkazné	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého, důvody jsou zkoumány	Ano	Ano	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Belgie	Ano	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano (sociálními asistenty)	Ano	Ano
Bulharsko	Ano	pouze lékařské	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano	Ne	Nespecifikováno
Chorvatsko	Ano, pokud jsou výsledky neprůkazné	Ano	Pouze v případě neopodstatněného odmítnutí	Ano	Ano	Ano, ve stejnou dobu jako rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Kypr	Ano	Ano	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno	Ne
Česko	Ano	Ano	Automaticky považován za dospělého	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Dánsko	Nespecifikováno	pouze lékařské	Ne, automaticky považován za dospělého	Pouze v případě, že výsledky ukáží vyšší věk	Ano	Ano
Estonsko	Ano	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Finsko	Ne	Ano	Pouze v případě neopodstatněného odmítnutí	Ano	Ne (nebude k nim přihlíženo)	Ano, ve stejnou dobu jako rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Francie	Ano	pouze lékařské	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano	Ano	Ano
Německo	Ano	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano	Ano	Ano, ve stejnou dobu jako rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Řecko	Ano	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano	Ano	Nespecifikováno
Maďarsko	Ano	Ano	Automaticky považován za dospělého	Nespecifikováno	Ano	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Irsko	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Ano
Itálie	Ano (tolerance dva roky ve prospěch žadatele)	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano (prostřednictvím kulturních mediátorů a tlumočnicků)	Ano (tolerance dva roky ve prospěch žadatele)	Ano

Stát EU+	Během procesu se uplatňuje zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“	Žadatel může posouzení věku odmítnout bez ohledu na použitou metodu	Odmítnutí podstoupit posouzení věku nevede k automatickému zařazení mezi dospělé osoby	Odmítnutí podstoupit posouzení věku není při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu zohledněno	Žadatel je informován o výsledcích v jazyce, kterému rozumí	Neprůkazné výsledky postupu posuzování věku jsou ve prospěch žadatele.	Dostatečné opravné prostředky, které žadatel může uplatnit proti rozhodnutí o posouzení věku
Lotyšsko	Ano	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Mohlo by to mít vliv, ale jsou brány v úvahu všechny okolnosti a jsou posuzovány individuálně	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Litva	Ano, pokud jsou výsledky neprůkazné	pouze lékařské	Pouze v případě neopodstatněného odmítnutí	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ano	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Lucembursko	Ano	Ne	Automaticky považován za dospělého	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Malta	Ano	Ano	Ne, automaticky považován za dospělého	Nespecifikováno	Ano	Ano	Ano, informován o právu na odvolání
Nizozemsko	Nespecifikováno	Ano	Automaticky považován za dospělého	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ne	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Norsko	Nespecifikováno	pouze lékařské	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ne	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Polsko	Ano, pokud jsou výsledky neprůkazné	pouze lékařské	Automaticky považován za dospělého	Ano, má dopad na důvěryhodnost	Nespecifikováno	Ano	Nespecifikováno
Portugalsko	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Rumunsko	Ne	Ano	Pouze pokud neopodstatněné důvody k odmítnutí	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ano	Nespecifikováno
Slovensko	Ano	ANO, ale znamená automatické zařazení mezi dospělé	Automaticky považován za dospělého	Odmítnutí není zohledněno	Ano	Ano	Ne
Slovinsko	Ano, pokud jsou výsledky neprůkazné	Ano	Pouze pokud neopodstatněné důvody k odmítnutí	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ano	Nespecifikováno
Španělsko	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno	Nespecifikováno
Švédsko	Ano	pouze lékařské	Pouze pokud neopodstatněné důvody k odmítnutí	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ne	Ano (během azylového řízení lze vydat a napadnout přechodné rozhodnutí o věku)
Švýcarsko	Ano	Nespecifikováno	Ne, automaticky považován za dospělého	Ano, má dopad na žádost o mezinárodní ochranu	Ano	Ano	Ano, jako součást rozhodnutí o mezinárodní ochraně
Spojené království	Ano	Ano, ale znamená souhlas s přiřazeným věkem	Odmítnutí znamená souhlas s přiřazeným věkem	Odmítnutí není zohledněno	Ano	Ne	Ano

Souhrn hlavních zjištění

1. V procesu posuzování věku je zajištěn nejlepší zájem dítěte.
  - Záruky jsou zajištěny v právním rámci: **AT, CH, RO, SE, UK**
  - Záruky jsou zajištěny tím, že s osobou bude v průběhu procesu zacházeno jako s dítětem: **BE, CZ, EE, EL, IT, LV, MT, NO, ES**
  - Záruky jsou zajištěny garantováním přítomnosti zástupce nebo opatrovníka: **BG, CY, DK, IE, LT, NL, SK, SI**
2. Další přístupy k získávání informací o věku žadatele jsou uplatněny předtím, než se přistoupí k postupům posuzování věku.
  - Dvacet jedna států EU+ se obvykle pokusí získat informace předtím, než rozhodnou o provedení posouzení věku: **AT, BE, BG, HR, CH, CY, DK, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, LT, NL, NO, PL, RO, SI, UK**.
  - Dva státy EU+ se snaží získat informace během posuzování věku: **SK, SE**.
3. Žadatel je během procesu podporován nezávislou osobou.
  - Dvacet dva států EU+ povoluje během posuzování věku nezávislou osobu: **AT, BG, HR, CY, CZ, DK, EE, FI, DE, EL, IE, IT, LV, LT, LU, NO, PL, PT, SK, SI, SE, UK**.
  - Z nich třináct států EU+ (**BG, HR, CY, FI, DE, HU, IE, LT, NO, PL, SK, SI, UK**) potvrdilo, že tato osoba bude opatrovníkem nebo zástupcem.
  - V **BE** bude opatrovník přítomen pouze ve složitých případech.
  - V **NL** bude mít dítě podporu ze strany pracovníků orgánů pro migraci/azyl, kteří nejsou nezávislí.
  - Ve **CH** je nezávislá osoba přítomna pouze v případech dublinského nařízení.
  - V **RO** je nezávislá osoba přítomna pouze při forenzním vyšetření.
  - A v **SK** je nezávislá osoba přítomna pouze tehdy, pokud s tím souhlasí opatrovník (nebo zákonný zástupce).
  - Ve **FR** žadatele podporuje oddělení pro azyl.
4. Stanoviska žadatele jsou vyslechnuta a vzata v úvahu v souladu s jeho vyspělostí.
  - Čtrnáct států EU+ shromažďuje a zohledňuje názory žadatele: **BE, CY, DK, FR, DE, IE, IT, NL, NO, PL, RO, SK, SE, UK**.
  - Pět států EU+ je získá prostřednictvím zástupce nebo opatrovníka: **AT, BG, HR, LT, SI**.
  - **CH** je bere v úvahu pouze v případě negativních výsledků (dospělá osoba).
5. Žadatel je informován o důvodech pro posouzení věku, zvažované metodě, důsledcích a možných výsledcích pro azylové řízení a důsledcích odmítnutí podstoupit takové posouzení.
  - Žadatel je informován o důvodech pro posouzení, o použité metodě, důsledcích výsledků tohoto posouzení pro azylové řízení a o důsledcích odmítnutí podstoupit ho s ohledem na všechny metody v patnácti státech EU+: **BE, HR, CY, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, NL, SK, SI, SE, UK**.
  - Devět států EU+ informuje žadatele pouze o lékařských metodách: **AT, BG, DK, LV, LT, NO, PL, RO**.
  - V **CH** se tak děje pouze v případě negativního hodnocení nezletilosti.
6. Informovaný souhlas žadatele a/nebo zástupce je vyžadován pro posouzení věku bez ohledu na použitou metodu posouzení věku.
  - Jedenáct států EU+ vyžaduje souhlas žadatele u všech metod: **BG, FI, DE, EL, HU, IT, LT, MT, PT, SI, ES**

- Dvanáct států EU+ vyžaduje souhlas žadatele pouze u lékařských metod: **BE, HR, CY, CZ, DK, EE, FR, NL, NO, PL, RO, SE**
  - Čtyři státy nevyžadují souhlas: **AT, LV, IE, UK** (IE a UK ho nevyžadují, jelikož používají lékařské metody).
  - **SK** nevyžaduje souhlas žadatele, ale vyžaduje souhlas zástupce nebo opatrovníka.
  - Šest států EU+ vyžaduje souhlas zástupce ve všech případech. **BG, FI, IT, LT, SI, SK**
  - Sedm států EU+ vyžaduje souhlas žadatele pouze u lékařských vyšetření: **HR, CY, EE, NL, NO, PL, RO**
  - **HU** vyžaduje souhlas zástupce, pokud se žadatel jeví mladším než 14 let.
  - Pět států EU+ (**AT, BE, IE, LV, UK**) nevyžaduje souhlas zástupce v žádném případě. **IE** a **UK** ho nevyžadují, jelikož používají lékařské metody.
7. V celém procesu posuzování věku se uplatňuje zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“.
- Sedmnáct států EU+ uplatňuje zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“: **BE, BG, CY, CZ, EE, FR, DE, EL, IE, IT** (s tolerancí dva roky) **LV, LU, MT, SK, SE, CH, UK**.
  - Ve **FI** a **RO** se tato zásada neuplatňuje.
8. Žadatel má možnost odmítnout posouzení věku bez ohledu na použitou metodu.
- Patnáct států EU+ dává žadateli právo odmítnout posouzení věku bez ohledu na metodu: **AT, BE, HR, CY, CZ, EE, FI, DE, EL, HU, IT, MT, NL, RO, SI**
  - Sedm států EU+ uznává možnost odmítnout pouze lékařská vyšetření: **BG, DK, FR, LT, NO, PL, SE**
  - V **UK** odmítnutí znamená souhlas s předpokládaným věkem.
  - **LU** nepřipouští možnost odmítnutí podrobit se procesu.
9. Odmítnutí podstoupit posouzení věku nemá za následek automatické zařazení mezi dospělé.
- Dvanáct států EU+ by žadatele v případě odmítnutí **nepovažovalo** automaticky za dospělého: **AT, BE, BG, DK, EE, FR, DE, EL, IT, MT, NO, CH**
  - Šest států EU+ by žadatele považovalo za dospělého, pokud by odmítnutí nebylo odůvodněno nebo pokud by nebyly žádné další důkazy o nezletilosti: **HR, FI, LT, RO, SI, SE**
  - V **UK** by odmítnutí znamenalo souhlas žadatele s předpokládaným věkem.
  - Šest států EU+ by žadatele automaticky považovalo za dospělého, pokud by odmítl podstoupit posouzení věku: **CZ, HU, LU, NL, PL, SK**
10. Odmítnutí podstoupit posouzení věku se nezohledňuje při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu.
- Sedm států EU+ by při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu toto odmítnutí nezohlednilo: **BE, BG, CY** (s vyjasněním, že pokud nezletilost není pro žádost významná), **FI, DE, IT, SK, UK**
  - Čtrnáct států EU+ by při posuzování žádosti toto odmítnutí nezohlednilo: **AT, HR, EE, HU, LV, LT, LU, NL, NO, PL, RO, SI, SE, CH**
11. Žadatel je informován o výsledcích v jazyce, kterému rozumí, nebo o kterém se předpokládá, že mu rozumí.
- Dvacet tři států EU+ zajišťuje, aby byl žadatel informován v jazyce, kterému rozumí nebo o němž se předpokládá, že mu rozumí: **AT, BE, BG, HR, CY, CZ, EE, FI, FR, DE, EL, HU, IT, LT, MT, NL, NO, RO, SK, SI, SE, CH, UK**
  - **DK** informuje o výsledcích pouze tehdy, je-li žadatel posouzen jako starší, než uvádí. Věk

12. Neprůkazné výsledky postupu posuzování věku jsou zohledňovány ve prospěch žadatele.
  - § Šestnáct států EU+ uvádí, že v případě neprůkazných výsledků se uplatňuje zásada „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“: **AT, BE, HR, DK, FR, DE, EL, HU, IT, LT, MT, PL, RO, SK, SI, CH**
  - § Šest států EU+ uvádí, že zásadu „v případě pochybností rozhodnout ve prospěch žadatele“ neuplatňují: **BG, FI, NL, NO, SE, UK**
13. Jsou k dispozici dostatečné opravné prostředky, které žadatel může uplatnit proti rozhodnutí o posouzení věku.
  - Osm států EU+ nabízí možnost napadnout rozhodnutí o posouzení věku samostatně: **BE, DK, FR, IE, IT, MT, SE, UK**. Více informací je zapotřebí v: **BG, CZ, EE, EL, ES, LV, LU, PL, PT, RO, SI**
  - Devět států EU+ nabízí možnost napadnout rozhodnutí o posouzení věku v rámci rozhodnutí o mezinárodní ochraně nebo současně: **AT, HR, FI, DE, HU, LT, NL, NO, CH**
  - Dva státy EU+ nenabízejí žadateli žádné opravné prostředky proti posouzení věku: **CY, SK**

Příloha 5 Bibliografie

- Brisith Association of Social Workers, *BASW position statement*, 2015.
- ADCS, *Age assessment joint working guidance*, 2015.
- al, Eid RMR et. n.d., *Assessment of dental maturity of Brazilian children aged 6 to 14 years using Demirjian's method*
- Al-Krenawi, A. and Graham, J. R., „The cultural mediator: bridging the gap between a non-Western community and professional social work practice“, *British Journal of Social Work*, 2001
- Busler, D., „Psychosocial age assessments in the UK“, *Forced Migration Review*, 2016.
- FRA, *Poručenství dětí bez rodičovské péče*, 2014.
- Dedouit, F., Auriol, J., Rousseau, H., Rougé, D., Crubézy, E. and Telmon, N., „Age assessment by magnetic resonance imaging of the knee: a preliminary study“, *Forensic Science International*, 2012, s. 217–232.
- Demirjian, A., Goldstein, H. and Tanner, J. M., „A new system of dental age assessment“, *Human biology*, 1973, s. 211.
- Dvorak, J., George, J., Junge, A. and Hodler, J., „Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players“, *British Journal of Sports Medicine*, 2007, s. 45–52.
- Dyball, K., Mcphie, G. and Tudor, C., *Age assessment practice guidance: an age assessment pathway for social workers in Scotland*, 2012.
- European Council on Refugees and Exiles, *Right to justice: quality legal assistance for unaccompanied children — Comparative report*, ECRE, 2014.
- Organizace OSN pro výživu a zemědělství, *Guidelines for estimating the month and the year of birth of young children*, 2008.
- Frontex, *VEGA handbook: children at airports*, 2015.
- Gertych, A., Zhang, A., Sayre, J., Pospiech-Kurkowska, S. and Huang, H. K., „Bone age assessment of children using a digital hand atlas — Computerised medical imaging and graphics“, *The Official Journal of the Computerized Medical Imaging Society*, 2007, s. 322–331.
- Gleiser, I. and Hunt, E. E., „The permanent mandibular first molar: its calcification, eruption and decay“, *AM. J. Phys. Anthropol.*, 1955, Vol. 13, s. 253–283, doi:10.1002/ajpa.1330130206.
- Greulich, W. W. and Pyle, S. I., *Radiographic atlas of skeletal development of the hand and wrist*, second edition, Stanford University Press, Stanford, 1959.
- Inter-Agency Working Group on Unaccompanied and Separated Children, *Inter-agency guiding principles on unaccompanied and separated children*, 2004.
- Kt, Professor Sir Al Aynsley-Green, *The assessment of age in undocumented migrants*, Aynsley-Green consulting, 2011.
- Ladwig, K-H., Brockhaus, A. C., Baumert, J., et al., *Post-traumatic stress disorder and not depression is associated with shorter leukocyte telomere length: findings from 3 000 participants in the population-based, KORA F4 Study*, Ouellette MM, ed. PLoS ONE, 2013.
- Olze, A., Schmeling, A., Taniguchi, M., Maeda, H., van Niekerk, P., Wernecke, K-D. and Geserick, G., „Forensic age estimation in living subjects: the ethnic factor in wisdom tooth mineralisation“, *International Journal of Legal Medicine*, 2004, s. 170–173.

- Ritz-Timme, S., Cattaneo, C., Collins, M. J., et al., „Age estimation: the state of the art in relation to the specific demands of forensic practise“, *International Journal of Legal Medicine*, 2000, s. 29–136.
- Cameriere, R., De Luca, S., Cingolani, M. and Ferrante, L., *Are the common age estimation procedures useful for assessing age of unaccompanied children and adolescents?*, 2017.
- Schutt, R. K., *Investigating the social world: the process and practice of research*, University of Massachusetts Boston, eighth edition, 2015.
- Serin, J., Rérolle, C., Pucheux, J., Dedouit, F., Telmon, N., Savall, F. and Saint-Martin, P., „Contribution of magnetic resonance imaging of the wrist“, *International Journal of Legal Medicine*, 2016
- Schmeling, A. et al., „Age estimation of unaccompanied minors“, *Forensic Science International*, Part 1. General considerations, 2006.
- Schmeling, A. et al., „Studies on the time-frame for ossification of the medical clavicular epiphyseal cartilage in conventional radiography“, *International Journal of Legal Medicine*, 2004, Vol. 118, No 1, s. 5–8.
- Schmeling, A., Dettmeyer, R., Rudolf, E., Vieth, V. and Geserick, G., „Forensic age estimation: methods, certainty, and the law“, *Dtsch Arztebl Int*, 2016, s. 44–50.
- Schmeling, A., Garamendi, P. M., Prieto, J. L. and Landa, M. I., „[Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults](#)“, *Forensic medicine — From old problems to new challenges*, 2011, edited by Prof. Duarte Nuno Vieira, InTech, ISBN: 978-953-307-262-3.
- Schmeling, A., Grundmann, C., Fuhrmann, A., Kaatsch, H.-J., Knell, B., Ramsthaler, F., Reisinger, W., Riepert, T., Ritz-Timme, S., Rösing, F. W., Röttscher, K. and Geserick, G., „Criteria for age estimation in living individuals“, *International Journal of Legal Medicine*, 2008, s. 457–460.
- Schmidt, S. et al., „Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals“, *International Journal of Legal Medicine*, 2011
- Separated children in Europe programme, „Review of current laws, policies and practices relating to age“, from a thematic working group, 2011.
- Separated children in Europe programme, *Statement of good practice*, SCEP, 2009.
- Settersten, R. A., Mayer, J. and Ulrich, K., „[The measurement of age, age structuring, and the life course](#)“, *Annual Review of Sociology*, Annual Reviews Stable, Vol. 23, 1997, s. 233–261.
- Smith, T. and Brownlees, L., „[Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography](#)“, *Child protection section UNICEF*, 2011.
- Solari, A. C. and Abramovitch, K., „The accuracy and precision of third molar development as an indicator of chronological age in Hispanics“, *Journal of Forensic Science*, Vol. 47, No 3, 2002, s. 531–535.
- Tanner, J. M., Oshman, D., Lindgren, G., Grunbaum, J. A., Elsouki, R. and Labarthe, D., „Reliability and validity of computer-assisted estimates of Tanner-Whitehouse skeletal maturity (CASAS): comparison with the manual method“, *Journal Hormone Research in Paediatrics*, 1994, s. 288–294.
- Thevissen, P. W., Kvaal, S. I., Dierickx, K. and Willems, G., „Ethics in age estimation of unaccompanied minors“, *Journal of Forensic Odontostomatology*, 2012, s. 85–102.
- Tscholl, P. M., Junge, A., Dvorak, J. and Zubler, V., „MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions“, *Scandinavian Journal of Medicine and Science Sports*, 2016, s. 324–328.
- Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), *Child protection issue brief: birth registration*, UNHCR, 2013.

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), *Field handbook for the implementation of UNHCR BID guidelines*, 2011.

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), *Guidelines on international protection No 8: child asylum claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, 2009.

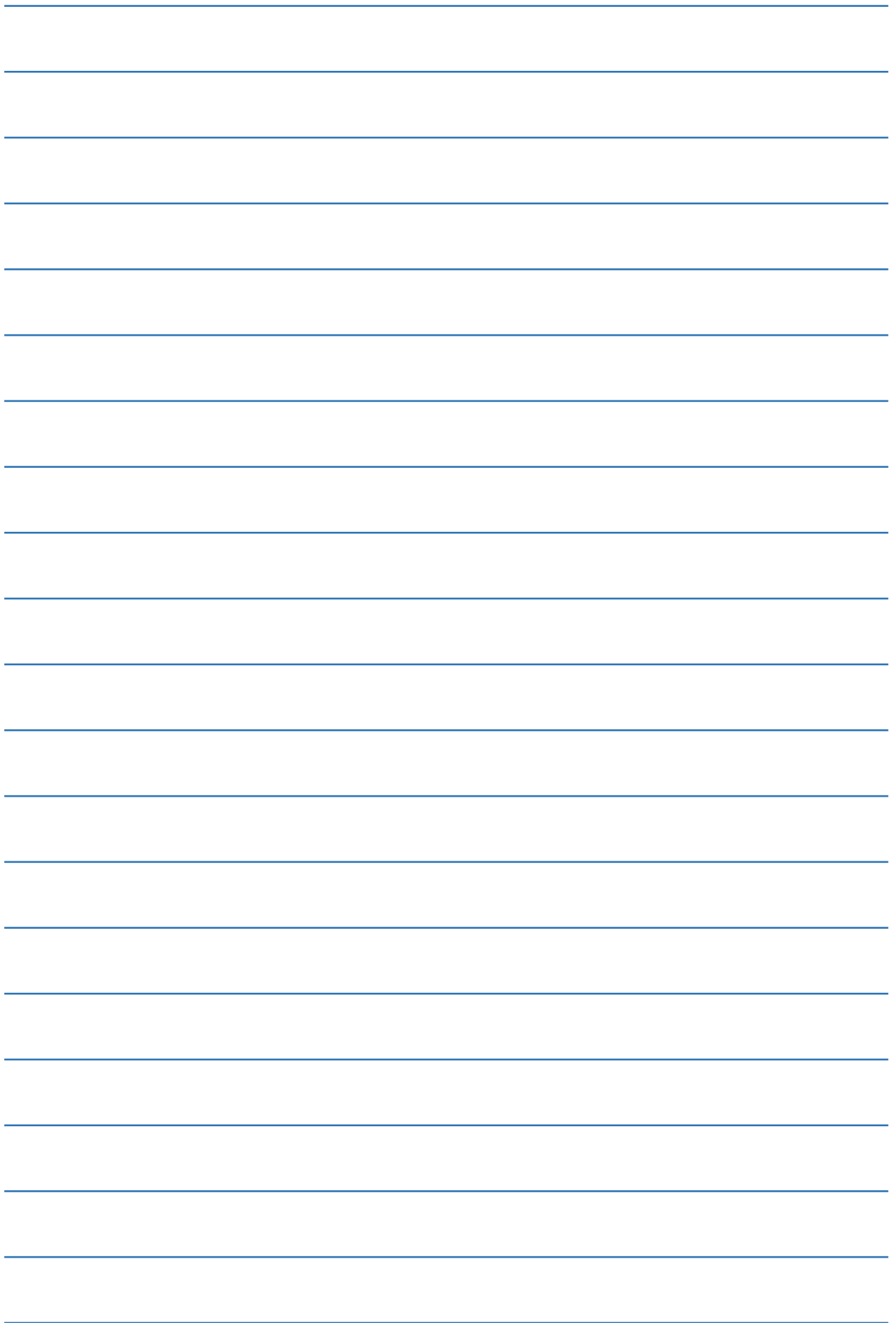
UNHCR and UNICEF, *Safe and sound: what states can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe*, UNHCR/UNICEF, 2014.

UNHCR, *The heart of the matter: assessing credibility when children apply for asylum in the European Union*, 2017.

UNHCR, *Guidelines on determining the best interests of the child*, 2008.

UNHCR, *Note on burden and standard of proof in refugee claims*, 1998.

Obraťte se na EU

Osobně

Po celé Evropské unii se nachází stovky informačních středisek Europe Direct. Adresu nejbližšího střediska naleznete na internetové stránce: https://europa.eu/european-union/contact_cs.

Telefonicky nebo e-mailem

Europe Direct je služba, která odpoví na vaše dotazy o Evropské unii. Můžete se na ni obrátit:

- prostřednictvím bezplatné telefonní linky: 00 800 6 7 8 9 10 11 (někteří operátoři mohou tento hovor účtovat),
- na standardním telefonním čísle: +32 22999696 nebo
- e-mailem prostřednictvím internetové stránky: https://europa.eu/european-union/contact_cs.

Vyhledávání informací o EU

On-line

Informace o Evropské unii ve všech úředních jazycích EU jsou dostupné na internetových stránkách Europa na adrese: https://europa.eu/european-union/index_cs.

Publikace EU

Publikace EU, ať už bezplatné, nebo placené, si můžete stáhnout nebo objednat na adrese: <https://publications.europa.eu/cs/publications>. Chcete-li obdržet více než jeden výtisk bezplatných publikací, obraťte se na službu Europe Direct nebo na místní informační střediska (viz https://europa.eu/european-union/contact_cs).

Právo EU a související dokumenty

Právní informace EU včetně všech právních předpisů EU od roku 1952 ve všech úředních jazykových verzích jsou dostupné na stránkách EUR-Lex na adrese: <http://eur-lex.europa.eu>.

Veřejně přístupná data od EU

Portál veřejně přístupných dat EU (<http://data.europa.eu/euodp/cs>) umožňuje přístup k datovým souborům z EU. Data lze bezplatně stahovat a opakovaně použít pro komerční i nekomerční účely.

Úřad pro publikace
Evropské unie